

provincie Utrecht

Notulen

van het verhandelde in de vergadering

van Provinciale Staten van Utrecht

gehouden op 10 november 2008

Samen maken we Utrecht mooier

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 10 november 2008

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 10 november 2008

Onderwerp	Pagina	Nummer
BESTUUR, EUROPA en MIDDELEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 oktober 2008, dienst/sector FIN, nummer PS2008BEM31, inzake vaststelling van de Najaarsrapportage 2008. Daartoe besloten	11 11	PS2008BEM31
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 oktober 2008, dienst/sector FIN, nummer PS2008BEM32, inzake vaststelling van de Programmabegroting 2009. Daartoe besloten	29-74 73	PS2008BEM32
Amendement A5, ingediend door de fracties van PvdA, GroenLinks en PvdD, inzake de KRW-gelden. Het amendement wordt aangehouden. Daartoe besloten	31 67	
Motie M2, ingediend door de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, PvdD en D66, inzake financiële ruimte voor Provinciale Staten in 2009 e.v. De motie is verworpen. Daartoe besloten	30 74	
Motie M3 (gewijzigd), ingediend door de fracties van PvdA, GroenLinks en SP, inzake beleid migratiesaldo-nul. De motie is verworpen. Daartoe besloten	32 74	
Motie M4 (gewijzigd), ingediend door de fracties van SP, D66, PvdD en GroenLinks, inzake onderzoek onderbrengen vermogen bij duurzame fondsen. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	36 74	
Motie M5, ingediend door de fracties van GroenLinks en D66, inzake de algemene reserve 2011. De motie is ingetrokken. Daartoe besloten	42 71	
Motie M6 (gewijzigd), ingediend door de fracties van Groen Links, D66, PvdA en SP, inzake programmering Fiets. De motie is verworpen. Daartoe besloten	43-44 74	

Onderwerp	Pagina	Nummer
Motie M7, ingediend door de fracties van GroenLinks, D66 en SP, inzake gelijkheid in provinciale publieksvoorlichting. De motie is ingetrokken. Daartoe besloten	45-46 71	
Motie M8, ingediend door de fractie van GroenLinks, inzake terugdringen onderbesteding. De motie is verworpen. Daartoe besloten	43 74	
Motie M9, ingediend door de fracties van D66, GroenLinks, PvdA, SP en PvdD, inzake prestatie-indicatoren. De motie is verworpen. Daartoe besloten	49 74	
Motie M10, ingediend door de fracties van PvdD, SP, D66 en Mooi Utrecht, inzake biologische catering. De motie is verworpen. Daartoe besloten	54 75	
Motie M11, ingediend door de fracties van PvdD, PvdA, GroenLinks, D66 en SP, inzake poldergemalen. De motie wordt aangehouden. Daartoe besloten	55 75	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 september 2008, dienst/sector FIN, nummer PS2008BEM26, inzake wijziging tarieventabel Algemene belastingverordening provincie Utrecht 1997 m.i.v. 1 januari 2009. Daartoe besloten	75-77 75	PS2008BEM26
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 oktober 2008, dienst/sector INF, nummer PS2008BEM33, inzake vaststelling van het Programma Utrecht e-Provincie. Daartoe besloten	75-80 80	PS2008BEM33
Amendement A6, ingediend door de fracties van GroenLinks en D66, inzake e-Provincie - onderdeel Internetportaal. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	76-77 80	
STATEN (provinciale)		
Vaststellen van de notulen van 29 september 2008 en de besluitenlijst van 20 oktober 2008.	11	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 3 november 2008, dienst/sector Griffie, nummer PS2008)So6, inzake benoeming PS-leden in diverse gremia. Daartoe besloten	11	PS2008PSo6

Onderwerp	Pagina	Nummer
Vragenhalfuurtje.		
Mondelinge vragen van de heer De Vries over de gemeentelijke herindeling in Noord-west Utrecht.	9-11	
WONEN, MAATSCHAPPIJ en CULTUUR		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 oktober 2008, dienst/sector ECV, nummer PS2008WMC19, inzake vaststelling van de cultuurnota 2009-2012 "Cultuur is Kracht"	11-29	
Daartoe besloten	29	PS2008WMC19
Amendement A1, ingediend door de fracties van CDA, VVD en ChristenUnie, inzake het cultuurconvenant 2009-2012: subsidie Het Filiaal.	13	
Het amendement is aanvaard.		
Daartoe besloten	29	
Amendement A2, ingediend door de fractie van D66, inzake wettelijke taken cultuurnota.	19	
Het amendement is ingetrokken		
Daartoe besloten	29	
Amendement A3, ingediend door de fracties van PvdA, GroenLinks en D66, inzake subsidie cultuurconvenant.	21	
Het amendement is verworpen.		
Daartoe besloten	28	
Amendement A4, ingediend door de fracties van D66, GroenLinks en PvdA, inzake herstellen weeffout subsidietoekenning Aluin en 't Barre Land cultuurconvenant 2009-2012.	27	
Het amendement is ingetrokken.		
Daartoe besloten	28	
Motie M1, ingediend door de fracties van PvdA, GroenLinks en D66, inzake subsidie cultuurconvenant.	15	
De motie is ingetrokken		
Daartoe besloten	21	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 oktober 2008, dienst/sector MOW, nummer PS2008 WMC22, inzake bestuursakkoord Rijk-IPO omvang budget jeugdzorg 2008/2009.	80-84	
Daartoe besloten	84	PS2008WMC22
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 16 september 2008, dienst/sector MOW, nummer PS2008WMC23, inzake vaststelling van het Provinciaal Beleidskader Jeugdzorg 2009-2012 en Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009.	84-92	
Daartoe besloten	92	PS2008WMC23

Onderwerp	Pagina	Nummer
Motie M12, ingediend door de fractie van de SP, inzake het elektronisch kind dossier (EKD). De motie is ingetrokken. Daartoe besloten	88 92	
Motie M13, ingediend door de fractie van de SP, inzake externe effecten op de wachtlijsten beperken. De motie is ingetrokken. Daartoe besloten	88 92	

Presentielijst

vergadering 10 november 2008

Voorzitter: R.C. Robbertsen,
commissaris van de Koningin
Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mr. J.M. Buiting, Utrecht
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
mevr. L. Hogema, IJsselstein
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
mr. P. Kelder, Driebergen-Rijsenburg
ing. D. Kiliç, IJsselstein
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
J. Konijnenbelt, Leusden
mevr. D. Lamers-Tiecken, Nieuwegein
J.W.R van Lunteren, Hoogland
Ing. Y.S. Lutfula, Utrecht
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. L.W. Nooteboom, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
P.C. Pollmann, Doorn
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen
ir. M. Snyders, Baarn
mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven
mr. J.J.J. Streefland, Utrecht
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht

mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
mevr. drs. H.D.I. Walta-Auf'm Keller, Veenendaal
G.J. van der Werff, Hoogland

Afwezig:
mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes

Leden van Gedeputeerde Staten
J. Binnekamp, IJsselstein
mr. J.H. Ekkers, Vianen
mevr. M. Haak-Griffioen, Woerden
drs. W. de Jong, Houten
drs. R.W. Krol, Soest
mevr. A.H. Raven BA, Utrecht

Opening.

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open uw vergadering en heet u allen van harte welkom, ook een welkom voor de aanwezigen op de publieke tribune.

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Jonkers. Een aantal statenleden zal later ter vergadering komen.

Vaststellen agenda.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb drie punten die ik aan de orde wil stellen. Ik begin met het minst belangrijke. Ik neem aan dat agendapunt 7 vandaag afgehandeld wordt. Op het gewijzigde exemplaar van het statenvoorstel stond echter als datum 8 december 2008.

De VOORZITTER: Het stuk wordt vandaag inderdaad behandeld.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Verder verzoeken wij agendapunt 11, de Cultuurnota, te behandelen voor agendapunt 8. Wij, en ook anderen, willen een wijziging aanbrengen met betrekking tot de begroting. Op die manier is de volgorde begrijpelijker dan wanneer wij dat achteraf zouden doen. Dan moet er misschien alweer een begrotingswijziging aan te pas komen. Het laatste punt betreft agendapunt 12. Daarvoor is vrijdagavond een nieuw voorstel gekomen van Gedeputeerde Staten. De fractie heeft amper de tijd gehad daarover te praten. Wij zijn verder verbaasd dat het op deze manier tot ons is gekomen en wij stellen voor dit punt vandaag niet te behandelen en het eerst terug te brengen naar de betreffende commissie en het daar af te handelen.

De VOORZITTER: Waar in de stukken de datum 8 december 2008 staat, moet die gelezen worden als 10 november 2008.

Verder stelt de heer De Vries voor agendapunt 11 te behandelen voor agendapunt 8. Ik zie een aantal mensen instemmend knikken.

Dan is er het voorstel om agendapunt 12, het Bestuursakkoord met een nagekomen stuk, uit te stellen. Ik kijk naar de Staten of dat voorstel draagvlak vindt.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het voorstel blijft wat het is; daarin zal geen wijziging zijn. Het punt is de financiering.

Daarover waren in de commissie nogal wat vragen: moet je gelijk al een greep doen in deze pot? Het voorstel is dus om daarop alleen een voorschot te nemen en het eventueel later te financieren vanuit de algemene middelen. Het lijkt mij een kleine wijziging, die niet veel impact heeft en het zou prettig zijn als wij daarmee verder kunnen gaan. Ik zou het dus jammer vinden.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik dan wel verzoeken mij één minuut extra spreektijd toe te kennen? Ik heb een aantal inhoudelijke vragen, ook over de procedure.

De VOORZITTER: Dat ken ik u toe.

Wij behandelen agendapunt 12 conform de agenda en agendapunt 11 wordt behandeld voor agendapunt 8.

Aldus wordt besloten.

Ingekomen stukken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: De fractie van D66 heeft zich hiervoor aangemeld inzake de herindeling Vecht en Venen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Staatssecretaris Ank Bijleveld van Binnenlandse Zaken heeft besloten het voorstel tot herindeling van de gemeente De Ronde Venen, Abcoude en Loenen aan te houden vanwege vragen in het kabinet over het bestaande draagvlak. De fractie van D66 wil deze beslissing kwalificeren als volstrekt 'louw loene'. In het regeerakkoord staat onder de paragraaf Bestuurlijke inrichting en wetgeving bij punt 2 het volgende: "Herindeling van gemeenten vindt plaats indien daarvoor voldoende lokaal draagvlak bestaat. De verantwoordelijkheid voor de toetsing daarvan berust bij het provinciebestuur. De wetgever toetst de voorstellen in principe uitsluitend op het gevoerd proces."

Op 17 oktober jl. heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank in Utrecht in de zaak van de gemeente Loenen en een aantal inwoners van Loenen tegen de provincie uitspraak gedaan, waarbij de handelswijze van de provincie Utrecht inzake de

herindelingsprocedure niet als onrechtmatig werd beoordeeld en de vordering van Loenen c.s. werd afgewezen. Op 30 oktober jl. zond gedeputeerde Haak de commissie BEM een memorandum met betrekking tot de herindelingsprocedure. In dit memorandum citeerde het college van Gedeputeerde Staten het volgende commentaar van Binnenlandse Zaken: "In de ministerraad is dit voorstel door de staatssecretaris teruggenomen vanwege een aantal vragen over het betreffende voorstel. De staatssecretaris wil de komende periode van een paar weken benutten om het draagvlak voor dit voorstel nog eens in kaart te brengen. Daarbij staat haar voor ogen om het voorstel vervolgens opnieuw in de ministerraad te brengen."

Los van het kabinetsvoornemen om voor Kerst een besluit te nemen, voorziet de fractie van D66 schadelijke gevolgen voor het herindelingsproces. Enerzijds ontstaat nu het beeld van een gebrek aan vertrouwen in de handelswijze en de gevoerde procedure van de provincie Utrecht. Anderzijds wordt bij de gemeenteraad van Loenen, ondanks het positieve en heldere oordeel van de rechter voor de provincie Utrecht, een soort hoop gekweekt op het terugdraaien dan wel aanpassen van deze procedure. En, ondertussen heeft een meerderheid van vijf fracties in de gemeenteraad van Breukelen de staatssecretaris een brief gestuurd, met het verzoek de procedure stil te leggen en een herindeling van Loenen en een ongedeelde Breukelen in overweging te nemen. De fractie van D66 vraagt zich af wie hier eigenlijk nog de regie voert. Zijn Gedeputeerde Staten nog wil 'in control'? Daarom stelt de fractie van D66 een aantal vragen aan Gedeputeerde Staten:

1. Wanneer zijn Gedeputeerde Staten geïnformeerd over het terugnemen van het betreffende voorstel en welke vragen spelen er feitelijk binnen het kabinet?
2. Hebben Gedeputeerde Staten de staatssecretaris voor 24 oktober jl. actief geïnformeerd over de uitspraak van de voorzieningenrechter? Zo ja, wat was de reactie van de staatssecretaris daarop?
3. Op welke wijze gaat de staatssecretaris het draagvlak nog eens in kaart brengen? Ik vraag dat met name, omdat er ook in de gemeenteraden onduidelijkheid bestaat hoe dat opgepakt gaat worden. En op welke wijze wordt de provincie hierbij al dan niet betrokken?
4. Kan dit nadere draagvlakonderzoek een dusdanige vertraging van de procedure met zich meebrengen, waardoor de feitelijke herindeling met een jaar, uitgesteld zal moeten worden?

5. Wat gaan Gedeputeerde Staten doen om een dergelijk echec te voorkomen wanneer de Arhi-procedure in de Utrechtse Vallei aan het kabinet wordt aangeboden? Immers, ook hier speelt de kwestie van lokaal draagvlak.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Vries heeft het over 'louw loene'. Het is misschien goed van mijn kant te melden dat ik geboren en opgegroeid ben in Loenen en dat de term 'louw loene' niet in onze familie gebezigd zou kunnen worden. Wij hadden wel een wat meer liefkozende term: Loenatik. Dat was iets wat in onze familie een rol speelde. 'Louw loene' zou ik dus zeker niet willen gebruiken.

De heer De Vries stelt een aantal vragen over de voortgang van de herindeling. Hij heeft daarover zorgen. Ik kan mij daarbij iets voorstellen. Hij vraagt zich af wanneer Gedeputeerde Staten geïnformeerd zijn over het terugnemen van het betreffende voorstel. Misschien is het goed dat ik even inga op het woord 'terugnemen'. Zoals bekend, heb ik vorige week een bezoek gebracht aan de staatssecretaris. Zij zei zelf dat 'terugnemen' niet de goede term was, maar dat zij beter de term 'aanhouden' had kunnen gebruiken. Dat is dus in feite de stand van zaken, waarin de discussie zich bevindt.

Welke vragen spelen er? Het is lastig precies te zien wat er in zo'n ministerraad gebeurt, maar de vragen gaan met name over draagvlak en of er andere alternatieven zijn.

Vraag 2: "Hebben Gedeputeerde Staten de staatssecretaris voor 24 oktober jl. actief geïnformeerd over de uitspraak van de voorzieningenrechter? Zo ja, wat was de reactie van de staatssecretaris daarop?" Dat hebben wij inderdaad ambtelijk ruim op tijd gedaan. Mij bleek in het gesprek met de staatssecretaris dat zij daarvan duidelijk op de hoogte was. Dat is precies zo gebeurd als de heer De Vries het vraagt.

Vraag 3: "Op welke wijze gaat de staatssecretaris het draagvlak nog eens in kaart brengen en wordt de provincie hierbij betrokken?" Wij hebben een gesprek gehad met de staatssecretaris en wij hebben daarbij gewezen op de lange historie die dit hele proces heeft. Ook daarvan was de staatssecretaris op de hoogte en ook dat zal zij nog eens naar voren brengen. Dat geldt ook voor het gebrek aan alternatieven. Ook dat zou een aandachtspunt zijn, waarop de staatssecretaris nog eens nader wil ingaan als zij de stukken opnieuw in de ministerraad brengt. Zij had geen kritiek op de stukken zoals wij die aangeleverd hebben; zij was er juist heel positief

over. Zij hoopt met het vragen van extra aandacht voor die lange historie en het gebrek aan alternatieven voor Kerst de zaak opnieuw in de ministerraad te krijgen. Daarover gaat de volgende vraag van de heer De Vries. Als dit voor Kerst opnieuw in de ministerraad komt, gaat iedereen ervan uit dat alle termijnen gewoon gehaald kunnen worden.

Vraag 5: "Wat gaan Gedeputeerde Staten doen om een dergelijk echec te voorkomen wanneer de Arhi-procedure in de Utrechtse Vallei aan het kabinet wordt aangeboden?" Ik zou het woord 'echec' zeker niet gebruiken. Er ligt een buitengewoon goed voorstel, zowel voor Vecht en Venen als voor de Vallei. Dat daarover door partijen verschillend wordt gedacht, is een heel andere zaak. Dat dat door die partijen onder de aandacht gebracht wordt van mensen die daarin opereren in Den Haag, is ook een andere zaak. Wij zijn buitengewoon goed bezig met onderbouwing, ook in de Vallei. Wij gaan er zonder meer van uit dat wij daar een heel fatsoenlijke procedure volgen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een aanvullende vraag. Ik begrijp van de gedeputeerde dat de staatssecretaris nader onderzoek gaat doen naar draagvlak dan wel alternatieven. Men voelt namelijk dat er een gebrek aan alternatieven is. Ik vraag mij dan af wat de waarde is van die paragraaf Bestuurlijke inrichting en wetgeving, zoals die in het regeerakkoord staat. Daarin staat heel duidelijk dat de toetsing bij de provincie ligt. Laten wij dan jegens het kabinet aangeven dat het allemaal heel leuk en aardig is, maar dat iedereen zijn eigen taken heeft. Laten wij elkaar niet voor de voeten gaan lopen op deze manier. Dat beeld ontstaat telkens bij mij.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is jammer dat de berichtgeving vanuit het ministerie wat moeizaam is verlopen en dat er met name is gewezen op een onderzoek dat de staatssecretaris zou gaan doen. Daarvan is echter geen sprake. Het onderzoek is voldoende, zo is het door de staatssecretaris beoordeeld. Zij gaat de zaak in haar presentatie in de ministerraad aanpassen, maar zij gaat niet weer spreken in de regio met wie dan ook. Zij heeft voldoende gegevens, zo heeft zij ons duidelijk gemaakt.

Vaststellen van de notulen van 29 september 2008 en de besluitenlijst van 20 oktober 2008.

Zonder beraadslagingen en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van 29 september 2008 en de besluitenlijst van 20 oktober 2008 ongewijzigd vast.

Benoeming PS-leden in diverse gremia

De VOORZITTER: Het gaat om het besluit de heer Kelder en mevrouw Lamers-Tiecken te benoemen als lid van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water, de heer Nootboom, mevrouw Lamers-Tiecken en mevrouw Walta-auf'm Keller te benoemen als lid van de Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie, en mevrouw Walta-Auf'm Keller te benoemen als lid van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur, en de heer Kelder te benoemen als lid van de Awb-adviescommissie van PS.

Zonder beraadslagingen en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten bij acclamatie overeenkomstig het voorstel.

Najaarsrapportage 2008

Zonder beraadslagingen en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Cultuurnota 2009-2012 "Cultuur is Kracht"

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van het CDA vindt 'Cultuur is Kracht' een goed gekozen titel. Cultuur stimuleert en gaat over verbinding, inspiratie, creativiteit en, als het goed is, vaak ook om plezier. Al die dingen samen genereren de kracht. Dus: cultuur is kracht. Wij steunen van harte de ambities in de cultuurnota, die in nauwe samenwerking met het cultuurveld tot stand is gekomen. Belangrijkste pijlers in de cultuurnota zijn voor de fractie van het CDA: beleid en participatie, jeugd, jongeren en de notie van stad en regio. Daarvoor is een goede infrastructuur nodig; de basis moet stevig zijn. Die basis is mede de verantwoordelijkheid van de provincie. Het komt nu aan op verwezenlijking van alle ambities. Dat gebeurt niet vanuit het niets; de cultuurnota bouwt natuurlijk voort op wat er al was. Er is nog veel werk te verzetten. Nieuw beleid, bijvoorbeeld op het gebied van cultuurhistorie, is deels al gestart. Voorbeelden zijn de schatkamer en het Parelfonds. Nieuw beleid wacht echter deels nog op uitvoering en dan denk ik bijvoorbeeld aan

het programma Cultuur en Ruimte. Wij zien uit naar voorstellen die ons daarover vanuit het college bereiken.

Ik wil het college drie dingen meegeven, die voor ons belangrijk zijn bij de uitwerking van Cultuur en Ruimte. Het gaat ons erom dat die verbinding tussen cultuur en ruimte daadwerkelijk in de beleids- en werkpraktijk gestalte gaat krijgen. Dus het is meer dan een bestuurlijk en politiek voornemen van ons en het gevoel dat het bij elkaar hoort. Het moet echt gaan werken.

Het tweede punt is dat cultuur niet alleen cultuurhistorie moet zijn als je het hebt over Cultuur en Ruimte. Cultuur is ook kunst, cultuur is ook ruimtelijk ontwerp, cultuur is ook architectuur en wat ons betreft zijn dat onderdelen die in dat programma een plek zouden moeten krijgen.

Het derde punt betreft de notie dat het ruimtelijk beleid voor het grootste deel in de gemeentelijke praktijk gestalte krijgt en dat het, wat ons betreft, een programma moet worden dat gemeenten uitdaagt en als het ware verleidt om in hun ruimtelijk beleid meer aandacht te geven aan cultuur. Wij hopen dat dit in nauwe samenwerking met bijvoorbeeld Landschap Erfgoed Utrecht en Welstand Monumenten gestalte zal gaan krijgen.

Een groot deel van de gesprekken en de gedachtewisselingen van de afgelopen tijd in het kader van de cultuurnota gingen over het cultuurconvenant. De discussie heeft zich vooral toegespitst op de podiumkunsten. Dat is niet gek, want Utrecht is bezig zich omhoog te werken uit, wat je wel kunt noemen, een achterstandspositie, die een heel lang verleden kent. Het zag er aanvankelijk heel somber uit als het ging om de rijksmiddelen. Het is goed hier te constateren dat de brede en gezamenlijke lobby die vanuit deze provincie jegens Den Haag is gevoerd, succes heeft gehad. Het gaat echt om aanzienlijke reparaties die aan het Utrechtse cultuurveld zijn gebeurd. 100% voor de Paardenkathedraal, zoals het er uitziet, 84% tot 85% voor Het Filiaal. Dat zijn interessante percentages als je ziet waar het aanvankelijk begon. Het is dus goed dat wij hier af en toe stevig onze stem laten horen; dat werkt kennelijk.

Voor wat betreft onze eigen verantwoordelijkheid hebben wij de commissie Staal gehad, die wat het CDA betreft, een degelijk stuk werk heeft geleverd. Een commissie van deskundigen die oordelen kan vellen, die wij als politiek niet zouden moeten willen vellen en die wij ook eigenlijk niet kunnen

vellen. Het gaat dan namelijk om de artistieke inhoud. Die oordeelsvorming wil onze fractie in deze Staten dan ook niet overdoen. Wij zijn blij dat Gedeputeerde Staten dat ook niet hebben gedaan. Wij kunnen de generieke verdeling volgen die Gedeputeerde Staten hebben toegepast. Het verdelen van schaarste tekent, als je generiek kijkt, de kaasschaafmethode. Je kunt dan soms wel zeggen dat het niet zo wenselijk is, maar in het geval van beoordeling van cultuur en van artistieke kwaliteit, is het goed dat het commissieadvies heeft geleid tot die generieke benadering. Gedeputeerde Staten maken wel een uitzondering voor de Paardenkathedraal die in het eerste jaar meer subsidie krijgt dan je op grond van die 65% generieke benadering zou kunnen verwachten. Daarover heb ik een vraag aan de gedeputeerde: wij hebben in de stukken en naar aanleiding van een ambtelijke toelichting geconstateerd dat voor de jaren 2, 3 en 4 de Paardenkathedraal maar voor 50% zou zijn opgenomen. Ik ga ervan uit dat dit gewoon een foutje is geweest. Ik hoor graag van de gedeputeerde dat het 65% zou moeten zijn. Anders zou het eigen beleid niet goed toegepast zijn.

Wij zijn de afgelopen maanden intensief benaderd vanuit het veld en door allerlei gezelschappen en groepen die hebben laten zien hoeveel ambities zij hebben en dat zij met te weinig middelen, ook van provinciale kant, maar een deel van die ambities zouden kunnen waarmaken. Wij hebben ons dan ook afgevraagd of wij zelf nog een deel van het werk van Gedeputeerde Staten moeten overdoen en of wij uitzonderingen moeten maken op die generieke systematiek. Dat heeft uiteindelijk geresulteerd in twee situaties, waarin de fractie van het CDA in overleg met de fracties van de VVD en de ChristenUnie iets extra's wil doen. De eerste situatie is Merx & Dansers. Daarover hebben wij heel lang gepiekerd, want het advies van de commissie Staal was hierover negatief en er was een discrepantie met de Raad voor Cultuur die Merx & Dansers wel in de basisinfrastructuur heeft opgenomen. Al met al vinden wij het als provincie erg pijnlijk de komende jaren helemaal niets aan jeugd dans te doen. Eigenlijk zou dat negatieve advies daar namelijk toe leiden. Wij willen Gedeputeerde Staten dan ook verzoeken te bekijken of met name voor die onderdelen van Merx & Dansers, waaraan wij zeer hechten en die gaan over het werken in de wijken, werken in de regio en cultuurparticipatie ruimte gevonden kan worden in de Sociale Agenda. Wij hopen dat Gedeputeerde Staten

daarnaar welwillend willen kijken. Dat is voor ons de reden geweest hierop geen amendement in te dienen, want dan gaan wij afwijken van het advies van de commissie Staal. Wij zien echter wel graag dat ook de provincie de komende jaren wat geld vrij kan maken voor Merckx & Dansers.

Dan het tweede punt. Daarop zullen wij een amendement indienen. Dat betreft Het Filiaal. Het advies van de commissie Staal – die commissie is zeer positief over Het Filiaal – leidt tot 65% van het aangevraagde subsidiebedrag. Het Filiaal heeft heel duidelijk en overtuigend gezegd dat met name regionale en vraaggestuurde op het onderwijs gerichte projecten daarmee echt in het gedrang zullen komen. Dit zijn nu juist de zaken waaraan wij zeer hechten: stad en regio en projecten gericht op jeugd en jongeren die een kans moeten krijgen. Daarnaast heeft de commissie Staal de provincie geadviseerd juist het jeugdtheater tot een van prioriteiten voor de komende jaren te maken, mede in het kader van de Vrede van Utrecht. Al deze overwegingen en het feit dat Het Filiaal deel uitmaakt van de basisinfrastructuur, die wat ons betreft stevig moet zijn, maken dat wij het volgende amendement willen indienen:

Amendement A1 (CDA, VVD, ChristenUnie):
cultuurconvenant 2009-2012 subsidie Het Filiaal

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008, ter behandeling van het statenvoorstel Cultuurnota 2009-2012 “Cultuur is kracht”;

besluiten aan bovengenoemd besluit onderdeel 4 toe te voegen, luidende als volgt:

4. om aan jeugdtheatergezelschap Het Filiaal in het kader van het cultuurconvenant 2009-2012 een meerjarige subsidie ter beschikking te stellen ter hoogte van € 280.500.

Dit bedrag te dekken uit de begrotingspost “Versterking basisinfrastructuur cultuur” uit het programma 8. Samenleving, cultuur en sport van de programma-begroting 2009.

Toelichting

Jeugdtheatergroep Het Filiaal maakt deel uit van de landelijke basisinfrastructuur en is door de Commissie Staal aangemerkt als ‘subsidiabel met prioriteit’. Conform de door GS toegepaste generieke verdelings-systematiek is aan Het Filiaal 65% van de aangevraagde subsidie toegekend. Het Filiaal geeft aan hiermee onvoldoende middelen te hebben om met

name zijn regionale ambities en op het onderwijs gerichte activiteiten te realiseren.

Een sterke culturele basisinfrastructuur is van belang om de hoofddoelen van de cultuurnota te bereiken. Cultuurparticipatie en —educatie vormen belangrijke pijlers van de nota; het betrekken van jeugd en jongeren is daarbij een speerpunt. Bovendien is jeugdtheater een van de drie deelgebieden van de podiumkunsten waarop de commissie Staal stad en provincie adviseert zich te profileren.

Dit amendement beoogt Het Filiaal beter in staat te stellen bovenstaande ambities in stad en regio te verwezenlijken, door de subsidie op te trekken van 65% naar 85% van het aangevraagde bedrag.

En andere gezelschappen dan? Wij wilden, zoals ik al zei, niet op de stoel van de commissie Staal gaan zitten. Wel zien wij, mede naar aanleiding van de besluitvorming door het Rijk, dat het voor nieuwelingen en voor het middensegment een stuk lastiger is geworden. Wij hebben natuurlijk het Fonds Incidentele Subsidies en, naar wij verwachten, zullen er projectsubsidies beschikbaar zijn vanuit de Vrede van Utrecht voor gezelschappen die bijzondere projecten hebben. Daarover gaan wij niet, maar ik ga ervan uit dat een deel van dat geld besteed zal worden aan goede initiatieven op het gebied van de podiumkunsten. Wij zouden graag in de commissie van de gedeputeerde vernemen hoe dat fonds de komende jaren precies wordt toegepast. Naar ons idee is het belangrijk dat ook gezelschappen uit het middensegment, die structureel gefinancierd worden, maar die financieel nu wat in de knel komen, gebruik kunnen blijven maken van dat fonds voor bijzondere projecten, met name die projecten die gericht zijn op cultuurparticipatie.

Tot slot. De commissie Staal heeft wat ons betreft heel goed werk gedaan. Het is eigenlijk jammer zo'n commissie aan het einde van de besluitvorming uit te zwaaien en over een jaar of drie een nieuwe commissie samen te stellen, die dan een beoordeling van het veld maakt. Op sommige plekken in het land gebeurt het dat zo'n commissie een meer permanent karakter krijgt en meer permanente taken en opdrachten krijgt om het veld te monitoren en daarmee nauwer betrokken te zijn bij de ontwikkelingen in het cultuurveld. Wij weten op dit moment niet of de cultuurwereld in Utrecht zelf zo'n permanente commissie ziet zitten. Wij zouden graag met Gedeputeerde Staten en andere fracties van gedachten wisselen om te bezien of het een goede optie zou zijn ook in Utrecht over

te gaan tot het instellen van een meer permanente beoordelingscommissie. De sector zelf zou er ook baat bij kunnen hebben. Wij horen graag of de gedeputeerde daarover een keer wil praten in de commissie.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw WALTA-AUF'M KELLER (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Cultuur is kracht. Cultuur is meer dan kunst alleen. Overal waar wij mensen ingrijpen in de natuur, ontstaat cultuur. Het mooie van de voorliggende cultuurnota is dat dit eigenlijk vanzelfsprekende proces is vertaald in integraal beleid. Kunst en cultuur zijn geen opzichzelfstaande fenomenen waarvoor beleid moet worden ontwikkeld, Bij alle beleidsterreinen en bij alle aspecten van het menselijk handelen wordt cultuur betrokken. Ruimtelijke ontwikkelingen houden rekening met cultureel erfgoed. Niet alleen in de vorm van musea voor kunst, maar bijvoorbeeld ook in de vorm van oude landschapsculturen enzovoort. Het zal duidelijk zijn dat de fractie van de VVD zeer te spreken is over deze cultuurnota.

Als provinciebestuur hebben wij de mogelijkheid en de taak grote invloed te hebben op cultuur; het bewaren van wat is overgeleverd door voorgaande generaties en het creëren van nieuwe kunstuitingen. De VVD vindt het hierbij van belang dat goed toegezien wordt op de besteding van de gelden en dat de effecten ervan daadwerkelijk gemeten worden. Eens te meer, nu wij in het kader van de projecten rond de Vrede van Utrecht en ons streven naar de positie van Culturele Hoofdstad in 2018, er meer geld dan gebruikelijk ter beschikking staat. Anders dan de kerkvorsten van vroeger, die de centra van culturele macht vormden, kunnen wij niet naar willekeur beslissen welke kunstuitingen wij wel en welke wij niet willen steunen. Wij hebben duidelijke en inzichtelijke kaders nodig om onpartijdig hierover te kunnen beslissen. Immers, het gaat om besteding van gelden van andere mensen, onze hardwerkende belastingbetalers. Zij zouden persoonlijk wellicht heel andere keuzes op het gebied van cultuur willen maken. De cultuurnota biedt ons de nodige handvatten om cultuurbeleid op integrale, onpartijdige en toch bevlogen wijze gestalte te geven.

Net als bij de bespreking in de commissie lijkt vandaag het grootste deel van de discussie over de subsidietoekenningen aan de uitvoerende kunsten te gaan. Wij hebben een kwalitatief oordeel laten vellen door de commissie Staal. Deze adviezen zijn voor de fractie van de VVD richtinggevend. Wij willen en kunnen geen inhoudelijke afwegingen maken over de kunstzinnige niveaus van diegenen die de podiumkunst van ons cultuurbeleid gestalte willen geven. Adviezen kun je beargumenteerd naast je neerleggen, maar wij moeten wel beseffen dat hiervoor goede argumenten nodig zijn. Onzes inziens liggen die niet op het inhoudelijke vlak. Wij zien geen aanleiding de commissie Staal te diskwalificeren. Wij vrezen dat wij ons anders, als de heersers van weleer, door willekeur laten leiden. Derhalve willen wij de subsidie aan het gezelschap Het Filiaal wel verhogen. Immers, het werd net als De Paardenkathedraal, 'subsidiabel met grote prioriteit' geacht. Subsidieverlening aan de overige die buiten de boot zijn gevallen, dient volgens de fractie van de VVD dan ook met de grootste mogelijke terughoudendheid te worden beschouwd. Verhoging van het budget is daarbij, wat ons betreft, onbespreekbaar.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is door beide voorgangsters al gezegd: cultuur is kracht. Laat ik dat ook maar eens herhalen, want het is zo. De nota die voor ons ligt, is krachtig, ambitieus en heeft een heleboel elementen in zich, waarin de fractie van de PvdA zich kan vinden. Wij zijn verheugd dat in deze nota wordt voortgeborduurd op het in gang gezette beleid van de afgelopen vier jaar. Dat heeft zich bewezen op verschillende terreinen: cultuureducatie door middel van bijvoorbeeld Kunst Centraal, erfgoed, Hollandse Waterlinie, Grebbelinie, de media, de bibliotheken en uiteraard de podiumkunsten. Een citaat uit de cultuurnota over de cultuurparticipatie spreekt ons zeer aan: "In een samenleving, die aan allerlei veranderingen onderhevig is, is de inspirerende kracht van kunst en cultuur hard nodig. Een innovatief en visionair cultuurbeleid kan ontwikkelingen in een samenleving zichtbaar maken en stimuleren en draagt bij aan een economische en sociale doelstelling." Dit is een heel krachtige zin, die aanduidt dat cultuur niet alleen beperkt is tot een uitingsvorm, tot een Hollandse Waterlinie, tot media, tot een bibliotheek. Het strekt veel verder en kan, en moet, veel meer gevolgen hebben voor de samenleving in z'n geheel. De provincie voelt zich dan ook medever-

antwoordelijk voor het behoud en de ontwikkeling van cultuur als kracht van de samenleving. Vanuit deze visie voert de provincie cultuurbeleid. Met deze zinnen wordt ervoor gezorgd dat kunst en cultuur weggehaald wordt uit het zogenaamde elitaire hoekje, want cultuur zijn we zelf; het is overal om ons heen, het is wat ons verbindt en wat ons onderscheidt. Dat ademt, tot mijn grote vreugde, deze nota ook uit.

Er is de afgelopen maanden veel gediscussieerd over deze nota, met name over het cultuurconvenant. Daarin worden beslissingen genomen over de toekomst van culturele organisaties in de provincie Utrecht. Er is veel gewezen op het hoge ambitieniveau van de nota. Met name is er gewezen op de toekomst: 2013 Vrede van Utrecht en 2018 Utrecht als culturele hoofdstad. Dat willen wij allemaal gaan doen en bereiken. Daarvoor is het een en ander nodig: een goede basisstructuur, krachtige organisaties, geld. Dat geld is er. Als een stap in de goede richting is het budget van € 1.200.000 door Gedeputeerde Staten verhoogd met 50%. Dat juichen wij toe. Als ik echter de brief zie van het Utrechts Model, het samenwerkingsverband van de culturele organisaties, dan wordt daarin gevraagd aan de Staten: doe er een tandje bij. Zij wijzen met name op de activiteiten in 2013 en 2018. Als wij die doelstellingen willen halen, zullen wij dat tandje erbij moeten doen.

Twee zaken die worden onderstreept in de nota, zijn kracht en essentieel-zijn om een hoger ambitieniveau te halen. Dat willen wij toch allemaal? De fractie van de PvdA ondersteunt dan ook de oproep van het Utrechts Model om dat ene tandje bij te zetten. Zij komt zelf niet met voorstellen om Merckx & Dansers of Het Filaal of Growing up the Public apart extra subsidie te verlenen, hoe hard zij dat ook nodig hebben en hoe blij wij ook zullen zijn als zij dat inderdaad krijgen. Wij kiezen een andere benadering. Wij wijzen op hetgeen het Utrechts Model ons voorhoudt, ook in de inspraak. Het zegt: zorg ervoor dat je die infrastructuur op een goede manier financiert, zorg ervoor dat je die € 1.200.000 die je nu al met 50% hebt verhoogd, nog een keer met 50% verhoogt; dan kunnen wij zorgen voor die goede basisstructuur en dan kunnen wij ervoor zorgen dat wij de ambities die verwoord zijn in de nota, op een goede manier kunnen halen in samenwerking met alle cultuurorganisaties. Wij hebben dat verwoord in de volgende motie:

Motie M1 (PvdA, GroenLinks, D66):

subsidie cultuurconvenant

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

overwegende:

- dat in de vergadering van Provinciale Staten de nota "Cultuur is Kracht" zal worden vastgesteld;
- dat de nota een hoog ambitieniveau heeft;
- dat uit de effectrapportage voor Utrecht Culturele hoofdstad van Europa blijkt dat veel positieve economische effecten verwacht worden in relatie tot werkgelegenheid;
- dat de provincie Utrecht zich medeverantwoordelijk voelt voor het behoud en ontwikkelen van cultuur als kracht van de samenleving;
- dat de provincie Utrecht een optimale bijdrage van cultuur aan de samenleving wil realiseren;
- dat de missie voor de komende vier jaar door het leggen van verbindingen Utrecht cultureel sterker wordt gemaakt;

constaterende:

- dat de provincie Utrecht landelijk gezien qua hoogte van subsidie per inwoner een bescheiden middenmoter is, dit in tegenstelling tot de hoge ambities;
- dat het Utrechts Model, vertegenwoordiger van vele Utrechtse culturele instellingen, ons heeft gewezen op de negatieve effecten van het voorgenomen subsidiebeleid op de hoge ambities, waardoor twee knelpunten in de infrastructuur ontstaan ten aanzien van publieksbereik en participatie en stagnering van de ontwikkeling van bestaande theaterinitiatieven die bijdragen aan de noodzakelijke talentontwikkeling die gericht is op de toekomstige ambities;

verzoeken Provinciale Staten:

de subsidie voor de komende jaarschijf 2009 vast te stellen op € 2.561.600, te dekken uit het bestaande budget (€ 1.280.800), de verhoging van 50% uit het budget Vrede van Utrecht / basisinfrastructuur (€ 640.400) en de overige 50% (€ 640.400) uit de post onvoorzien 2009;

vragen Gedeputeerde Staten:

- voor de komende jaarschijven met een voorstel te komen zodat deze extra gelden beschikbaar kunnen worden gesteld;
- vragen Gedeputeerde Staten in overleg te treden met het Utrechts Model om op basis van een sub-

sidie van € 2.560.000, met in achtneming van de adviezen van de commissie Staal, te komen tot een subsidieverdeling die recht doet aan de ambities die zijn verwoord in de nota "Cultuur is Kracht".

En gaan over tot de orde van de dag.

Wij denken dat je hiermee een flink gebaar maakt en dat je de culturele instellingen in de provincie Utrecht warm kunt maken voor de ambities die hier zijn neergelegd, met name voor 2013 en 2018. Dat zijn twee heel belangrijke mijlpalen in de provincie Utrecht.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer LUTFULA (SP) Mijnheer de Voorzitter! Cultuur is kracht. Ik wil iedereen bedanken die heeft meegeholpen bij het opstellen van dit document. De manier waarop dit document tot stand is gekomen is een goede methodiek om ook de andere partijen te laten meedenken en meedoen. Zoals wij allemaal weten, zal in de komende jaren veel in cultuur worden geïnvesteerd. Het is de bedoeling dat iedereen van die projecten meeprofitteert. In het beleid van het document wordt er geen rekening mee gehouden dat er verschillende groeperingen zijn met een andere culturele achtergrond. Daarvoor is een heel andere benadering nodig. Dat is niet geheim. Wij hebben gezien bij de commissie Staal dat er te weinig subsidieaanvragen waren van instellingen met een andere culturele achtergrond. Als wij een beleid gaan ontwikkelen, moeten wij ook rekening houden met de diversiteit die in onze provincie voorkomt. Dat hadden wij ook graag teruggezien.

Wij vragen ons af of het basisonderwijs niet bij cultuur moet worden betrokken. Wij wachten het antwoord hierop af.

In het algemeen kunnen wij instemmen met 'Cultuur is Kracht'.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Cultuur is kracht, althans dat hopen wij maar. Het valt mij namelijk op dat voorgaande sprekers, hoezeer zij alles ondersteunen en hoezeer zij alles proberen op te krikken, toch met weinig kracht hebben gesproken. Dit terwijl het onderwerp heel belangrijk is. Wij hebben niet alleen in deze cultuurnota,

maar ook bij andere onderwerpen, zoals bij het congres Utrecht 2040, geconcludeerd dat cultuur een van de belangrijke pijlers zal zijn waarop deze provincie gaat draaien; een van de motoren waarmee de economie van Utrecht zich goed kan ontwikkelen. Wij hebben ambities getoond met de Vrede van Utrecht en het willen behalen van Culturele Hoofdstad van Europa. Nu lijkt het er bijna op dat wij die ambities eigenlijk niet willen halen. Dat zeg ik misschien een beetje extreem, maar als je kijkt naar wat het Utrechts Model in een brandbrief aan ons gevraagd heeft en waarover de heer Pollmann een motie heeft ingediend, dan zeggen zij daarin: wij hebben nu al meer nodig dan wij van de provincie krijgen om die brede basis te bereiken. Die brede basis was juist datgene waarop wij gingen bouwen richting de Vrede van Utrecht en culturele hoofdstad. Dan denk ik dat het goed is dat het college komt met een voorstel om meer te investeren in die brede basis, want dat is terecht het jonge talent dat je wilt aanboren. Moet dat echter komen vanuit het budget dat wij bestemd hadden voor de Vrede van Utrecht? Dan wil ik van gedeputeerde Raven weten. Misschien kan de woordvoerder van de fractie van de ChristenUnie daarover vertellen welk effect dat dan zal hebben. Dus wij onttrekken geld dat bestemd is voor de Vrede van Utrecht. Wat voor effect zal dat hebben voor het programma dat getoond wordt? Er wordt nu op jaarbasis € 3.500.000, € 3.000.000 en € 2.500.000 beschikbaar gesteld en daaraan gaan wij enkele honderdduizenden euro's onttrekken. Zijn dat de honderdduizenden die aan het begin staan? Zijn het de honderdduizenden die juist voor het derde jaar beschikbaar staan? Kunnen wij op termijn beslissen, als wij dat wellicht merken door voortschrijdend inzicht, dat er toch meer geld nodig is voor de cultuursector om onze doelen te bereiken? Kunnen wij volgend jaar of het jaar daarna alsnog het budget herstellen?

Even terug naar de nota zelf. Wij hebben een goede infrastructuur nodig en de provincie is daarin kaderstellend. Dan wordt er vooral gekeken hoe het met de participatie gesteld is. Dat is terecht een breed aangesneden onderwerp in de nota. Eén hoofdstuk vind ik echter enigszins onderbelicht. Dat is het medium waarmee je het gemakkelijkst die participatie kunt bereiken: dat is o.a. televisie en sinds de verkiezingscampagne van Obama weten wij dat ook internet daarbij hoort. Dat wordt wel genoemd, die nieuwe media bij RTV Utrecht, maar ik vind het nog te beperkt dat het slechts bij

RTV Utrecht staat. Ik wil vragen aan de gedeputeerde in hoeverre wij daarvan meer gebruik kunnen maken. Is er eigenlijk nog zendtijd over – die wordt soms gebruikt door omroepen als Meer TV en andere, kleine uitzendgemachtigden – om onze culturele doelstellingen te bewerkstelligen? Ik heb in de commissievergaderingen eerder al verzocht daarmee te beginnen bij Europa Cantat. Dat lijkt mij een ideaal moment om bijvoorbeeld een aantal voorstellingen integraal uit te zenden op televisie. De zendtijd is er. Er zijn culturele tv-omroepen die dat graag willen doen. Ik wil verzoeken daartoe een aanzet te maken. Dat kan natuurlijk ook via de nieuwe media.

De bijdrage van de fractie van het CDA. Het viel mij op dat er een idee van D66 werd geplugd, namelijk om Merckx & Dansers voor een deel uit de Sociale Agenda te betalen. Ik vind het goed Merckx & Dansers erop te wijzen dat het ook kan putten uit de gelden voor de Sociale Agenda. Wij weten echter inmiddels dat het potje van de Sociale Agenda zo goed als leeg is. Dus gaat dat dan ook betekenen dat het CDA met een voorstel komt om het potje voor de Sociale Agenda, nu of op termijn, te vergroten?

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Fastl zal begrijpen dat wij eerst de reactie van de gedeputeerde afwachten om te horen welke mogelijkheden zij op dit moment ziet. Dan kom ik daarna graag terug op de vraag van de heer Fastl terug.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan wachten wij dat af. Iets anders is waarbij gedeputeerde Ekkers van vreugde opspringt. Dat is de vraag hoe het is gesteld met cultuur en economie in onze provincie. Dan wil ik wijzen op een ander feit, ook al stonden er voldoende kanttekeningen over in het rapport: het Holland Animatie Filmfestival. Ook daarvoor hebben wij budget, maar ook dat is geheel leeg. Het Holland Animatie Filmfestival zou een van die dingen kunnen zijn die dan niet uit de Sociale Agenda wordt gefinancierd, maar uit het potje Cultuur en Economie. Er is een aantal kanttekeningen geweest dat het te weinig innovatief is, maar juist het potje Cultuur en Economie is ervoor bedoeld in samenspraak met de taskforce Innovatie te bekijken in hoeverre de provincie ervoor kan zorgen dat dit Holland Animatie Filmfestival innovatiever kan worden. Mijn verzoek aan gedeputeerde Ekkers is

om daarnaar samen met gedeputeerde mevrouw Raven te kijken.

Wat betreft de motie die door de fractie van de PvdA is ingediend, mede namens onze fractie en de fractie van D66, wil ik na afloop van de eerste termijn een kort overleg hebben met de woordvoerders. Er kan namelijk gekeken worden naar verschillende vormen van financiering voor de wens die wij opgesteld hebben. Het kan zo zijn dat, als wij ervoor kiezen dit uit het vrije budget te halen, dit voor de begrotingsbehandeling tot problemen leidt. Ik weet dat niet. Ik weet niet welke eisen er nog meer op tafel liggen. Het lijkt mij dus handig even te overleggen.

De VOORZITTER: De heer Fastl sprak over de motie van de fractie van de PvdA. Als je deze motie goed leest, komt als eerste gedachte bij je op dat dit leidt tot bijstelling van de begroting. Dus zou het een amendement moeten zijn. Ik kijk even naar de heer Pollmann. Ik begrijp dat het de bedoeling van de indieners is de discussie straks bij de programmabegroting te voeren en niet nu.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou kunnen, maar ik heb de motie nu ingediend, omdat de agenda is omgezet.

De VOORZITTER: Dat begrijp ik. Dit is echter een verzoek aan Gedeputeerde Staten.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet alleen een verzoek aan Gedeputeerde Staten, maar ook een verzoek aan Provinciale Staten om extra gelden beschikbaar te stellen.

De VOORZITTER: Dan geef ik in overweging in contact te treden met iemand van Financiën. Dan moet het zowel een amendement als een motie zijn. Dan moet u de motie splitsen, anders bereikt u niet het beoogde doel.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Toen ik vanochtend de krant opsloeg, las ik een mooi verhaal dat een relatie heeft met de cultuurnota die wij vandaag behandelen. Het ging om een van podiumkunsten, namelijk het theater. Ik las over een theatervoorstelling in Drenthe afgelopen vrijdagavond, waarin het ging over het gijzeldrama uit de jaren zeventig in Bovensmilde. Wij weten allemaal wat daar gebeurd is. Het was afschuwelijk. Een gezelschap heeft geprobeerd

dat op een theatrale manier neer te zetten. Een van de gijzelnemers van toentertijd was aanwezig bij deze theatervoorstelling en hij heeft deze gelegenheid aangegrepen om bij de slachtoffers in de zaal vergiffenis te vragen. Het is een emotionele bijeenkomst geworden en ik dacht: "Kijk, dat is nu een van de podiumkunsten." Wij doen dit voor schoonheid, voor vermaak, maar wij willen graag ook dat het iets doet in de samenleving en dat het maatschappelijke effecten heeft. Ik dacht: "Dit is heel mooi wat daar gebeurd is, waarbij deze theatervoorstelling de aanleiding was voor een stuk vergeving, in elk geval voor het vragen van vergeving." Ik vond het een krachtig stukje, zeg ik tegen de heer Fastl. Ik hoop dat hij dat ook vindt. Dit ter introductie.

Om te beginnen wil ik zeggen dat wij de nota van harte ondersteunen. Er is een helder voortraject geweest en het stuk is helder van opzet. De titel luidt Cultuur is Kracht. Artistieke kwaliteiten zijn een gave van de Schepper. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat wij deze mee mogen helpen ontwikkelen en dat het misschien zelfs een opdracht is om dat te doen. Ik begrijp dan ook de trots van mevrouw Raven, waarmee zij in haar voorwoord deze nota begint. De nota bevat tal van waardevolle programmalijnen, waarbinnen de rijke cultuur van onze provincie wordt bewaard en ontwikkeld en waar ook innovatieve zaken kunnen plaatsvinden. De verbindende programma's zijn buitengewoon de moeite waard. Verbinding, allereerst binnen het culturele veld en de kunstensector zelf, maar ook tussen cultuur en andere terreinen. Een voorbeeld is economie, maar ook het programma Cultuur en Ruimte; het is heel essentieel dat wij hiervoor specifiek beleid gaan maken. Ook hier geldt: weg met de hokjesgeest; integraal beleid.

Wij zijn verheugd dat binnen het programma de Vrede van Utrecht de voorbereidingen zijn gestart voor het instellen van een bijzondere leerstoel. Ik heb begrepen dat wij daarover nog meer zullen horen.

Het programma de Utrechtse Schatkamer heeft onze inhoudelijke instemming. Wij hebben die instemming al eerder gegeven, maar nu staat het allemaal mooi binnen het kader. De schatkamer maakt ons bewust van het omgaan met de hedendaagse schatten. Immers, de historie van morgen creëren wij vandaag en de zorg voor het verleden maakt vandaag zorgvuldig.

De doorwerking in de regio en de brede participatie die wordt beoogd, zijn voor ons belangrijke elementen. Ook het accent op het bereiken van jongeren en scholen hoort hierbij.

Tal van organisaties hebben ons voorzien van informatie. Wij hebben hiervan goede nota genomen. Wij hebben hen in de commissievergadering bedankt voor het inspreken. Ook het advies van de commissie Staal hebben wij evengoed serieus genomen. Onze lijn is dat wij het college van Gedeputeerde Staten, binnen de kaders aan de hand van de commissie Staal en binnen het financiële afgesproken verhaal, het beleid verder laten uitvoeren.

De uitzondering voor Het Filiaal en de argumentatie daarbij voor dit specifieke geval zijn genoemd door mevrouw Stadhouders en die zal ik niet herhalen.

De fractie van GroenLinks vroeg hoe het dan gaat met de Vrede van Utrecht, want – met mijn woorden – uit dat vaatje wordt getapt. Natuurlijk is dat een kritische vraag geweest, die ik in de commissie al gesteld heb en ook later bij de voorbereidingen voor dit amendement heb ik gezegd: "Let wel, het mag niet ten koste gaan van het uitvoeringsprogramma Vrede van Utrecht." Ik heb mij echter laten overtuigen, ook op papier, dat de begrotingspost waaruit geput wordt, niet het uitvoeringsprogramma Vrede van Utrecht betreft, maar dat het een begrotingspost is die bedoeld is voor de structurele infrastructuur voor cultuur in Utrecht en dat deze twee elkaar niet bijten, maar versterken.

Ik wil even aanhaken bij wat is gezegd over RTV Utrecht. In de commissie heb ik de suggestie gedaan dat wij met ons eigen beleid dingen moeten proberen te versterken en dat wij zo'n programma als de Vrede van Utrecht moeten proberen te koppelen aan de mogelijkheden die wij hebben binnen RTV Utrecht, misschien wel in het beleidsbepalend orgaan. De gedeputeerde zou dat verder uitzoeken. Misschien komt zij hierop terug in de commissie; dat hoeft niet nu.

De heer Pollmann heeft een inhoudelijk sympathieke motie ingediend, los van de vraag wanneer deze motie behandeld moet worden. De inhoud is sympathiek, maar hoe krachtig cultuur ook is, er is in deze provincie nog veel meer dan cultuur. De financiële middelen zijn niet onbegrensd. Wij willen dan ook het uiterste opzoeken om binnen de financiële kaders te doen wat wij kunnen, maar daarbuiten willen wij niet gaan. Die helderheid wil ik hierbij geven.

Kortom, een krachtige nota. Wij stemmen er dan ook van harte mee in.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De nota Cultuur is Kracht is een nota vol ambities. Een goede nota. Een integrale nota die kunst en cultuur met andere beleidsterreinen, zoals economie en ruimtelijke ontwikkeling, verbindt. Als je als provincie zelf wilt laten zien dat je weet waar je voor staat, waar je voor moet staan – wettelijke cultuurtaken uitvoeren – naast het met visie onderbouwen waar je wilt staan – visie, missie, hoofddoelen op het gebied van cultuur – dan zal het expliciet toevoegen van de wettelijke taken de nota Cultuur is Kracht volgens D66 nog krachtiger maken. Het moet klip en klaar duidelijk zijn voor iedere geïnteresseerde lezer van deze cultuurnota wat een provincie op het gebied van cultuur moet doen. Dat mag niet verstopt staan in louter subparagrafen, die met name terugblikken op de periode 2005-2008, zoals nu het geval is.

Een beetje in het licht van de kerntakendiscussies is transparantie, in wat wettelijk moet en wat de provincie vanuit haar open financiële huishouding en haar ambities wil doen, belangrijk. Daarom wil de fractie van D66 het volgende amendement indienen, om nogmaals Cultuur is Kracht nog krachtiger te maken:

Amendement A2 (D66):
wettelijke taken cultuurnota

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008, ter behandeling van de Cultuurnota 2009-2011 "Cultuur is Kracht" (Statenvoorstel PS 2008WMC19);

besluiten:

direct in te voegen na kop Paragraaf 1.2, Provinciale visie, missie en hoofddoelen op het gebied van cultuur: De provincie heeft op het gebied van cultuurbeleid de volgende wettelijke taken:

- *ondersteuning van kleine monumentengemeenten (Monumentenwet);*
- *bescherming van archeologie bij verstoring als gevolg van ruimtelijke beleid (Wet op de Archeologische Monumentenzorg);*
- *inspectie op de archieven (Archiefwet);*
- *zorgplicht voor de regionale omroep (Mediawet);*

Naast het uitvoeren van deze wettelijke taken heeft de provincie meer ambities ten aanzien van cultuurbeleid.

Toelichting

Als je als provincie zelfbewust wilt laten zien dat je weet waar je voor moet staan (= wettelijke cultuurtaken uitvoeren), naast het met visie onderbouwen waar je wilt staan (= visie, missie, hoofddoelen op het gebied van cultuur) zal het expliciet toevoegen van de wettelijke taken de nota Cultuur is Kracht nog krachtiger maken. Het moet klip en klaar duidelijk zijn voor iedere geïnteresseerde lezer van deze cultuurnota wat een provincie op het gebied van cultuur moet doen en mag dus niet verstopt staan in louter subparagrafen die m.n. terugblikken op de periode 2005-2008, zoals nu het geval is. Zeker in het licht van de kerntakendiscussies is transparantie in wat wel wettelijk moet en wat een provincie vanuit haar open financiële huishouding en haar ambities wil doen belangrijk.

De ambities in deze nota moeten volgens de fractie van D66 niet bij woorden op papier blijven, maar ook financieel worden doorvertaald in daden. Dat kan met het huidige dekkingsvoorstel onvoldoende gebeuren.

Er is al veel gezegd over de consequenties, zoals die door het Utrechts Model zijn aangegeven. Ik wil niet in herhaling vallen, maar wel zeggen dat ik de motie, en wellicht wordt het alsnog een amendement, niet voor niets zo krachtig ondersteun. De fractie van D66 benadrukt daarbij dat het volgen van het advies van de commissie Staal belangrijk is, omdat wij veel waarde hechten aan het depolitiseren van het artistiek-inhoudelijk advies.

Er blijft, naast deze motie dan wel amendement, nog een weeffout over, waarin een dilemma zit verborgen en waarin wij als provincie, naar de mening van onze fractie, herstel moeten plegen. Dat betreft Merx & Dansers. Wij zijn blij te horen dat ook de fractie van het CDA dit voorstel, zoals het ook al in de commissie is geopperd door onze fractie, in deze Staten naar voren brengt als vraag aan de gedeputeerde. Tegelijkertijd zal het advies van de Raad voor Cultuur evenals het advies van de commissie Staal gerespecteerd worden en nemen wij de doelstellingen cultuurparticipatie en -educatie als belangrijke pijlers van de cultuurnota serieus en benadrukken wij waarin Merx & Dansers sterk is: educatie – participatie. Wij wachten het antwoord van de gedeputeerde met belangstelling af. Tot slot het voorstel van de fractie van het CDA om met Gedeputeerde Staten, de commissie en het veld te kijken of het wenselijk is een permanente adviescommissie in te stellen. Wij vinden dat een goed idee, maar wij benadrukken dat het commitment van het veld hierin buitengewoon belangrijk

is. Mevrouw Stadhouders zei al dat hierover met het veld in gesprek gegaan moet worden. Het is een prima idee. Wij ondersteunen het graag. Het amendement A1 over Het Filiaal. Omdat de motie c.q. het amendement van de fractie van de PvdA verstrekkender is en gaat om een totale reparatie van de twee knelpunten die het Utrechts Model heeft vastgesteld, zullen wij in principe de motie steunen. Wellicht moeten wij even goed kijken wat het meest verstrekkend is en in welke volgorde de zaken straks worden afgehandeld.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Over cultuur spreken of debatteren in de Provinciale Staten en als SGP niet het woord voeren, is een contradictio in terminus. De SGP draagt natuurlijk de cultuur een warm hart toe, maar heeft daarbij wel wat kanttekeningen. Ik heb bij de startnotitie een jaar geleden daarover al een paar opmerkingen gemaakt. Ik wil dat nu als het ware vervolgen met een beschouwing over deze cultuurnota. Cultuur is Kracht: daarmee ben ik het van harte eens. Cultuur in zijn uitwerking kan inspireren en samenbindend zijn. Het kan ook een drager van waarden en normen zijn. Ik denk echter toch dat wij ons moeten realiseren dat cultuur geen autonome kracht is, geen waardengenererende kracht is. Het is een drager ervan. Cultuur is een instrument, een middel, waardoor waarden en normen kunnen worden doorvertaald en uitgedragen. Cultuur ontleent op haar beurt haar kracht aan de context waarbinnen zij gestalte krijgt. Dan hebben wij het over allerlei maatschappelijke, economische, politieke, creatieve en artistieke activiteiten. Die activiteiten stoelen weer op impliciete of expliciete levensbeschouwelijke uitgangspunten. Ik denk dat het goed is deze notie even te onderstrepen. Cultuur is dus in wezen, als je de redenering logisch volgt, een uiting van levensbeschouwelijke overtuigingen en uitgangspunten. Vandaar dat wij als SGP nadrukkelijk hechten aan een toetsing van het cultuurprogramma aan bijbelse waarden en normen. Als ik tot een beoordeling kom, dan moet ik als eerste tot mijn vreugde zeggen dat die cultuurnota als zodanig goed in elkaar zit. Ik vind het qua structuur en opzet een sterk stuk. Wij hebben dan ook waardering voor een groot deel van het programma dat daarin wordt geboden. Met name het punt van het

culturele erfgoed, als het gaat over de historische structuren, de historische gebouwen, de roerende goederen, de cultuurlandschappen die wij geërfd hebben en waar wij een poosje op mogen passen om het weer door te geven aan een volgende generatie, en zeker de ambitie om de toegankelijkheid daarvan te vergroten en de zichtbaarheid daarvan te onderstrepen, ondersteunt de SGP van ganser harte. Ik moet eerlijk bekennen dat als ik de naam Vrede van Utrecht hoor, ik mij ietwat ongemakkelijk voel. Bij sommige ambities, maar ook alleen al bij die naam. Inderdaad, zo wordt het gemotiveerd: 1713, de Vrede van Utrecht maakt een einde aan een aantal verwoestende oorlogen en daarmee breekt een periode van vrede aan. Dat is waar. Vanuit Europees perspectief heeft de Vrede van Utrecht dan ook een bijzondere betekenis. Dat wij juist alleen in Utrecht deze naam claimen, veroorzaakt dat gevoel van ongemak. Het was namelijk een vrede, zoals in de geschiedenisboekjes staat: bij u, over u, zonder u. Die vrede maakte ook een eind aan de betekenisvolle positie die de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden juist in Europees perspectief had. Vanaf dat moment was de rol van de republiek, zo zou je kunnen zeggen, uitgespeeld. Dan vind ik het wat pretentius nu revanche te willen nemen door Utrecht Culturele Hoofdstad te maken van Europa in 2018. U begrijpt mijn gevoel van ongemak.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij daar wel iets bij voorstellen. Aan de andere kant denk ik dat dit een moment is voor wraak, revanche.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat zeg ik net, maar ik vind het toch een beetje pretentius. Wij hebben in 1713 het onderspit gedolven, maar in 2018 worden wij Culturele Hoofdstad van Europa en dus is alles weer goed. Nee, zo werkt het niet.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee, zo werkt het niet, maar het is wel zo dat de tijd voortschrijdt en dat je in Europees verband wel kunt aangeven dat je op een bepaald moment als gastheer een rol hebt gespeeld bij een heel belangrijk moment in de Europese geschiedenis. Als je dat wilt markeren op die manier, heb ik er geen enkele moeite mee. Dat vind ik niet erg ongemakkelijk.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het gevoel van onbehagen bekruipt mij door het volgende. Je wordt op een zijlijn gerangeerd en dat

wordt nu aangegrepen om Utrecht prominent op de kaart te zetten. Dat wij als gastheer enzovoort. Natuurlijk.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Vergis ik mij nu? Dit is een pleidooi om juist de Vrede van Utrecht een stevige inhoud te geven. Ik wil refereren aan het feit dat wij sinds 8 juli 2008 een provincie van het Nieuw Romeinse Rijk zijn. Nu chargeer ik, maar het zou een mooie aanleiding kunnen zijn om te zeggen

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn pleidooi om de Vrede van Utrecht nog verder uit te bouwen? Om de revanche nog groter te maken? De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Nou, om die een actuele, scheppende inhoud te geven.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geprobeerd mijn onbehagen uit te leggen. Ik weet niet of ik er helemaal in slaag om het over te dragen. Het zou mij zo dierbaar zijn als dat gevoel van onbehagen eenieder een beetje beekroop.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik interpreteer het als een verlangen om er iets mee te doen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Kijk, dat is 'mooi van Utrecht'. Ik rond af. In de lijn van datgene wat ik als overwegingen heb aangegeven, maakt de fractie van de SGP bezwaar tegen allerlei verstrooiende activiteiten die ook deel uitmaken van dit programma. Dan heb ik met name het oog op allerlei theater-, toneel- en dansactiviteiten en voorzieningen en de subsidiëringen daarvan. Wij zien de subsidiëring daarvan niet als een kerntaak van de provincie. De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 10.45 tot 10.59 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Na overleg met een heleboel wijze mensen hebben wij besloten de motie in te trekken en de tekst ervan om te bouwen tot een amendement.

De VOORZITTER: Motie M1 is als ingetrokken te beschouwen. Daarvoor in de plaats komt amende-

ment A3 over de bijstelling van de begroting. Het amendement wordt nu vermenigvuldigd en kan daarna worden rondgedeeld.

Amendement A3 (PvdA, GroenLinks, D66): subsidie cultuurconvenant

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

overwegende:

- *dat in de vergadering van Provinciale Staten de nota "Cultuur is Kracht" zal worden vastgesteld;*
- *dat de nota een hoog ambitieniveau heeft;*
- *dat uit de effectrapportage voor Utrecht Culturele hoofdstad van Europa blijkt dat veel positieve economische effecten verwacht worden in relatie tot werkgelegenheid;*
- *dat de provincie Utrecht zich medeverantwoordelijk voelt voor het behoud en ontwikkelen van cultuur als kracht van de samenleving;*
- *dat de provincie Utrecht een optimale bijdrage van cultuur aan de samenleving wil realiseren;*
- *dat de missie voor de komende vier jaar door het leggen van verbindingen Utrecht cultureel sterker wordt gemaakt;*

constaterende:

- *dat de provincie Utrecht landelijk gezien qua hoogte van subsidie per inwoner een bescheiden middenmoter is, dit in tegenstelling tot de hoge ambities;*
- *dat het Utrechts model, vertegenwoordiger van vele Utrechtse culturele instellingen, ons heeft gewezen op de negatieve effecten van het voorgenomen subsidiebeleid op de hoge ambities, waardoor twee knelpunten in de infrastructuur ontstaan ten aanzien van publieksbereik en participatie en stagnering van de ontwikkeling van bestaande theaterinitiatieven die bijdragen aan de noodzakelijk talentontwikkeling die gericht is op de toekomstige ambities;*
- *verzoekt tevens aan Gedeputeerde Staten voor de komende jaarschijven met een voorstel te komen zodat de bij het besluit gestelde extra gelden beschikbaar kunnen worden gesteld;*
- *en verzoekt Gedeputeerde Staten in overleg te treden met het Utrechts Model om op basis van een subsidie van 2,56 miljoen euro, met in acht-neming van de adviezen van de commissie Staal, te komen tot een subsidieverdeling die recht doet aan de ambities die zijn verwoord in de nota Cultuur is Kracht;*

besluit:

de subsidie voor de komende jaarschijf 2009 in het kader van het cultuurconvenant 2009 - 2013 vast te stellen op € 2.561.600, te dekken uit het bestaande budget (€ 1.280.800), de verhoging van 50% uit het budget Vrede van Utrecht / basisinfrastructuur (€ 640.400) en de overige 50% (€ 640.400) uit de post onvoorzien 2009.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de waarderende woorden voor de cultuurnota 2009-2012 "Cultuur is Kracht". Eens in de vier jaar stelt de provincie Utrecht, en overigens alle provincies, het cultuurbeleid vast. De periode en het tijdstip zijn gekoppeld aan de systematiek van het Rijk. Het proces van totstandkoming van deze cultuurnota heeft een jaar geduurd: eerst een startnotitie en op basis daarvan zijn gesprekken gevoerd met het culturele veld en de gemeenten. Vervolgens is de conceptnota gepresenteerd, waarop inspraak mogelijk was, en is deze in de commissie behandeld. Het resultaat van dit alles ligt nu voor.

Gelukkig gaat het niet alleen over podiumkunsten. Dat zou je bijna denken als je de discussie vandaag hoort. De cultuurnota bestrijkt echter het hele terrein, dus ook cultureel erfgoed, bibliotheken, regionale omroep en programma's die in het coalitieakkoord expliciet zijn genoemd, zoals de Utrechtse Schatkamer. Naast dit programma zijn er nog de volgende verbindende programma's: Vrede van Utrecht, Culturele Hoofdstad, Cultuur en Economie en het programma Cultuur en Ruimte.

Voordat ik op het cultuurconvenant inga, met het onderdeel podiumkunsten, zal ik de vragen beantwoorden over de algemene cultuurnota.

De fractie van het CDA heeft nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het programma Cultuur en Ruimte, waarbij het centrale thema moet zijn: verbinding. Dat is ook de bedoeling. Het is zeker niet de bedoeling dat het alleen gaat om de relatie met cultuurhistorie; ook architectuur zal erbij betrokken worden. Een voorbeeld heb ik al genoemd in de commissie: Marickenland is in opdracht van het Centrum voor Beeldende Kunst een project gestart om cultuur, in dit geval beeldende kunst, samen met de omgeving in te richten. Uiteraard worden het Landschap Erfgoed Utrecht en de gemeenten daarbij betrokken.

Als het gaat om de aandacht voor participatie, dan wijs ik erop dat er met ingang van 1 januari 2009 een nieuw participatiefonds komt. De Sta-

ten krijgen binnenkort een voorstel over hoe wij denken dat wij dat kunnen invullen. Vanuit het Rijk zijn er drie voorwaarden aan het participatiefonds gesteld. Drie thema's zijn er benoemd: amateurkunst, volkscultuur en educatie. Daar zal het in die nota dan ook om gaan.

De fractie van de VVD heeft gevraagd om een duidelijke evaluatie. Ik zeg toe dat wij na twee jaar met een tussentijdse evaluatie zullen komen, waarin wij verantwoording afleggen over het gevoerde beleid. De fractie van de SP heeft gevraagd hoe het zit met diversiteit en constateert dat er weinig aanvragen zijn. Ik kan zeggen dat de afgelopen periode vanuit het participatiefonds Netwerk Centraal heeft gefunctioneerd. Dat is ook in Utrecht het geval geweest. Dat wordt komende week afgesloten met optimistische resultaten, omdat mensen van Netwerk Centraal juist organisaties en instellingen hebben getraind en geleerd hoe zij mensen van allochtone afkomst kunnen betrekken bij het werk dat zij hebben gedaan. Ik heb begrepen dat een van de instellingen die daadwerkelijk de komende week in het zonnetje wordt gezet: Simic, de organisatie voor amateurkunst, die heeft voldaan aan het integreren van diverse bevolkingsgroepen.

Als het gaat om educatie besteden wij erg veel geld en energie aan Kunst Centraal. Dat is onze uitvoeringsorganisatie die een heel programma heeft om op basisscholen zorg te dragen voor de uitvoering van educatie op scholen. De komende jaren zal dat ook naar het voortgezet onderwijs gaan; ook het voortgezet onderwijs krijgt een programma om cultuureducatie op de scholen uit te voeren. Daarvoor krijgt ook Kunst Centraal in deze cultuurnota extra geld.

De fractie van GroenLinks heeft het gehad over internet en RTV Utrecht. Ik denk dat het goed is met RTV Utrecht in contact te treden. Dat geldt ook voor het voorstel dat de fractie van de ChristenUnie heeft gedaan. Ik denk dat het goed is dat wij daarover een keer in de commissie praten. De fractie van de ChristenUnie heeft ook gevraagd na te gaan in hoeverre in het beleidsbepalend orgaan een vertegenwoordiger zou kunnen zitten voor bijvoorbeeld de Vrede van Utrecht. Over de leerstoel, waarover een motie is aangenomen op initiatief van de fractie van de ChristenUnie, kan ik zeggen dat er inmiddels gesprekken zijn geweest met de Universiteit van Utrecht. De faculteit geesteswetenschappen zal een voorstel schrijven om die leerstoel te organiseren. Het zal niet een reizende leerstoel zijn, zoals de motie toen luidde, maar het zal zich

afspelen in Utrecht bij de universiteit. Het is de bedoeling dat de professoren reizen en dat er professoren uit die landen komen, die betrokken waren bij de Vrede van Utrecht, om hier college te geven. Inmiddels heeft het college van Gedeputeerde Staten een werkbezoek gebracht aan de Hogeschool Utrecht. Er zijn concrete afspraken gemaakt om ook de hogeschool nadrukkelijker te betrekken bij de Vrede van Utrecht. Een van de dingen die op dit moment al gebeurt, is dat de faculteit Journalistiek is ingeschakeld om aandacht te besteden aan de Vrede van Utrecht.

De fractie van D66 heeft het voorstel gedaan bij de eerste paragraaf de wettelijke taken te formuleren. Ik zal dat overnemen. Dat lijkt mij logisch. Ik heb al gezegd dat bij elk hoofdstuk staat wat de wettelijke taak is, maar het lijkt mij goed dat nog eens expliciet te benadrukken.

Dan de reactie op het Cultuurconvenant, met name wat betreft de podiumkunsten. De heer Pollmann zei tijdens de commissiebehandeling dat er sprake was van een weeffout. Ik ben van mening dat die weeffout door het Rijk is gemaakt. De Raad van Cultuur is met een advies gekomen voor de instellingen die in de basisinfrastructuur zouden moeten komen en de bedragen in dat advies lagen hoger dan de middelen die minister Plasterk ter beschikking had, althans die hij zei te hebben. Uiteindelijk besloot de minister toch dat het advies van de Raad van Cultuur zou worden gevolgd, maar niet voor de Randstad en ook niet voor het landsdeel Midden. Landsdeel Midden is het convenantsgebied van de provincies Utrecht en Flevoland samen met de gemeenten Almere, Amersfoort en Utrecht. Deze beslissing nam de minister op basis van een motie die in de Tweede Kamer was aangenomen om meer aan regionale spreiding te doen. En aangezien Utrecht en Flevoland niet tot de regio behoorden, was het voorstel het advies van de Raad van Cultuur niet te volgen, maar slechts 30% van het advies uit te keren. Daar zat volgens mij de weeffout. Om die weeffout te herstellen, is massaal een lobbytraject ingezet. Mevrouw Stadhouders refereerde daaraan. Daaraan hebben de Staten meegedragen door samen met de gemeenteraad van Utrecht een brief te schrijven en zijn zij bij hun fracties op bezoek geweest en dat hebben Gedeputeerde Staten gedaan samen met de collega's van Flevoland en de colleges van Utrecht en Almere. Ook de instellingen uit Utrecht hebben georganiseerd gelobbyd in Den Haag. En met succes, kunnen wij stellen. De definitieve be-

sluitvorming in de Tweede Kamer heeft nog niet plaatsgevonden. Dat zal in december plaatsvinden. Inmiddels is al wel duidelijk dat die 30% wordt opgehoogd naar 24%, dankzij de motie Hamer/Van Geel/Slob over € 10.000.000. 'De motie van tien miljoen' wordt die nu genoemd. Ik denk dus dat dat een belangrijk punt is. Daarom kom ik straks nog terug op de amendementen.

Ook de provincie Utrecht had samen met de stad Utrecht zo'n 'Raad van Cultuur' in de vorm van de commissie Staal. Onder voorzitterschap van de oud-commissaris van de Koningin hebben de deskundigen zich gebogen over de meerjarenplannen van de instellingen. Daarbij is zowel de artistieke als de zakelijke kwaliteit beoordeeld. Dit advies is door Gedeputeerde Staten overgenomen. Dat is ook een principiële keuze. Thorbecke zei het al: de politiek moet zich geen kwalitatief oordeel aanmeten als het om cultuur gaat. Daarvoor hebben wij deskundigen. Tijdens de presentatie van de adviezen van de commissie Staal kwam nadrukkelijk naar voren dat zij ook heel goed gekeken heeft naar de zakelijke onderbouwing van de beleidsplannen. Vervolgens is met de stad Utrecht afgesproken dat wij beide 50% meer geld ter beschikking zouden stellen voor podiumkunsten ten opzichte van de vorige cultuurnota, uiteraard onder voorbehoud van de goedkeuring van de Staten. Voor de stad Utrecht betekende dat een verhoging van € 4.000.000 naar € 6.000.000 en voor de provincie Utrecht betekende dat een verhoging van ruim € 1.200.000 naar ruim € 1.800.000. Hiervoor vragen Gedeputeerde Staten extra middelen aan Provinciale Staten. Dit moet worden betaald, en dat moet nog een worden benadrukt, uit de versterking basisinfrastructuur. Dat is pagina 58 van de begroting. Het is oorspronkelijk Vrede van Utrecht genoemd. Dat wekt verwarring. Het is dus niet die € 2.100.000 - dat zeg ik er hier expliciet bij -, want dat bedrag is echt voor de Vrede van Utrecht. Dit is voor de basisinfrastructuur en met die basisinfrastructuur bedoelen wij dat wij onder andere op dit moment bezig zijn met een onderzoek in de provincie waar die infrastructuur versterkt moet worden. Dat kan subsidie aan podiumkunsten zijn, maar dat kan ook betekenen dat je in een theater bij wijze van spreken wat extra stoelen nodig hebt om te zorgen dat het rendabel wordt of te zorgen dat er een goede geluidsinstallatie komt in een fort, zodat je daar goede voorstellingen kunt geven. Het voorstel is het daaruit te betalen; voor vier jaar € 10.000.000.

De commissie Staal kwam met drie typering: niet subsidiabel, subsidiabel en subsidiabel met prioriteit. Gedeputeerde Staten hebben gemeend in het subsidiebeleid hiermee generiek om te gaan. Conform de gevraagde middelen van de instellingen zou subsidiëren een bedrag van bijna € 6.000.000 betekenen. Gedeputeerde Staten zijn van mening dat dit niet reëel is. Daarom is besloten tot de volgende systematiek: 65% van het gevraagde bedrag voor de instellingen die subsidiabel zijn met prioriteit, voor bestaande aanvragen zonder voorrang blijft het huidige bedrag, dan wel geïndexeerd, beschikbaar en nieuwe aanvragen zonder voorrang krijgen 50% van het gevraagde bedrag.

In overleg met het ministerie van OC&W en de stad Utrecht is er één uitzondering gemaakt op deze systematiek. Dat betreft de Paardenkathedraal. Dit regiogezelschap dreigde zo weinig rijks-subsidie te krijgen – dat kwam ook al door het advies van de Raad van Cultuur – dat het niet mogelijk was dit gezelschap echt op te starten. Daarom is tot een extra impuls voor een jaar gekomen. Dan kom ik terug op de vraag van mevrouw Stadhouders: zij heeft gelijk. Wij geven een extra impuls voor 2009, maar in de cijfers voor 2010 zijn wij uitgegaan van 50%. Dat is een rekenfout. Wij moeten het advies van de commissie Staal volgen, subsidiabel met prioriteit, en dus betekent het dat het voor 2010 tot en met 2012 65% moet zijn. Dank voor haar scherpe opmerkingsgave; wij zullen de bedragen aanpassen.

Er wordt door de fractie van het CDA voorgesteld Het Filiaal extra financieel tegemoet te komen. Zij zegt daarbij tegelijkertijd dat zij de systematiek van Gedeputeerde Staten deelt, maar voegt een extra argument toe, namelijk dat jeugdtheater speerpunt van beleid is. Ik ben blij dat zij nadrukkelijk zegt dat zij de systematiek van Gedeputeerde Staten overeind wil houden. Echter, net als bij de uitzondering die Gedeputeerde Staten hebben gemaakt bij de Paardenkathedraal, zegt de fractie van het CDA dat zij ook hiervoor graag een uitzondering wil maken. Provinciale Staten is het hoogste orgaan, dat weet de fractie van het CDA, dus kan zij inderdaad laten zien dat Provinciale Staten het laatste woord hebben.

Gedeputeerde Staten hebben wat meer moeite met het amendement van de fractie van de PvdA. De afspraak die wij met de stad Utrecht hebben gemaakt, wordt namelijk geheel onderuit gehaald.

Wij hebben nadrukkelijk aangegeven dat wij 50% / 50% doen. De fractie van de PvdA stelt een generieke 'opplussing' voor. Instellingen hebben bezwaar aangetekend, omdat zij niet konden functioneren volgens henzelf. Dat was op het moment dat er nog sprake was van 30% van het Rijk. Dan ziet het er toch heel wat positiever uit. Gedeputeerde Staten stellen voor dit amendement niet over te nemen. Mochten Provinciale Staten toch besluiten het amendement over te nemen, dan zou ik sowieso de post Onvoorzien 2009 niet gebruiken. Het lijkt mij logischer dat dit gebeurt uit het positieve saldo dat inmiddels via de najaarsnota naar de algemene middelen vloeit. Gedeputeerde Staten raden het amendement dus af.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat als het amendement wordt aangenomen, de afspraak met de gemeente Utrecht in gevaar komt. Die afspraak was 50% ieder. Ik snap niet waarom die afspraak met de gemeente Utrecht dan in gevaar zou kunnen komen. Moet Utrecht dan ook ineens het dubbele bedrag gaan betalen? Die afspraak kan toch blijven bestaan en Provinciale Staten kunnen besluiten een extra impuls te geven aan het cultuurconvenant?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Provinciale Staten kunnen dat besluiten, maar ik maak duidelijk waarom Gedeputeerde Staten van mening zijn dat de systematiek gehandhaafd zou moeten blijven. Daar komt nog een argument bij. Het Rijk is in dezen het landsdeel Midden niet tegemoetgekomen. Het was logischer geweest als het 100% was geweest conform het advies van de Raad van Cultuur. Eerlijk gezegd moeten wij niet constant opdraaien voor het falen van de rijksoverheid. Ik vind dat wij hier met de 50% een duidelijk gebaar maken. Het lijkt mij niet logisch daarvoor generiek extra middelen beschikbaar te stellen. Ik heb gezegd dat wij dat hebben gedaan voor de Paardenkathedraal. Ik begrijp de argumentatie bij Het Filiaal. Merx & Dansers is ook een onderwerp dat is genoemd. Voorgesteld wordt te bekijken of dat binnen de Sociale Agenda zou kunnen. Ik denk dat het goed is dat wij daarnaar kijken. Ik kan mij ook nog voorstellen dat wij kunnen bekijken in hoeverre dat binnen het nieuwe programma Cultuurparticipatie past. Dan zit het niet in de basisinfrastructuur, maar in dat nieuwe fonds. Ik zeg toe dat ik samen met gedeputeerde mevrouw Haak dat nieuwe fonds zal bekijken en in hoeverre wij Merx & Dansers tegemoet kunnen komen.

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De antwoorden van gedeputeerde mevrouw Raven stemmen ons tot tevredenheid c.q. geven ons voldoende ruimte om datgene te bewerkstelligen wat wij vandaag in elk geval voor elkaar willen krijgen.

Allereerst het meest verstrekkende amendement dat is in gediend door de fractie van de PvdA. Wij gaan dit amendement niet steunen. Dat zal men ongetwijfeld al begrepen hebben uit mijn eerste termijn. Wij vinden een verhoging van het cultuurbudget op dit moment, terwijl wij al 50% verhogingen, niet nodig.

Wij vragen de gedeputeerde bij de tussentijdse evaluatie die zij heeft toegezegd, ook de ontwikkeling en situatie dans en podiumkunsten te betrekken, zodat wij altijd kunnen zien, ook in het licht van alle cultuurbudgetten die net genoemd zijn, waar hier en daar nog een impuls nodig zou kunnen zijn. Het zou ook heel goed kunnen zijn dat die budgetten voor de basisinfrastructuur al voldoende gebruikt worden door die podiumkunsten om deze te laten floreren zoals wij voor ogen hebben. Die motie gaan wij daarom niet steunen.

Voor wat betreft Merx & Dansers moet ik een omissie goedmaken uit mijn eerste termijn. De heer Fastl duidde er op dat het goede idee aan het brein van mevrouw Versteeg ontsproten was. Wij vonden het ook een uitstekend idee. Sorry dat ik het even vergat te melden.

De suggestie om te kijken of niet sociale cohesie maar cultuurparticipatie een betere pot zou zijn, is wat ons betreft uitstekend. Het gaat om het doel dat wij willen bereiken.

De beantwoording op ons eigen amendement door de gedeputeerde is helder. Ik begrijp dat Gedeputeerde Staten willen vasthouden aan de generieke systematiek. Tegelijkertijd hebben wij duidelijk gemaakt waarom wij daar van af willen wijken in dit speciale geval. Dat amendement wil de fractie van het CDA, in overleg met de mede-indieners, de fracties van de VVD en de Christen-Unie, handhaven.

Mevrouw WALTA-AUF'M KELLER (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn drie amendementen. Ons eigen amendement handhaven wij, ook na de toelichting van de gedeputeerde.

Ik denk dat wij in de eerste termijn duidelijk genoeg zijn geweest; dus geen extra geld voor cultuur. Daarom zullen wij het amendement van de fracties van de PvdA, D66 en GroenLinks, niet steunen.

Het amendement van de fractie van D66 is in feite overbodig geworden, omdat Gedeputeerde Staten het willen overnemen.

Genoemd is Merx & Dansers. Daarna wordt onderzoek gedaan. Wij zullen afwachten wat dat oplevert.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zei zo-even bij mijn interruptie al dat, als het amendement wordt aangenomen, de afspraak met de gemeente Utrecht in gevaar komt. Als tweede argument noemde de gedeputeerde de situatie van waaruit gepraat werd, voordat het debat in Den Haag had plaatsgevonden. De informatie die ik in de eerste termijn naar voren heb gebracht van het Utrechts Model, is de informatie die na dat debat naar voren is gebracht. In die zin is dat, met de actuele stand van zaken van de rijksfinanciën voor cultuur in het achterhoofd, door het Utrechts Model naar voren gebracht. En dan nog over die reparatie: over de € 10.000.000 van mevrouw Hamer die nu beschikbaar is, zegt het Utrechts Model: let goed op je zaak, let goed op je ambities, let goed op de Vrede van Utrecht, let goed op de Culturele Hoofdstad. Ik heb niet gehoord van de gedeputeerde wat de consequenties daarvan zijn. De culturele organisaties houden ons die consequenties wel voor, namelijk wat er mogelijk kan gebeuren als er niet op een goede manier wordt geïnvesteerd in die basisinfrastructuur. Dan het amendement. De gedeputeerde zegt dat wij het niet moeten halen uit de post Onvoorzien 2009, maar uit het rekeningoverschot 2008. Ook goed. Als wij daarmee de extra subsidies veilig kunnen stellen, dan vind ik dat uitstekend. Het gaat mij erom dat financiën en ambities met elkaar in lijn lopen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! De heer Pollmann heeft in zijn eerste termijn duidelijk gemaakt dat hij groepen zoals Growing up the Public niet wil subsidiëren.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan heeft de heer Snyders niet goed geluisterd. Ik heb een aantal voorbeelden genoemd, maar dan in het kader van het werk van de commissie Staal. Ik heb gezegd dat ik niet ga beoordelen. Ik heb het ook gehad over de weeffouten die er mogelijk in het advies van de commissie Staal zitten. Ik heb gezegd: ga nu niet Het Filiaal, de Paardenkathedraal en Merx & Dansers, hoe sympathiek en mooi en goed ook, apart subsidiëren.

ren, maar blijf dat advies van de commissie Staal volgen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! De heer Pollmann stelt dus in het algemeen dat er meer geld beschikbaar moet zijn voor participatie met de mogelijkheid dat het bij die gezelschappen terecht komt.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt, maar daarvan zeg ik: "Ga in overleg met het Utrechts Model, de vertegenwoordiger van allerlei Utrechtse culturele organisaties, en kijk hoe je de extra gelden die wij nu beschikbaar zouden kunnen stellen, kunt verdelen." Ik ga daar niet over. Ik vind dat het Utrechts Model, de deskundigen, zelf daarover moet gaan.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Is het juist dat ik een soort ad hoc motivatie ervaar, waarbij ik mij afvraag hoe wij aan het sturen zijn.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Op welke ad hoc motivatie betraft de heer Snyders mij?

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Er wordt meer geld beschikbaar gesteld. Mogelijk kan dat bij een aantal gezelschappen toekomen. Ik ervaar het als vaag.

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ervaar het niet als vaag. Ik ervaar het in lijn met de ambities die in de nota Cultuur is Kracht worden geformuleerd. Als je heel stevige ambities formuleert, moet je daaruit de consequenties trekken. Die consequenties trekken wij door middel van dat amendement. Dat amendement hebben wij samengesteld na overleg met een heleboel groeperingen in het culturele gebeuren in de provincie Utrecht. Dus ad hoc? Ik voel mij daar niet bij thuis.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Zou het niet zinvoller zijn, los van deze cultuurnota, die wij in principe allemaal onderschrijven, te kijken naar reparaties dan wel aanscherpingen van doelen in plaats van nu met geld te gaan strooien?

De heer POLLMANN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik volg de nota en ik volg het advies van de commissie Staal. De nota met z'n ambities.

De commissie Staal met de beoordeling van verschillende groeperingen. Ik zet daartegenover, gehoord hebbende allerlei culturele organisaties en gehoord hebbende wat de consequenties zouden kunnen zijn voor 2013 en 2018, dat er meer geld in moet. De stad Utrecht gaat van € 4.000.000 naar € 6.000.000. De provincie, veel groter dan de stad Utrecht, gaat van € 1.200.000 naar € 1.700.000. Prachtig hoor, die verhoging, alleen die verhouding is scheef.

Mijn verhaal is hiermee eigenlijk gereed, want in de beantwoording op de vragen van de heer Snyders heb ik al gezegd welke positie de commissie Staal zou moeten innemen ten opzichte van de voorstellen die er nu liggen. Ik constateer dat het advies van de commissie Staal gewaardeerd wordt door verschillende mensen in Provinciale Staten en dat zij zeggen dat het advies gevolgd moet worden. Echter, deze zaken, Het Filiaal, de Paardenkathedraal en Merckx & Dansers, tillen wij eruit en daarvoor geven wij extra geld. Dat is sympathiek. Ik zal er niet tegen zijn. Als ik goed geteld heb, zal het amendement het helaas niet halen. Dan zullen de zogenaamde reparatieamendementen aan de orde komen.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik nog was vergeten te zeggen tegen mevrouw Raven, is dat het natuurlijk verder een prima nota is. Ik kijk uit naar wat er gebeurt met de culturele festivals. Ik ben een beetje voorzichtig over hoe dat gaat uitwerken. Ik vind het in elk geval goed dat het opgenomen wordt en ik ben blij dat het voorstel om de media, ook voor cultuurparticipatie en cultuurbereik, beter te gebruiken en dat dit in de commissie terugkomt. Daar ben ik blij mee. Wij hebben het gehad over de effecten voor de basisinfrastructuur. Daarvoor hebben wij ooit € 10.000.000 uitgetrokken. Ik hoop echt dat die € 10.000.000 ergens op gebaseerd is. Daarom vind ik het jammer dat wij van die € 10.000.000 nu al € 1.000.000 weg gaan zetten. Daarnaast hoop ik van harte dat die andere € 9.000.000 vliegensvlug gebruikt wordt voor de goede dingen, waardoor wij op termijn zullen gaan zeggen: "Oké, er moet nog veel meer geld bij; het gaat zo goed met de culturele sector in Utrecht, dat wij dat belangrijk genoeg vinden om dat weer op te plussen."

Over het algemeen ben ik tevreden. Ik zal met gepaste tegenzin instemmen met de amendementen die zijn ingediend en het amendement dat zo meteen wordt ingediend door mevrouw Versteeg.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Een reactie op het amendement van de fractie van D66 over de wettelijke taken. Fijn dat de gedeputeerde daarover iets gezegd heeft, waardoor het volgens mij allemaal goed komt.

Over het amendement van de PvdA heb ik eerder al gezegd dat het ons veel te ver gaat, met name gezien de financiële kaders. Over een eventuele aanpassing – niet uit de post Onvoorzien, maar uit het overschot – ben ik van mening dat wij nog niets in handen hebben en dat wij dit uiteindelijk bij de jaarrekening be-kijken. Dit zullen wij dan ook niet steunen.

Merkx & Dansers: het is prima dat het college toe-zegt te kijken naar alternatieve financieringsbron-nen, maar daar kan dus ook een nee uitkomen, omdat het gewoon niet past binnen de kaders. Dan zullen wij dat moeten accepteren.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Fijn dat het amendement dat wij hebben ingediend ten aanzien van wettelijke taken voor de provincie, wordt overgenomen. Wij zijn van mening dat dit het beeld van een zelfbewuste provincie zal versterken.

Wij zijn ook blij met de toezegging dat Gedeputeerde Staten ten aanzien van Merkx & Dansers willen bekijken of er wellicht bestaande subsidie-mogelijkheden zijn uit de Sociale Agenda dan wel uit het fonds voor de participatie.

De opmerking, vrij vertaald, dat het Rijk meer had moeten doen, is wellicht een kip-en-ei-discussie. Volgens de fractie van D66 gaat het om de vraag in hoeverre durft of wil het college van Gedeputeerde Staten zijn ambities financieel vertalen. Dat is volgens ons waarover de discussie gaat.

Het lijkt erop dat de motie, die tot amendement is verworden, over de verbetering van de financiële doorvertaling van de ambities van het cultuurprogramma, het niet gaat halen. De fracties van D66, GroenLinks en de PvdA zien zich daarom genood-zaakt in elk geval alvast de meest noodzakelijke reparatie te gaan voorstellen. Dat betreft een weef-fout, waarvan Aluin en 't Barre Land de dupe zijn geworden.

Amendement A4 (D66, GroenLinks, PvdA): herstellen weeffout subsidietoekenning Aluin en 't Barre Land cultuurconvenant 2009-2012

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008, ter behandeling van de Pro-grammabegroting 2009;

besluiten

om aan de twee gezelschappen Aluin en 't Barre land in het kader van het cultuurconvenant 2009-2012 een meerjarige subsidie van respectievelijk € 29.890 en € 62.154 ter beschikking te stellen, waarbij het verschil van het totale bedrag met het huidige voorlig-gend voorstel – te weten € 11.294 – wordt gedekt uit de begrotingspost Versterking basisinfrastructuur cul-tuur uit het programma 8, Samenleving, cultuur en sport van de programmabegroting 2009.

Toelichting

Aluin en 't Barre Land maken deel uit van de lande-lijke basisinfrastructuur en zijn door de Commissie Staal aangemerkt als 'subsidiabel met prioriteit'. Conform de door GS toegepaste generieke verdelings-systematiek is aan beide gezelschappen 65% van de aangevraagde subsidie toegekend. Echter, door deze systematiek komen beide gezelschappen onder het huidige subsidiebedrag 2008 uit. Weliswaar wordt dit bedrag weer opgetrokken tot het huidige bedrag, maar dat betekent dus dat deze gezelschappen een-zelfde behandeling krijgen als alle aanvragers die subsidiabel (zonder prioriteit) zijn: voor hen blijft ook het huidige bedrag beschikbaar. Vanuit beginselen van goed openbaar bestuur rechtvaardigt dit een reparatie. Dit voorstel is gebaseerd op een herbereke-ning vanuit het principe 65% van het verschil van het gevraagde bedrag en het oude bedrag.

Het betreft relatief kleine bedragen. De commis-sie Staal bestempelt de plannen en begroting onder meer als compact en realistisch. Wij denken daarom dat dit een realistisch amendement is, dat hiervoor aandacht vraagt en hopelijk goedkeuring krijgt. Dat wij dit bedrag uit dit programma halen, doen wij enige pijn in ons hart. Wij willen echter heel graag dat deze reparatie plaatsvindt. Wij ver-moeden dat dit wellicht de enige keuze is om deze reparatie nog door te kunnen voeren.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is inderdaad een ambitieus pro-gramma. Gedeputeerde Staten zijn van mening dat de middelen die daarvoor beschikbaar worden gesteld, voldoende zijn om het ambitieuze pro-gramma daadwerkelijk uit te voeren, de Vrede van Utrecht in 2013 feestelijk te vieren en te zorgen

dat Utrecht culturele hoofdstad wordt in 2018. Bovendien hebben wij na twee jaar een grondige evaluatie. Ik denk dat het goed is dat wij dan onze mind opnieuw opmaken. De instellingen hadden overigens € 6.000.000 gevraagd. Dat leek ons niet helemaal reëel.

Wat betreft de beantwoording in de eerste termijn wil ik nog ingaan op de positie van de commissie Staal. Is het niet verstandig te zorgen dat er een soort permanente monitoring blijft? Ik denk dat het goed is om daarover na te denken. Wij zullen sowieso evalueren hoe de commissie Staal heeft gefunctioneerd. Wij hebben op het moment dat er aanvragen komen voor projecten, enzovoort, een commissie van deskundigen. Dat gebeurt niet ambtelijk, maar daar zijn echt deskundigen voor. Wij zullen kijken hoe wij daaraan vorm kunnen geven. Ik stel voor in de commissie daarop terug te komen.

De fractie van de SGP sprak over 1713 en het karakter van de Vrede van Utrecht. Op dit moment is een lespakket voor alle basisscholen in de maak. Dat wordt gemaakt door onder andere Kunst Centraal. Wij zullen kijken in hoeverre de geschiedenisles over de Vrede van Utrecht overeenkomstig de waarheid is.

Aluin en 't Barre Land: dat is inderdaad een bijzondere situatie. Daarover heeft de commissie Staal gezegd dat de categorie is: subsidiabel met prioriteit. Zeker Aluin is het slachtoffer geworden van de eigen bescheidenheid. Ik kan de cijfers in het amendement niet helemaal beoordelen. Ik stel namens Gedeputeerde Staten voor dat amendement over te nemen, maar onder het voorbehoud dat er dezelfde systematiek gebruikt wordt die steeds is gebruikt. Het klonk mij heel terecht in de oren, zoals mevrouw Versteeg het uitrekende. Ik stel voor te zorgen dat Aluin en 't Barre Land gerepareerd worden.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wat bedoelt de gedeputeerde met die systematiek? De systematiek die nu wordt gehanteerd, heeft juist deze weeffout tot gevolg gehad.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Juist omdat zij minder aangevraagd hebben – zij hebben bij het Rijk een ander percentage aangevraagd – zijn zij tussen de wal en het schip gekomen. Ik denk dat de intentie duidelijk is. Volgens mij is de systematiek van mevrouw Versteeg terecht. Ik heb het amendement nog niet voor mij, maar ik ga ervan uit dat het klopt. Laat

mevrouw Versteeg van mij aannemen dat de intentie om het amendement over te nemen, gedeeld wordt.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een kleine toevoeging. Onze systematiek is dus 65% van het verschil. Dat wijkt af van de systematiek van de gedeputeerde. Wij meenden echter dat dit gerechtvaardigd is gezien de ontzettend kleine bedragen waar het om gaat. Juist daardoor is die weeffout ontstaan in de vorige systematiek. Eigenlijk moet je constateren dat welke systematiek je ook hanteert, er altijd een nadeel aan zit. Wij achten dit een respectabele reparatie.

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Betekent de toezegging die gedeputeerde Raven heeft gedaan, dat het GS-voorstel wordt aangepast in de zin van het amendement dat zojuist door de fractie van D66 is ingediend? In dat geval zou, volgens ons, het amendement niet meer nodig zijn. Het moet helder zijn waarover wij zodadelijk besluiten.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat datgene wat in het amendement wordt voorgesteld, logisch is. Die 65% kan inderdaad niet; dat moet van het verschil gedaan worden, anders komt het uit op het bedrag zoals het oorspronkelijk in het voorstel staat. Ik stel namens Gedeputeerde Staten voor dit over te nemen en dan is het overbodig het amendement in stemming te brengen. Dat is echter aan de indieners.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een punt van orde. Ik dacht dat een amendement altijd in stemming gebracht moest worden. Als u, voorzitter, zegt dat dat niet zo is, trek ik het amendement in.

De VOORZITTER: Een amendement wordt in stemming gebracht als de indiener het amendement overeind houdt. De gedeputeerde heeft toegezegd het binnen de begroting te repareren. Dan is aan u de keuze of u het amendement intrekt of dat u het in stemming wilt brengen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Als het effect er maar staat en als het past binnen het reglement, trekken wij het amendement in.

De VOORZITTER: De toezegging van de gedeputeerde is helder. De inhoud van het amendement

zal conform verwoord worden en in de besluiten worden opgenomen.

Amendement A4 is hiermee ingetrokken.

Dan ga ik over tot de besluitvorming. Als eerste stel ik de afhandeling van de drie amendementen aan de orde. Amendement A3 is het meest verstrekkend. Ik kijk even naar mevrouw Doornenbal, want zij is de indiener van het reglement van orde, waarbij is aangegeven dat zowel de leden present moeten zijn als aanwezig moeten zijn. Ik zie dat bij de fractie van het CDA twee leden niet aanwezig zijn.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt. Zij zullen er zo meteen ook niet zijn. Zij zijn om 13.00 uur terug.

De VOORZITTER: Dat betekent dat wij een andere stemverhouding hanteren dan normaal het geval is.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A3. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de PvdA, de SP, GroenLinks en D66.

De VOORZITTER: Dan stel ik amendement A2 aan de orde.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik was in de veronderstelling dat dit amendement is ingetrokken.

De VOORZITTER: Nee, amendement A4 is ingetrokken.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Als ik van de gedeputeerde een toezegging heb gehad dat zij het letterlijk overneemt, kan ik het amendement, conform hetgeen zojuist is gezegd, intrekken.

De VOORZITTER: Daarmee is amendement A2 ingetrokken.

Dan is aan de orde amendement A1.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een stemverklaring. Wij vinden dat Het Filiaal Wij zijn dus ook voor het amendement.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een korte stemverklaring. Wij zien het als een second best oplossing. Wij hadden graag gezien dat de ambities ruimer waren vertaald. Wij zijn echter voor het amendement.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A1. Tegen het amendement heeft gestemd de fractie van de SGP.

De VOORZITTER: Dit aangenomen amendement zal in de besluitvorming zijn consequenties hebben.

Dan stel ik het voorstel zelve aan de orde met inachtneming van het amendement.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil aantekenen dat ik op de onderdelen waar ik een aanduiding bij heb gegeven, bezwaar maak. Wij stemmen in met de cultuurnota als geheel.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het geamendeerde voorstel.

Aanbieding Programmabegroting 2009

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Meer dan deze begroting die nu aan de orde is, is de strategische analyse van de Universiteit van Utrecht een document waarin de uitdagingen voor deze provincie zijn geformuleerd. De presentatie van de Staat van Utrecht, de strategische analyse van Atzema c.s. en de presentatie van de heer Schnabel waren hoogtepunten van de Utrecht 2040-conferentie. Gebaseerd op het TELOS-model schetst de strategische analyse de uitdaging voor de provincie. Wat de fractie van de PvdA betreft, zijn de volgende zaken daarbij van groot belang:

- De ruimteclaims die nodig zijn om nieuwe natuur, woningbouw en, in mindere mate, infra en werk te faciliteren. De eerste twee omvatten circa 6000 hectare voor nieuwe natuur en 5000 hectare voor woningbouw.
- De afname van de rol van de landbouw, industrie, logistiek en distributie.
- De toename van recreatie, toerisme, zakelijke diensten, creatieve en kennis-economie.

In de strategische analyse wordt geconstateerd dat Utrecht niet kan zonder drastische, selectieve maatregelen. Niets doen is dus geen optie. Ik citeer: "Een dergelijke houding getuigt van struisvogelpolitiek, waarbij de verrommeling van de leefomgeving in de provincie Utrecht wordt gedoogd, de groeiende sociale problematiek in de provincie Utrecht wordt ontkend en duurzame oplossingen worden geridiculiseerd." In dat opzicht staan wij inderdaad op een kruispunt van wegen en laten wij

ons in slaap wiegen, omdat het met onze regionale economie als vanzelfsprekend altijd wel goed zal blijven gaan. Of geven wij oor aan de wetenschappers, die constateren dat Utrecht als draaischijf in Nederland de langste tijd heeft gehad en dat ook daarom de internationalisering van Utrecht noodzakelijk is? Of laten wij kansen lopen, door domweg niet te anticiperen? Gaan wij in de provincie insteken op die scherpe keuzes of laten wij de ontwikkeling over ons heen komen?

In de commissie BEM heeft gedeputeerde De Jong toegezegd te komen met voorstellen over de voortzetting van Utrecht 2040. Hij kan in de fractie van de PvdA rekenen op grote betrokkenheid. Deze analyse mag niet in een la verdwijnen, maar moet leiden tot besluitvorming. Wat ons betreft zou deze notitie een goede opmaat kunnen zijn voor een toekomstige structuurvisie van de provincie.

Dan de begroting. Het belangrijkste financiële besluit van deze coalitie is het afzien van inflatievolgende opcenten. De rekening daarvan komt vrijwel geheel ten laste van de financiële ruimte die Provinciale Staten hadden. Op bladzijde 99 staat het: "De Staten hebben dit jaar nog een vrij besteedbare ruimte van € 1.600.000 en de twee daarop volgende jaren € 1.900.000." Zonder die herschikking van dit college zou de financiële ruimte, de vrij besteedbare ruimte, voor Provinciale Staten in 2009 € 2.500.000 zijn, in 2010 € 4.500.000 en in 2011 € 6.500.000. Dat betekent in feite, dat de kosten van het bevriezen van de opcenten volledig op het bord van Provinciale Staten worden gelegd. In plaats van de ruim € 7.000.000 te korten op het omvangrijke eigen programma, wordt die vrije ruimte van de Staten beperkt tot de bedragen die in de begroting staan. De fractie van de PvdA dient daarover een motie in, omdat zij vindt dat dit een gebrek aan lef is van Gedeputeerde Staten om de vrije ruimte te gebruiken voor eigen beleidswijzigingen. De motie luidt als volgt:

Motie M2 (PvdA, GroenLinks, SP, PvdD, D66):
financiële ruimte voor Provinciale Staten in 2009 e.v.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

hebben kennis genomen van de begroting 2009, en meer specifiek van het financieel meerjarenperspectief paragraaf 4.1., bladzijde 99;

stellen vast:

- *dat als vrije financiële ruimte voor Provinciale Staten in het meerjarenperspectief in de begroting 2008 voor 2009 en navolgende jaren respectievelijk € 2.400.000 en € 6.000.000 was opgenomen;*
- *dat als gevolg van het besluit om de opcenten te bevriezen er een tekort ontstaat van ruim € 7.000.000 in deze coalitieperiode;*
- *dat Gedeputeerde Staten er kennelijk voor hebben gekozen bevriezing van de opcenten te financieren uit de vrije financiële ruimte van Provinciale Staten;*

zijn van mening:

- *dat het niet aangaat dat Provinciale Staten volstrekt eenzijdig de rekening van dit collegebeleid op hun bord geschoven krijgen;*
- *dat dit besluit voor 2009, maar ook voor de begrotingsjaren 2010 en 2011, ongedaan moet worden gemaakt;*

stellen Provinciale Staten voor Gedeputeerde Staten de opdracht te geven:

- *om in de PS-vergadering van december te komen met een wijziging van de begroting 2009, zodanig dat de vrije ruimte voor Provinciale Staten volledig wordt hersteld;*
- *om, ook in december 2008, naar de Staten uit te spreken dat de oorspronkelijke vrije ruimte van de Staten wordt gerespecteerd voor de jaren 2010 en 2011.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Op het gebied van de prestatie-indicatoren vindt de fractie van de PvdA dat het college meer ambitie moet tonen. We hebben terecht afscheid genomen van meer dan 300 prestatie-indicatoren. Als systeemwijziging heeft de fractie van de PvdA dat toegejuicht en daaraan meegewerkt. Als wij nu kijken naar de inhoud van dat beperkte aantal indicatoren die in de begroting zijn opgenomen, dan kan dat veel beter. Soms hebben indicatoren niets van doen met de speerpunten van het betreffende programma; zie het programma over mobiliteit. Een andere keer zijn indicatoren volstrekt ambitie-loos. De fractie van de PvdA vindt dat het college met voorstellen moet komen om die indicatoren aan te passen. De fractie van D66 zal straks mede namens onze fractie een motie daarover indienen.

Wij willen niet vooruitlopen op de resultaten van de pakketstudies. Die komen de komende maanden naar ons toe. Wij zullen dan zien of dit college zich blijft profileren als een asfaltcollege. Vooruit-

lopend daarop wil de fractie van de PvdA een onderbouwing hebben van de veiligheidsaspecten die ertoe hebben geleid dat deze coalitie gaat voor een vierbaansaquaduct in de N201. Tot op heden is die noodzaak niet aangetoond.

Dan de Kaderrichtlijn Water (KRW). De vraag is: neemt dit college de uitvoering van de KRW, wat toch een uitdrukking is van duurzaam beleid, hoeksteen van ook dit beleidsprogramma, wel serieus. Vorig jaar, op 17 december 2007, is er op initiatief van de PvdA een amendement statenbreed aangenomen om € 1.000.000 beschikbaar te stellen voor uitvoering van de KRW-maatregelen. Toen, in dat debat, stelde de fractie van de ChristenUnie voor om daar € 2.000.000 van te maken. Gedeputeerde Binnekamp zei toen dat hij dat bedrag niet kon wegzetten. Later bleek dat er veel meer projecten waren en dat er bij drie projecten voor een bedrag van bijna € 700.000 geen dekking was. Dit, terwijl ze zo kunnen worden uitgevoerd en aan alle criteria van het bestedingskader voldoen. De gedeputeerde heeft kennelijk nagelaten, zo maken wij uit de begroting op, dit bedrag te claimen bij de begrotingsbesprekingen. Wij willen hem daarbij nu graag een handje helpen. De fractie van de PvdA is van mening dat de gedeputeerde binnen zijn eigen beleidsprogramma deze gelden moet vrijmaken. Daartoe dienen wij het volgende amendement in:

Amendement A5 (PvdA, GroenLinks, PvdD): KRW-gelden

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

constaterende:

- dat de Staten veel waarde hechten aan het halen van de KRW-doelen;
- dat hiervoor in een eerdere motie € 1.000.000 beschikbaar zijn gesteld voor een stimuleringsregeling;
- dat de stimuleringsregeling meer goed onderbouwde aanvragen heeft opgeleverd;
- dat er voor drie projecten ter waarde van € 663.853 geen dekking is;
- dat deze projecten wel voldoen aan de doelstellingen van de KRW en de provinciale criteria;
- dat Gedeputeerde Staten dit bedrag niet hebben opgenomen in de begroting;

overwegende:

- dat het budget indertijd is vastgesteld op € 1.000.000 in de verwachting dat dit bedrag ruim genoeg zou zijn;
- dat het verruimen van het budget recht doet aan de bedoeling van het amendement van 17 december 2007;
- dat de niet-gehonoreerde goedgekeurde aanvragen binnen de collegeperiode kunnen worden gerealiseerd;
- dat de aanvragen een substantiële bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de KRW-doelen;

van mening zijnde:

dat de provincie blijvend waarde hecht aan een positieve rol bij het behalen van de KRW-doelen;

besluiten:

binnen de beschikbare middelen voor het programma water (nr.5) € 700.000 vrij te maken c.q. te verschuiven, om deze toe te voegen aan de oorspronkelijke € 1.000.000.

Tot slot. Verschillende beleidsonderdelen van dit college ondersteunen wij van harte. Ik noem er een aantal. De fractie van de PvdA wil sterk blijven inzetten op de Samenwerkingsagenda tussen provincie en gemeenten. In het debat op 23 juni jl. in deze Staten over de voorjaarsnota heeft de fractie van de VVD een motie ingediend, die na een toezegging van gedeputeerde Dekker is ingetrokken. Het dictum van deze motie luidde:

- “• de projecten van de Samenwerkingsagenda te toetsen aan de door Provinciale Staten vastgestelde criteria;
- een volgorde van prioriteit aan te geven bij de projecten uit de Samenwerkingsagenda;
 - begin september 2008 gemotiveerd zijn bevindingen en conclusies dienaangaande schriftelijk aan Provinciale Staten kenbaar te maken.”

Ik begrijp dat mevrouw Haak na haar benoeming enige wittebroodsweken moesten worden gegund, maar ik wil nu toch wel graag weten wat er van die toezegging terecht is gekomen. Ook al, omdat ik eerder van mevrouw Dekker had vernomen dat een en ander vrijwel klaarlag.

Een tweede onderwerp, waarmee wij specifiek gedeputeerde Krol willen complimenteren, is de € 10.000.000 voor Soesterberg, die mede – misschien moet ik zeggen: vooral door zijn toedoen – uit Den Haag naar Soesterberg komen. Zijn toelichting in de commissie was duidelijk. Dat geldt is vooral bedoeld voor de versterking van het dorp

Soesterberg, vooral om een goede aansluiting tussen dorp op vliegbasis te realiseren. Natuurlijk moet er nog veel meer gebeuren om er weer een mooi dorp van te maken. Dat kost vele tientallen miljoenen extra en ook minstens tien jaar. Mijn fractie wil graag weten of naast de extra € 10.000.000 van het Rijk, ook de provincie extra gaat investeren in het dorp Soesterberg, zoals wij bij de voorjaarsnota hebben gevraagd, respectievelijk wanneer wij daar iets meer over kunnen vernemen.

Dan het Fonds Stedelijke Vernieuwing. In de commissie is een overzicht gegeven van de uitvoering van de eerste tranche ter omvang van € 26.500.000. Wij voelen dat nog steeds ook als ons fonds. Er zijn veel meer aanvragen door gemeenten ingediend dan het fonds, met die € 26.500.000, kon waarmaken. Dan is er toch iets merkwaardigs aan de hand. Als je de notitie leest, lijkt het wel alsof de kaders automatisch hebben geleid tot projecten ter omvang van precies € 26.500.000. Dat kan niet zo zijn. Mijn eerste vraag is dan ook: als er geen financiële barrière was geweest, hoeveel projecten c.q. hoeveel geld had er dan weggezet kunnen worden? Mijn tweede vraag is of de kaders van deze regeling, de verordening Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen, strikt zijn toegepast.

Een laatste beleidsonderdeel waarmee wij graag instemmen, is het beleidsonderdeel dat gaat over het migratiesaldo-nul. Wij ondersteunen uitdrukkelijk de opvatting van dit college dat het gedaan moet zijn met die ridicule saldo-nulbenadering van het Rijk; minister Dekker is daar ooit mee begonnen. Ik zal, om het college daarin te steunen, een motie indienen, die wordt ondersteund door de fracties van GroenLinks en de SP:

Motie M3 (PvdA, GroenLinks, SP):
beleid migratiesaldo-nul

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

hebben kennis genomen van het voornemen van het college van Gedeputeerde Staten, neergelegd in het programma Ruimtelijke Ontwikkeling met betrekking tot het beleid "Migratiesaldo-nul";

constateren:

- *dat in de provincie Utrecht twee instrumenten fungeren om de woningbouw in het Groene Hart*

te reguleren namelijk:

- *het provinciale instrument neergelegd in het streekplan, inhoudende dat buiten de rode contouren niet wordt gebouwd, terwijl gemeenten binnen de contouren besluiten over aantallen en soort woningen;*
- *het rijksinstrument van het z.g. Migratiesaldo-nul-beleid, waarbij het Rijk het aantal woningen vaststelt dat in enige periode in het Groene Hart mag worden gebouwd;*

overwegende:

- *dat beide instrumenten tegelijk van kracht zijn, wat daarmee leidt tot verwarring en onduidelijkheid;*
- *dat het Migratiesaldo-nul-beleid de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten en de provincie in de weg staat;*
- *dat het instrument "Migratie Saldo Nul" in tegenstelling tot het instrument "contouren" geen werking heeft als kwaliteitsinstrument;*

spreken als hun oordeel uit:

- *het voorgenomen beleid van het college van Gedeputeerde Staten uitdrukkelijk te steunen om binnen het Utrechtse deel van het Groene Hart het bouwen binnen de contouren buiten beschouwing te laten en zo aan gemeenten over te laten welke woningen en in welke aantallen binnen de rode contouren worden gebouwd;*
- *dat daarmee de huidige contingenten in het buitengebied vervallen en daar slechts gebouwd kan worden volgens de rood voor groen/ruimte voor ruimte regelingen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties en het amendement zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Deze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben het in de vergadering van 29 september 2008 gehad over de nieuwe beleidsaccenten. Deze accenten zijn nu al in de begroting verwerkt. Vanaf deze plaats wil de fractie van het CDA haar waardering uitspreken voor al het werk dat dit extra met zich heeft meegebracht. Het werk is achter de schermen gebeurd en eigenlijk staan wij daar te weinig bij stil. Wij vinden het zo vanzelfsprekend dat alle wijzigingen even snel een financiële vertaling krijgen. Toch vanaf hier: hartelijk

dank aan alle mensen achter de schermen in dit provinciehuis voor het goede werk dat afgeleverd is. Ook hebben wij waardering voor het feit dat de planning- en controlcyclus in de afgelopen anderhalf jaar een flinke stap vooruit heeft gemaakt.

Het CDA is blij dat nu alle kaders vastgesteld zijn, waardoor wij voortvarend aan de slag kunnen met het uitvoeren van onze ambities. Er is in de periode 2007-2011 een extra impuls van € 418.000.000 ingezet bovenop de reguliere begroting. Daarmee kunnen wij een schepje bovenop de gewone inzet doen voor o.a. jeugdzorg, mobiliteit, veiligheid, cultuur, landschap, milieu en woningbouw. De Samenwerkingsagenda, die de provincie samen met de gemeenten heeft opgesteld, is in onze visie nog steeds een prima middel om deze doelstellingen te behalen. De komende periode zal, wat ons betreft, dan ook vooral in het teken moeten staan van het uitvoeren van alle plannen.

Wij leven in een roerige tijd. Een half jaar geleden konden wij ons niet voorstellen dat banken in financiële moeilijkheden konden raken. Bij een omgevallen bank dachten wij een poosje terug nog aan een tweezitter waar te hard op was gestooid, maar dan door de hond en de kinderen in de tuin. Nu weten wij dat dit wel degelijk kan slaan op de bank waar wij ons geld aan toevertrouwen of van moeten lenen. Ook weten wij nu dat de vooruitzichten op financieel gebied er heel anders uitzien dan een paar maanden geleden. Natuurlijk is het belangrijk dat er kritisch wordt omgesprongen met de provinciale middelen. Het bouwen aan een solide financiële positie staat niet voor niets zo hoog op de agenda. De helderheid en de transparantie die met deze begroting wordt neergezet, past bij de huidige financiële situatie waarin Nederland zich momenteel bevindt. Logisch ook dat deze coalitie van CDA, VVD en ChristenUnie de inwoners in deze onzekere tijden door het bevrozen van de motorrijtuigenbelasting niet onnodig extra belast. Logisch ook dat wij vinden dat de meevallers niet direct weer uitgegeven hoeven te worden, maar dat deze eerst moeten terugvloeien in de algemene reserve, zodat er een ruimte ontstaat waarmee de provincie Utrecht in een volgende periode beleidsaccenten kan leggen.

Er is een aantal inhoudelijke punten, waarop onze fractie in haar bijdrage de accenten wil leggen. Dan zal het gaan over economie en werkgelegenheid, de 'man van tien miljoen', de bestuurscultuur en vertrouwen. Ik zal niet ingaan op het onderwerp

cultuur; dat is al door mevrouw Stadhouders verwoord. Ik zal ook niet ingaan op de jeugdzorg; dat komt later vandaag aan de orde.

Om de provincie Utrecht zich te laten ontwikkelen tot een innovatieve topregio, wordt er ingezet op een viertal speerpunten. De fractie van het CDA onderschrijft die speerpunten. Wij hebben wel een aantal opmerkingen en vragen. Over innovatie hebben wij de volgende vraag. Wij hebben aanvankelijk wat aarzelend ingestemd met een doorstart van de TFI (Task Force Innovatie), maar na gesprekken met de nieuwe kwartiermaakster/directeur, is ons vertrouwen in de nieuwe aanpak flink gegroeid. Definitieve meerjarenplannen en de uitwerking daarvan willen wij graag zo snel mogelijk bespreken. Wij willen het college vragen wanneer dit op de agenda komt. Innovatie zien wij als een van de belangrijkste bronnen voor economische ontwikkeling op de langere termijn.

Ten tweede gaat het over de verbetering van de kwaliteit van ons vestigingsklimaat. Wij herhalen ons standpunt dat bestaande bedrijventerreinen eerst optimaal dienen te worden benut en zo nodig geherstructureerd worden, voordat er nieuwe terreinen worden aangewezen. Van het college verwachten wij een actieve regie ten aanzien van het op elkaar afstemmen en inrichten van lokale en regionale terreinen. Kan het college vertellen wanneer wij de bij de behandeling van het economisch beleidsplan toegezegde visienota over langdurige leegstand van kantoren en eventueel herbestemming daarvan, tegemoet kunnen zien?

Het acquisitiebeleid. Er is meer ingezet op het acquireren van hoofdkantoren en/of research en developmentvestigingen van buitenlandse ondernemingen. Naar ons idee noodzaakt de ontwikkeling van de wereldwijde financiële crisis ons om zo nodig de voorgestane uitvoeringsmaatregelen nog eens tegen het licht te houden en zo nodig aan te passen wat betreft de keuzes en wat betreft de peiling. Hoe denkt het college hierover?

Als wij de berichten uit de samenleving op ons laten inwerken, moet er gevreesd worden voor stagnatie in de economie en daarmee in de werkgelegenheid. Signalen uit de zakelijke dienstverlening, de bouw en de uitzendbranche, bevestigen dat. De fractie van het CDA maakt zich daarover zorgen. Deelt het college deze zorg en zo ja, wat denkt het college daaraan te gaan doen? Bijvoorbeeld: gaat het college, met dit gegeven in de hand en het gegeven dat er sprake is van forse onderbestedingen, zich extra sterk maken dat vertragingen in

het afgeven van vergunningen bij de provincie en gemeenten een hoge uitzondering worden? Gaan Gedeputeerde Staten de SER-Utrecht raadplegen met betrekking tot de werkgelegenheidsaspecten?

Ik had het over de 'man van tien miljoen'. In onze provincie zijn wij aan de slag met de voormalige vliegbasis Soesterberg. Een prachtig gebied dat mogelijkheden biedt aan de natuur, dat recreatieve mogelijkheden biedt en dat een impuls kan geven aan het dorp Soesterberg. Voor het masterplan, dat gemaakt wordt om het dorp een goede aansluiting te bieden aan de voormalige vliegbasis en om te zorgen voor een goede ontwikkeling van het dorp, is er vanuit Den Haag via de CDA-motie Van Geel € 10.000.000 beschikbaar gekomen. Waar de korte lijnen en de goede lobby al niet goed voor zijn. Complimenten voor gedeputeerde Krol en zijn medewerkers.

Het is goed te zien dat ons college en de ambtelijke medewerkers met veel ambitie en enthousiasme aan de weg blijven timmeren. Deze ambitieuze en enthousiaste inzet is goed voor onze inwoners, goed voor onze ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met elkaar gaan wij ervoor om een goede toekomst te bouwen voor deze provincie. Het is nodig om met elkaar na te denken hoe de toekomst van de provincie eruit zou moeten gaan zien. Daarom was het een prima initiatief dat er vorige week een eerste bijeenkomst is geweest in de Jaarbeurs. De fractie van het CDA ziet hierop graag een vervolg; dat mag in een andere vorm, dat maakt ons niet zo veel uit, als het ons maar uitdaagt tot richtingen te komen naar de toekomst toe. Ook staan wij positief ten opzichte van de kerntakdiscussie en om hier in de Staten na te denken over de vraag met welke zaken wij ons als provinciebestuur wel bezig moeten houden, letterlijk gezien, met welke onderwerpen wij ons bezig willen houden, waarbij wij vinden dat de provincie een meerwaarde biedt, en van welke onderwerpen wij vinden dat andere overheden het beter zouden kunnen doen. Wat onze fractie betreft, is de sociale portefeuille zo'n onderdeel waar de provincie een meerwaarde kan bieden. Kortom, wij zien uit naar deze discussie.

Er is in de afgelopen periode veel gebeurd. Er is veel gezegd. Goede dingen, maar ook dingen die wij graag achter ons willen laten. Het was een periode waarvan wij met elkaar moeten leren voor de toekomst. Het is naar ons idee prima dat er een

analyse gemaakt zal worden van onze bestuurscultuur en dat wij aan de slag gaan om de omgang tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten, tussen Provinciale Staten onderling als oppositie en coalitie, enzovoort, te onderzoeken en waar nodig te verbeteren. Wij hopen dat wij allen in staat zullen zijn om een omslag ten goede te maken. Wij zullen ons hiervoor inzetten. Wij realiseren ons dat er voor dit proces vertrouwen nodig is en dat wij met elkaar aan dezelfde kant van het touw gaan trekken om de onderlinge verstandhouding in deze Staten en die met Gedeputeerde Staten, te versterken.

Als wij het dan toch over vertrouwen hebben, moeten wij ook even stilstaan bij de polder Groot Mijndrecht. De bijeenkomst, vorige week vrijdag, waarin er tussen gedeputeerde Binnekamp en de bewoners is gesproken, is door beide partijen als zeer positief ervaren. Er zal met elkaar gewerkt worden om de inrichting van de polder vorm te geven op basis van de uitgangspunten. Dat zijn: verbetering van de waterkwaliteit, natuurversterking, mogelijkheden in een deel van de polder voor landbouw en een financiële dekking. Echter, het vertrouwen van de mensen in de polder dat al niet erg groot is, heeft een duw gekregen door berichten in de media. Gedeputeerde Binnekamp, en dat stellen wij erg op prijs, heeft geprobeerd de schade te beperken. Onze fractie wil graag meedenken over de vraag hoe de provincie kan meedenken met de bewoners en de gemeente De Ronde Venen om vorm te geven aan de strategie onder de gegeven uitgangspunten. Vertrouwen is er niet zomaar; daaraan moet je werken en je moet je realiseren dat het iets is wat broos is. Vertrouwen moet ook van twee kanten komen. Het is aan beide partijen dit proces een kans te geven.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De discussie en de commotie, als ik het zo mag zeggen, in De Ronde Venen, en dan met name de polder, is mij niet geheel en al ontgaan. Wat mij opgevallen is, is dat hier het vervelende aspect om de hoek komt kijken van lokaal draagvlak. Wij hebben daarover de discussie gevoerd toen wij spraken over het nieuwe coalitieakkoord. Ik heb mevrouw Doornenbal er toen op aangesproken en gevraagd wat zij daarmee precies bedoelde. Ik denk dat zij het met mij eens is dat, als je samen met de bewoners wilt werken aan een nieuw plan – ik heb mijn vraagtekens erbij: hoe lang kun je daarmee doorgaan – helder moet zijn binnen welke randvoorwaarden je dat gesprek wilt aan-

gaan. Ik denk dat gedeputeerde Binnekamp dat bij de bewoners had moeten aangeven en misschien heeft hij dat ook wel gedaan.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb zowel de inwoners als de gedeputeerde als een aantal mensen in dit huis gesproken. Ik denk dat het beeld van wat er die avond is gebeurd, heel positief is geweest en dat iedereen precies weet waar hij aan begint. In de media is echter iets ontstaan wat het vertrouwen niet versterkt. Daarnaast is er nog een brief gestuurd, in een heel emotionele bui, die wij vanochtend via de griffie hebben gekregen. Ik denk, willen wij het gebied de kans geven mee te praten, dat het aan het gebied is om aan tafel te gaan zitten en deze kans te grijpen. Ik denk dat het heel simpel is: als zij deze kans niet grijpen, moeten wij gewoon verder met de kaders die wij hieraan gegeven hebben, namelijk de natuur, het water, de landbouw en de financiële dekking.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat ben ik helemaal met mevrouw Doornenbal eens; wij zullen die stappen moeten gaan zetten. Is zij het met mij eens dat wij naar de bewoners van de polder moeten aangeven dat nietsdoen geen optie is? Ik denk dat dit een belangrijk signaal is.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer De Vries de brief van de kerngroep goed heeft gelezen, ziet hij dat men dat erkent.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dan praten wij de twintigste daarover verder.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dan zal mevrouw Dekkers namens onze fractie het woord voeren. Ik rond af. Volgende week gaat er een delegatie naar Kopenhagen. Deze dagen in Kopenhagen zullen in het teken staan van de discussie die wij gaan voeren rondom de pakketstudies. Mobiliteit is een van de pijlers voor de provincie Utrecht. Als wij van A naar B kunnen komen, met de fiets, de auto of het openbaar vervoer, betekent dat veel voor onze economie en voor de mogelijkheden bij het sociale verkeer. Als wij in staat zijn een steentje bij te dragen aan het milieu door niet stilstaand allerlei vieze stoffen uit te stoten, moeten wij dit niet nalaten. Het is natuurlijk van belang dat de verkeersproblematiek niet alleen vanuit het

Utrechtse wordt gezien, maar juist in regionaal verband. Daarom is samenwerking met aangrenzende provincies van groot belang. De fractie van het CDA hoopt dat dit bezoek zal leiden tot een goede voorbereiding van de discussie over de pakketstudies. Daarnaast zien wij het als een kans om te werken aan de onderlinge verstandhoudingen. Als laatste wil ik graag nog ons college, ons allen als Provinciale Staten en onze medewerkers toewensen dat er in een prettige sfeer, zonder de scherpte van het debat te verliezen, en in vertrouwen kan worden gewerkt aan een mooier Utrecht in 2009.

Mevrouw VAN GEMERT (SP): Mijnheer de Voorzitter! De vrije ruimte binnen deze begroting is € 1.600.000, en dat op een bedrag van € 600.000.000. Informeel heb ik al vernomen, en ook vandaag gezien, dat de nieuwe coalitie niet van plan is financiële voorstellen te steunen. De vraag is dan ook wat voor invloed de oppositie nog op de begroting kan uitoefenen. Wij kunnen met z'n allen praten over veranderen van de bestuurscultuur. Mevrouw Doornenbal sprak daarover zojuist mooie woorden. Daarvoor zijn echter twee kanten nodig. Ik neem dan ook aan dat als wij werkelijk de bestuurscultuur willen veranderen, er voldoende steun gaat komen voor de motie die de heer Bos zojuist heeft ingediend.

Dan de plannen zelf. Mijn fractiegenoten en ik hebben het al vaker gezegd: deze provincie kan geen werkelijke keuzes maken. Wij moeten kunnen wonen, werken, boeren en recreëren en dan het liefst in een hoogwaardige omgeving. Dat is natuurlijk prachtig, maar wij kunnen natuurlijk niet alle woon- en leefwensen waarmaken. Als wij dat doen, willen de meeste mensen immers niet te duur wonen, vlakbij een bosrand, een mooie eigen tuin en het liefst nog een golfbaan in de buurt. Dat is niet realistisch, tenminste niet als je ook een goede bereikbaarheid en recreatiemogelijkheden wilt. Of wij zouden alle boeren weg moeten jagen. En dat willen wij zeker niet. Ik wil vragen of het college nog eens zou willen nadenken over het concept hoogwaardige omgeving en vooral creatiever om gaan met dat concept.

De provincie Utrecht wil een topregio zijn. Zo blijft de provincie inzetten op het aantrekken van buitenlandse bedrijven, het aantrekken van meer mobiliteit, het promoten van grootschalige en dure evenementen als de Tour de France en natuurlijk de Europalobby. De gewone Utrechter trekt aan

het kortste eind met al die torenhoge ambities. Dat zien wij ook aan het feit dat de provincie barst van het geld, maar een groot deel van die honderden miljoenen wegzet. Bij de gewone mens is het beeld ontstaan, en ik citeer het AD: "dat wij van gekkigheid niet meer weten wat wij met onze miljoenen moeten doen." Samen met Noord-Holland staan wij dan ook aan kop wat eigen vermogen betreft. Ons geld is gelukkig wel veilig weggezet en gespreid, maar dat betekent niet dat wij geen vraagtekens meer kunnen en moeten plaatsen bij deze reserves. Onze fractie vraagt zich af wat de mogelijkheden zijn om ons kapitaal dat wij wegzetten, weg te zetten op duurzame banken als ASN of Triodos. Nu gebeurt dat maar met een gedeelte in lijn met een motie die eerder is ingediend. Het zou echter bij honderd procent duurzaam inkoopbeleid moeten horen om dat geld weg te zetten in duurzame fondsen. Ik heb daarover een motie voorbereid:

Motie M4 (SP, D66, PvdD, GroenLinks):

onderzoek onderbrengen vermogen bij duurzame fondsen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op maandag 10 november 2008;

overwegende:

- dat de provincie Utrecht de ambitie van een klimaatneutrale provincie heeft en daarbij velerlei aspecten van duurzaamheid meeneemt;
- dat conform de motie Duurzaam Vermogensbeheer van 13 november 2006 een deel van het vermogen duurzaam belegd is;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op: in lijn met de duurzaamheidsambities op andere terreinen te onderzoeken in hoeverre het betrouwbaar en mogelijk is om het totale vermogen van de provincie onder te brengen bij duurzame fondsen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Het openbaar vervoer. Eindelijk zijn ze er dan: de eerste tariefacties. Als SP zijn wij daarmee enorm blij. Wat jammer is, is het feit dat het inkorten van buslijn 140 mensen de dure trein injaagt en voor veel ongemak zorgt. Ik krijg het idee dat gedeputeerde Ekkers niet zozeer iets heeft met de sociale functie van het openbaar vervoer, maar met name iets heeft met het verminderen van het aantal auto's. Daarmee zijn wij het natuurlijk eens, maar het ongerief van mensen en het halen van mensen uit

hun sociale isolement is erg belangrijk. Ik heb liever dat de inwoners van Utrecht overal kunnen komen, dan dat het voor een paar mensen goedkoper wordt. Ik hoef er natuurlijk niet extra bij te vermelden dat het wat de SP betreft en-en zou moeten zijn.

De eerste aanbestede concessieperiode voor het streekvervoer is bijna afgelopen. Wat ons betreft is het tijd voor een grondige evaluatie, want er valt veel te verbeteren. Ik weet dat de Randstedelijke Rekenkamer een onderzoek is gestart naar de concessieverlening in het openbaar vervoer. Waar ik mij zorgen over maak, zijn de aspecten die in dat onderzoek worden meegenomen. Wat betekent het chauffeurstekort en het inhuren van uitzendkrachten, studenten en gastarbeiders voor de kwaliteit van de dienstverlening? Hoe hebben de chauffeurs deze periode ervaren met betrekking tot de nieuwe bedrijfsvoering en het denken in dienstregelingsuren? Wat heeft het grosso modo betekend voor de fijnmazigheid van het netwerk? Ik maak mij er zorgen over dat het onderzoek van de Algemene Rekenkamer slechts bedoeld is als opmaat naar het vormen van één vervoersautoriteit. Ik wil de Staten voorstellen ook zelf op onderzoek uit te gaan, wat mij betreft door een hoorzitting in de commissie. Graag zou ik ook de visie van gedeputeerde Ekkers hierop willen hebben.

Als wij iets hebben geleerd van de financiële crisis, dan is het wel dat de overheid zaken van algemeen belang niet zomaar aan de markt kan overlaten. Aan de andere kant is krachtig sturen in de markt risicovol. Utrecht zet in op de game-industrie; het Innovatieplatform. Indien daar een dip in komt, bijvoorbeeld door zo'n recessie, dan is het een harde klap voor de werkgelegenheid. Het is wat ons betreft dan ook veel beter niet te kiezen voor één grote sector en daarop alles in te zetten. Ten tweede kan het richten op specifieke industrie gevolgen hebben voor de bestaande werkgelegenheid, met als mogelijkheid dat je die deels wegjaagt en dat de werknemers of mee moeten verhuizen of meer kilometers moeten maken. De acquisitiebezoeken om nieuwe buitenlandse bedrijven naar Utrecht te halen, worden begroot op tachtig maal. Er wordt gekozen voor gaming, IT en zakelijke dienstverlening, maar zijn dit nu de bedrijven waarvoor wij de werklozen hebben of is het weer: eerst het bedrijf en daarop komen de werknemers af van buiten de provincie? Hebben wij überhaupt inzage in de werkvraag binnen de provincie Utrecht?

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even terugkomen op dat economische ver-

haal. Ik wil daarover een mogelijk misverstand met mevrouw Van Gemert bespreken. Wij kunnen natuurlijk zeggen dat die gaming-industrie en die innovatie allemaal heel leuk en aardig zijn, maar dat is natuurlijk, vrij vertaald, voor een select gezelschap. Mevrouw Van Gemert begrijpt natuurlijk, en ik hoop dat zij met mij instemt, dat er een soort vlekwerking is, zodat die bedrijven, met name in de zakelijke sfeer, ook andere bedrijven aantrekken. Zij kunnen ervoor zorgen dat zij als toeleveringsbedrijven een plek kunnen vinden binnen deze provincie. Wat dat betreft denk ik dat mevrouw Van Gemert zich niet moet beperken, maar dat juist door die vlekwerking en door het effect dat dit heeft op de verdere werkgelegenheid, ervoor gezorgd wordt dat er meer bedrijven aan bod kunnen komen.

Mevrouw VAN GEMERT (SP): Mijnheer de Voorzitter! Waar het mij om gaat, is dat de sector centraal staat in het beleid van de provincie en dat zij daar de mensen naartoe wil halen. Je zou het ook kunnen omdraaien en zeggen: welke ondersteunende en toeleverende diensten hebben een echt werkgelegenheidsprobleem en laten wij daar dan de sector bij halen. Het gaat mij erom dat je niet kijkt naar de vraag van werkgelegenheid, maar alleen uitgaat van: wij zetten een sector neer en dan komt de toestroom vanzelf.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij verschillen daarover van mening. Ik kijk naar wat hier in de provincie aan aanbod is aan werkgelegenheid. Wij staan er hier om bekend dat wij beschikken over hoogwaardige kenniswerkers. Die mensen zijn hier al in de provincie; die zitten op de universiteit, de hogeschool en dergelijke. Die mensen willen wij graag in de provincie houden om een bijdrage te leveren aan die sectoren waarmee wij de provincie sterk kunnen maken en sterk kunnen houden.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog even reageren op de eerste interruptie van de heer De Vries. Het lijkt mij dat het onze economie juist kwetsbaarder maakt als wij één sector uitkiezen. Hij zei dat ook de toeleveranciers werkgelegenheid creëren, maar ook zij zullen eronder leiden op het moment dat bijvoorbeeld de gaming-industrie door deze financiële crisis in het gedrang zal komen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat wij van mening verschillen over wat je

reikwijdte is als provincie. Als provincie moet je kiezen. Dan moet je prioriteiten stellen in die bedrijfstakken of die zaken waarin je als provincie het verschil kunt maken. Daar mag je, wat mij betreft, op inzetten, ook in je economisch beleidsplan, en mag je ervoor zorgen dat je dat extra stimuleert. Wij kunnen als provincie niet de hele regionale economie op onze nek nemen. Dat moet je aan de markt zelf kunnen overlaten. Ik vind het terecht als je keuzes maakt tussen wat je wel en wat je niet doet. Dat die keuze gemaakt is voor die gaming-industrie en innovatieve zaken, vind ik terecht. Wij kunnen niet bijvoorbeeld een heel programma opzetten om het midden- en kleinbedrijf te redden.

Mevrouw VAN GEMERT (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom op de herindelingen. De SP is geen voorstander van de twee grote herindelingen, zoals die de laatste en de komende tijd spelen in onze provincie. Het gaat steeds weer over het geld en de manier waarop dat beheerd wordt. Dat wordt dan bestuurlijke draagkracht genoemd. Bij een tekort aan draagkracht moeten de gemeenten worden samengevoegd; dan komt die bestuurlijke kracht vanzelf wel. De SP stelt, zoals iedereen wel zal weten, dat er een draagvlak nodig is bij de bevolking en het bestuur van een gemeente. Renswoude toont nog steeds geen draagvlak, maar wel heel veel bestuurlijke daadkracht. Het is bijna de enige gemeente die geen domme dingen gedaan heeft op financieel gebied als wij kijken naar de herindelingsgemeenten.

De leidende argumenten van het college volgend, zouden wij eigenlijk Amersfoort moeten gaan herindelen. Als het aan bestuurlijke draagkracht ligt, dan blijkt nu toch wel dat het bestuur van Amersfoort dit ontzettend heeft laten liggen. Een miljoenenverlies op Vathorst door een reeks stormiteiten van de ambtenaren en de wethouder. En er komen nog ettelijke miljoenen bij. Zoveel blunders hebben wij Renswoude niet zien maken. Ook Loenen toonde onlangs aan dat zij bestuurlijk sterk staat. Tegenover de macht van de provincie Noord-Holland heeft Loenen stand gehouden om geen baggerpijp door de strot geduwd te krijgen. De SP wil nog steeds het draagvlak van de burgers als belangrijke meetlat gebruiken.

De SP is voorstander van samenwerking tussen gemeenten op belangrijke terreinen. Met verschillende gemeentelijke visies kan er in een samenwerking op die belangrijke terreinen nog wel eens veel innovatiever en creatiever worden omgegaan dan binnen het eigen denken opererend, enkel ge-

meentelijk apparaat. Juist de uitwisseling van visies en ideeën kan tot verrassend goede oplossingen leiden zonder herindeling.

Een ander punt. De echte duurzaamheidsslag in bijvoorbeeld het klimaat en de landbouw vinden wij nog niet gemaakt. Wat de ontwikkeling van de duurzame landbouw betreft, wordt vooral ruim baan gegeven aan innovatie en hierdoor moet de landbouw duurzamer worden. Bij innovatie eindigen varkens en kippen echter al vlug op de efficiëntste vierkante centimeter. Ook in de biologische landbouw is er voldoende progressie te maken als wij kijken naar innovatie. Ook deze sector zou efficiënter kunnen, bijvoorbeeld door het instellen van goede regionale voedselketens en het stimuleren van een heleboel onderzoek. Dat gebeurt helaas niet.

Ik wil afronden met complimenten voor de aanpak van de jeugdzorg en het cultuurbeleid. Ook spreek ik de hoop uit dat met het toetreden van de fractie van de ChristenUnie het natuurbeleid voortvander wordt aangepakt. De opcenten worden niet verhoogd. Dat vind ik een heel goed teken. Verder is er eindelijk een begin gemaakt met een actieplan dierwelzijn. Daarmee zijn wij natuurlijk heel blij. De SP pleit voor beleid door en voor iedereen. Ik hoop dat de ambities van de provincie diepgaander gaan reiken dan vergezichten, status en topregio-projecten. Laten wij dat tandje meer bijzetten bij het realiseren van goede en betaalbare plannen op de korte termijn, bijvoorbeeld door verschillende moties die vandaag worden ingediend, te steunen.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN LUNTEREN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het afgelopen jaar is er niet een waarop ik graag terugkijk. Zowel persoonlijk als politiek is het een hoofdstuk dat ik graag sluit. Het resultaat is wel dat ik hier vandaag voor u sta voor mijn eerste begrotingsbehandeling als fractievoorzitter van de VVD. Normaal heb je na een jaar als dit de behoefte snel weer vooruit te blikken, maar gezien de huidige economische ontwikkelingen is dit ook niet echt aantrekkelijk. Vorige week hebben wij echter van het college mogen vernemen dat de kredietcrisis voorbij lijkt te gaan aan de provincie Utrecht. Helaas bedoelde het college hiermee niet dat onze provinciale economie verschoond zal blijven van de gevolgen

van de kredietcrisis; er zullen ook in de provincie Utrecht economisch mindere tijden aanbreken. In deze tijden moet je als overheid echter randvoorwaarden creëren om de economie weer snel te laten floreren. De VVD vindt dat deze randvoorwaarden vooral gezocht moeten worden in de infrastructuur in de breedste zin van het woord. Zo moet niet alleen het naderende verkeersinfarct worden afgewend, maar zal er ook gezorgd moeten worden dat bedrijven in onze provincie digitaal goed ontsloten zijn. De provincie is het afgelopen jaar gestart met het programma Utrecht gaat breed. Tot nog toe mag dit programma op veel belangstelling rekenen. De fractie van de VVD gaat ervan uit dat zich dit het komende jaar voortzet.

Een goede digitale ontsluiting biedt bedrijven nieuwe mogelijkheden, zo ook als het gaat om thuiswerken. Thuiswerken is ook een onderdeel van het project Utrecht bereikbaar, dat moet bijdragen aan minder aanbod van verkeer en files. Dit zijn oplossingen die in de rekenmodellen voor de pakketstudies worden meegenomen, welke in het komende jaar aan de Staten zullen worden aangeboden. De fractie van de VVD verwacht hier veel van, maar waarschuwt tegelijkertijd dat de oplossingen niet alleen gezocht moeten worden in thuiswerken, verkeersmanagement en openbaar vervoer. Wij zijn van mening dat zonder investeringen in nieuw asfalt, een verkeersinfarct uiteindelijk niet is af te wentelen. Onze fractie realiseert zich dat dit soort maatregelen lokaal tot veel beroering en daarmee vertraging kunnen leiden. Wij roepen het college op bij vertraging niet te aarzelen en zijn regierol tijdig op te pakken. Wat de fractie van de VVD betreft, hebben wij per slot van rekening hier te spreken over een onbetwiste kerntaak van de provincie.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Van Lunteren spreekt over keuzes voor asfalt. Ik kan voor een deel met hem meegaan, maar ik neem aan dat hij daarnaast de aanvullende maatregelen daarbij ook snel ter hand wil nemen. Er wonen namelijk ook mensen langs dat asfalt en zij zullen op een gegeven moment wat frisse lucht willen inademen.

De heer VAN LUNTEREN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat begrijpen wij volkomen. Ook daarvoor sluiten wij natuurlijk niet onze ogen. Buiten het feit dat dit een kerntaak is, hecht de fractie van de VVD aan zich ook grote waarde aan het onderwerp mobiliteit. Onze fractie betreft

het dan ook dat er met name op dit onderdeel jaarlijks sprake is van onderbesteding en vindt dat er op dit vlak het komende jaar sprake dient te zijn van een trendbreuk en roept het college op versnelling aan te brengen in lopende projecten. In onze ogen is dit een betere benadering dan een waarbij onderbestedingen terugvloeien naar de algemene middelen. Deze benadering zal ook de Keynes-aanhangers onder ons moeten aanspreken in deze economisch mindere tijden. Concreet vragen wij wat het college voornemens is te gaan doen om aan onze wens tegemoet te komen.

Het creëren van de juiste randvoorwaarden voor economische groei is een, maar minstens zo belangrijk is een juiste 'mindset'. Een florerende economie zet dingen in beweging, het is de weg naar innovaties en via werkgelegenheid leidt dit tevens tot meer welvaart voor onze inwoners. Wat de VVD betreft zou er juist in deze tijd bij provinciale beleidsvoornemens en projecten meer stilgestaan moeten worden bij de positieve en negatieve effecten daarvan op de economie. Onze fractie heeft er dan ook behoefte aan dit soort afwegingen vaker te maken en het bedrijfsleven hierbij actiever te betrekken. Het blijft dan natuurlijk nog steeds aan de politiek om te oordelen welke waarde zij hieraan toekent. Concreet zou de VVD graag zien dat beleidsvoorstellen en grote projecten voortaan vaker vergezeld gaan van een economische effectrapportage. Een voorbeeld van een project waarvoor de VVD het afgelopen jaar al een economische effectrapportage heeft gevraagd, is de vliegbasis Soesterberg. Een project dat het komend jaar zijn definitieve vorm krijgt en waarvoor, dankzij de inzet van gedeputeerde Krol, € 10.000.000 extra beschikbaar komt vanuit het Rijk. Samen met de extra accenten uit het coalitieakkoord zal dit zeker leiden tot een kwaliteitsimpuls.

Niet alleen de contouren van de vliegbasis krijgen definitief vorm, ook de NV Utrecht en de onderzoeken rond Rijnenburg zullen volgend jaar het licht zien. Met betrekking tot dit laatste wil de fractie van de VVD in het kader van verwachtingsmanagement nog een punt rechtzetten. De fractie van de VVD heeft zich op voorhand nooit willen vastleggen op aantallen en heeft juist aangedrongen op onderzoeken die tot een optimaal aantal zouden moeten leiden, rekening houdend met de in de motie genoemde randvoorwaarden. Uitspraken in de pers over aantallen tussen de 15.000 en 20.000 zijn dus voor rekening van de PvdA

en moeten niet op voorhand aan de VVD worden toegeschreven. Concreet betekent dit dat de fractie van de VVD haar oordeel vormt op basis van de resultaten van de gevraagde onderzoeken.

Een andere mogelijkheid van het stimuleren van economische groei is het geven van extra aandacht aan bepaalde sectoren. Het afgelopen jaar hebben de Staten met de vaststelling van het economisch beleidsplan ingezet op de creatieve sector en gaming. Onze fractie had bij de keuze voor deze sectoren nogal wat vraagtekens en stond daarin zeker niet alleen. Afgelopen donderdag was ik aanwezig bij de uitreiking van de Dutch Game Awards door gedeputeerde Ekkers. Ik heb mij daarbij kunnen laten overtuigen dat deze sector inderdaad deze extra aandacht waard is. Het is jammer dat wij als VVD daar alleen vertegenwoordigd waren, maar wellicht dat een aantal andere partijen een maand eerder voor dichte deuren stond. Concreet wil de fractie van de VVD vragen of het college voor het komende jaar al plannen heeft om de ontwikkeling van deze sector verder te stimuleren.

Het komende jaar wil de fractie van de VVD ook meer aandacht vragen voor het stimuleren van duurzame energie en het vergroten van bedrijvigheid op dit vlak binnen onze provincie. Onze bezwaren tegen het plaatsen van windturbines blijven. Wel willen wij private partijen uitdagen te komen met nieuwe initiatieven. Hiervoor stellen wij geen nieuw geld beschikbaar, maar vragen wij initiatieven te stimuleren binnen bestaande programma's en beleid. Concreet vragen wij het college bijvoorbeeld bij het toekennen van een uitkering uit het fonds Bouwen en Wonen het aspect van het gebruik van duurzame energie mee te laten wegen. Er is tenslotte nog vaak een ruimtelijke of anderzijds belemmering om nieuwe initiatieven van de grond te krijgen. De fractie van de VVD stelt voor in voorkomende gevallen nog eens kritisch te kijken naar deze belemmeringen en indien gewenst deze belemmeringen mogelijk weg te nemen.

Buiten maatregelen om verdere klimaatverandering tegen te gaan, is het van belang tijdig adaptieve maatregelen te nemen. Daar raak je, in de ogen van de VVD, weer zo'n kerntaak van de overheid, namelijk het waarborgen van de veiligheid van onze inwoners; in dit geval spreken wij dan over bescherming tegen het water. In dat kader is de commissie Veerman het afgelopen jaar gekomen met integrale adviezen hoe hier in het kader van

de klimaatverandering mee om te gaan. Ook de afgelopen week stond weer in het kader van deze mogelijke waterproblematiek. Vorige week heeft gedeputeerde Binnekamp samen met nog ruim 200 bestuurders meegedaan aan een landelijke oefening rond een waterramp. De fractie van de VVD vindt dat in het licht van de inzichten die de afgelopen maanden zijn opgedaan, dit thema het komende jaar provinciaal zou moeten worden geagendeerd. Onze fractie vraagt het college daarom concreet de Staten het komend jaar inzicht te verschaffen in wat de klimaatverandering zou moeten betekenen voor onze verdedigingslinie en rampenscenario's.

Het komend jaar zal de Utrechtse provinciale politiek ook vooral in het teken staan van de kerntakdiscussie. De fractie van de VVD ziet uit naar deze discussie en hoopt dat wij als Provinciale Staten kunnen komen tot voorstellen die kunnen rekenen op een zo breed mogelijk draagvlak. Onze insteek zal in deze discussie met name zijn: doe waar je toe uitgerust bent en zorg dat je daarin uitblinkt. Dit betekent dus niet dat de fractie van de VVD dit ziet als een aanzet tot een grote bezuinigingsoperatie, maar als aanzet tot een kwaliteit-simpuls. Mocht het leiden tot een kostenreductie, dan is dat een mooi bijproduct, maar het is geen doel op zich.

Ik begon mijn betoog met wat er niet bedoeld werd met de opmerking dat de financiële crisis aan onze provincie voorbij zal gaan. Wat werd er dan wel bedoeld? Natuurlijk bedoelde de gedeputeerde te zeggen dat wij voornamelijk verschoond zijn gebleven van veel financiële narigheid door onze defensieve wijze van beleggen. Dit heeft er in het verleden toe geleid dat wij geen extreme winsten hebben geboekt, maar nu ook geen extreme verliezen hoeven in te boeken. De fractie van de VVD wil de gedeputeerden en de ambtenaren complimenteren dat zij het hoofd, zowel voor als na september, koel hebben gehouden. Toch willen wij het college waarschuwen voor een nieuw risico in de persoon van de heer Wouter Bos, topbankier, politicus en minister van financiën. De eerste twee dingen lijken hem de laatste tijd goed af te gaan, maar voor de gaten in de begroting heeft hij zijn oog al weer laten vallen op de financiële middelen van de provincie. De fractie van de VVD vindt het onbegrijpelijk dat overheden die spaarzaam omgaan met het geld dat zij in beheer hebben, hiervoor gestraft worden. Natuurlijk is het wel zo dat je, als je voldoende financiële middelen hebt,

de inwoners niet zwaarder kunt belasten. Gelukkig kunnen wij met deze begroting en beleid dat punt rechte trekken door de opcenten tot het einde van deze periode te bevriezen. Deze maatregel dwingt het college ook kritisch te blijven kijken naar de uitgaven. Wellicht dat onze minister van financiën ook voor deze benadering zou kunnen kiezen? Dan hoeft hij wellicht geen gaten meer te dichten.

De fractie van de VVD is blij dat dit college de begrotingsdisciplines strikt hanteert en ervoor zorgt dat eerst de middelen die reeds beschikbaar zijn gesteld op beleidsterreinen worden benut. Dit maakt het veel inzichtelijker en is zuiverder en het bevordert uiteindelijk de politieke discussie wanneer middelen volledig benut zijn. Een goede voorbeeld is vandaag aan de orde als het gaat om het bestuursakkoord Jeugdzorg. Laat ik duidelijk zijn dat de fractie van de VVD niet wil korten op de jeugdzorg door onvoorziene tegenvallers hiervan ten laste te brengen. Wanneer aan het eind van de zittingsperiode er een tekort is voor deze dekking, dan dient het bedrag alsnog gecompenseerd te worden. Ook deze coalitie blijft flink investeren in de jeugdzorg, ook uit eigen middelen. Jeugdzorg blijft bij dit college en bij deze gedeputeerde dus in goede handen. Wij hopen echter wel dat deze investeringen uiteindelijk zullen leiden tot betere en snellere hulp en het terugdringen van bureaucratie en wachtlijsten. De fractie van de VVD kijkt ook uit naar de evaluatie van de jeugdzorg, die volgend jaar landelijk zal worden gehouden. Onze fractie hoopt dat dit uiteindelijk leidt tot een beweging van provincie naar gemeenten om daarbij het beleid dicht bij ouder en kind te brengen.

Landbouw is een ander verhaal. Hiervoor geldt dat dit een project is, waarvoor dit college bewust heeft gekozen. Tevens is en was dit project te vinden binnen bestaande financiële kaders. De fractie van de VVD meent dat het niet de bedoeling is dat er alsnog een greep uit de kas wordt gedaan om dit project buiten de financiële kaders te houden. Op basis van dit gegeven is de fractie van de VVD op voorhand dan ook niet voornemens het fonds Bouwen en Wonen hiervoor te compenseren.

Zo ziet u maar weer dat de VVD, ondanks de donkere wolken, ook in het komende jaar weer uitdagingen en kansen ziet liggen die de moeite waard zijn om zich voor in te zetten. Onze fractie hoopt hierbij weer op een vruchtbare samenwerking met het college en de collega's in Provinciale Staten.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 12.38 uur tot 13.32 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De dag na de zeer geslaagde conferentie 2040, waarvoor onze waardering, kwam de Volkskrant met deze kop: "De provincie regeert". Het heeft denk ik geen samenhang met de conferentie 2040 gehad, maar het was wel een aardige kop. Een kop, die volgens ons veel meer recht doet aan de provincie en positiever is dan, en ik lees voor uit de vorige weken: "De provincie als laboratorium van luxueuze en loze improvisatie", "Spelen met geld van de burgers", "Zij weten vaak van gekkigheid niet wat zij met hun miljoenen moeten doen". "De provincie regeert" is een kop waarmee je thuis kunt komen en die naar meer doet verlangen. Helaas, ik moet u teleurstellen: de kop stond op de sportpagina van de Volkskrant bij een artikel over het Nederlands voetbal en de teloorgang van de grote clubs. De provincie ligt, zoals wij weten, in de publieke beeldvorming, al geruime tijd onder vuur. Niet alleen in de publieke beeldvorming. In de Tweede Kamer hebben onder andere de VVD, de SP, de PvdA en de PVV kritische kantekeningen geplaatst. Afgelopen weekend heeft, als ik het goed begrepen heb, ook D66-voorman Pechtold dergelijke woorden van kritiek op de provincie uitgesproken. Terecht heeft onze gedeputeerde in de krant gereageerd dat het wellicht om veel geld gaat, maar dat wij het ook hebben over het werkkapitaal van de provincie.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Als wij het toch hebben over Alexander Pechtold: dat klopt. Dat heeft hij gedaan en hij heeft van mij ook gelijk flink om z'n oren gekregen, als dat de heer Nugteren enigszins gerust mag stellen. Ik heb hem uitgedaagd de volgende keer met mij en alle andere collega's in de Staten in debat te gaan om eens te kijken wat de meerwaarde is van de provincie voor Nederland. Dat heeft hij toegezegd. Dus ik zal hem proberen te corrigeren.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Zo is er een gezegde: een nadeel in je voordeel ombuigen. Er is geen reden aan te nemen dat deze beeldvorming in de komende tijd ten gunste zal veranderen en dat de belangstelling voor onze provinciale

reserves zal verdwijnen. Integendeel. De vragen zullen blijven, en het schouderophalen of nog een keer zeggen dat wij ons werk serieus nemen, is niet voldoende. Al heeft de commissie Ladders nog zo'n positief verhaal over het middenbestuur geschreven: één Ladders maakt nog geen zomer. Wij zijn nog niet in de veilige haven en wij zullen ook nog een tijdje moeten werken om daarin te komen. Dat hangt naar ons idee af van een aantal zaken:

1. De algemene erkenning dat een middenbestuur noodzakelijk is als bestuurslaag tussen gemeenten en provincies.
 2. Of wij in staat zijn herkenbaar politiek-bestuurlijk te kunnen functioneren.
 3. Of wij geloofwaardig met ons geld omgaan.
- Tegen dit licht bezien is naar de mening van de fractie van GroenLinks de begroting een gemiste kans. Bij de beschouwingen over het nieuwe coalitieakkoord, een paar weken geleden, heb ik al betoogd dat er nog steeds onvoldoende geconcentreerd wordt geïnvesteerd in de samenleving, dat men dingen doet waarbij de provincie duidelijk het verschil maakt, maar dat er helaas te veel versnipperd geld wordt uitgedeeld. Het akkoord zoals het er ligt, is er een waarin vooral VVD-items herkenbaar zijn. Dat de begroting dit nu vastlegt, maakt de begroting tot geen verrassing. Naar ons idee is deze begroting ook een gemiste kans als wij kijken vanuit de optiek van de nieuwe coalitie zelf. Ik noem een paar punten.

Voorzover ze zijn voorzien van geldbedragen, zijn de accentverschillen niet vertaald in nieuwe financiële keuzes in het uitvoeringsprogramma, maar zijn ze er gewoon aan toegevoegd. Dat betekent, zoals daar al aandacht voor werd gevraagd, dat ook de vrije beleidsruimte is teruggebracht voor de komende jaren naar minder dan € 2.000.000. Dat is nog geen procent van de begroting. Dat is onverantwoord. Wij mogen alleen maar hopen dat er geen actualiteiten zullen zijn.

Een gemiste kans is ook dat de Staten niet meer betrokken worden bij de Samenwerkingsagenda; niet meer dan nu het geval is. Ik wil hierbij verwijzen naar motie M14 die in december 2007 is aangenomen en die door de fracties van het CDA, de VVD en de ChristenUnie was ingediend. En niet door de fractie van de PvdA, zeg ik hier met nadruk. Die drie fracties poogden dat de Staten wat meer greep zouden krijgen op deze agenda, door deze regelmatig te agenderen voor bespreking en besluitvorming. Helaas zien wij daarvan nog niets terug.

Deze begroting is ook een miste kans, omdat het college voortgaat met het opsouperen van het vermogen en niet gekozen heeft voor het inzetten op een meer duurzaam financieel beleid, hoewel men schrijft: "Ons financieel beleid zal gericht zijn op het waarborgen van de belangen van toekomstige generaties". En wij hebben het ook over 2040. De fractie van GroenLinks vraagt al lang aandacht voor de noodzaak van een meer duurzaam financieel beleid. Hierbij heb ik wel eens verwezen naar de notitie uit 2006, getiteld "Aan te wenden vermogen". Naast het voorstel in deze notitie om een deel van het vermogen maatschappelijk te investeren, werd er ook gesteld dat een deel van het vermogen voor latere jaren, dus na deze periode, bewaard diende te blijven. De notitie kwam uit op een bedrag van ongeveer € 200.000.000. Dat is toch een contrast met wat de begroting nu voorstelt: zo'n € 40.000.000 in 2011. Hieronder valt ook, en ik moet dat echt opmerken, het weerstandsvermogen van de provincie om de circa € 80.000.000 die de provincie aan risico's kan lopen, af te dekken. Daarbij ga ik nog niet in op de risico's die de laatste tijd zijn ontstaan, financieel-economisch gesproken.

Voor deze € 80.000.000 wordt minimaal € 25.000.000 gereserveerd uit die € 40.000.000 onder de algemene reserve. Dat er wordt gereserveerd, is verstandig beleid, al wekt de naam – en ik wil dat ook even noemen – van de berekeningswijze een suggestie, namelijk de Monte Carlo methodiek. Ik ben blij dat de gedeputeerde in haar reacties op vragen naar onze beleggingspolitiek niet gemeld heeft dat wij onze risico's afdekken op basis van een analyse die de naam Monte Carlo draagt. Wie weet welke vragen wij dan hadden gekregen. Met andere woorden: in 2011 is er nog geld in reserve, maar veel kunnen wij er niet mee.

Ik was dan ook verheugd dat de gedeputeerde in het Algemeen Dagblad van 17 oktober 2008 boven de begroting uitsteeg en meldde naar aanleiding van de vraag hoeveel er na deze collegeperiode nog op de bank zou staan: "Wij streven naar een reserve van € 100.000.000. Daar komt dan nog bij het werkkapitaal, het geld van het Rijk en andere bronnen waarmee het nieuwe college zijn beleid kan uitvoeren." € 100.000.000 is minder dan wat in 2006 was gewenst, maar aanzienlijk realistischer dan wat wij nu in de begroting lezen. Nu kan ik natuurlijk lekker gaan graven in de vraag hoe deze uitspraak zich verhoudt tot de begroting, maar ik vind het veel belangrijker dat de Staten zich achter deze uitspraak scharen. Om die reden

dien ik de volgende motie in.

Motie M5 (GroenLinks, D66):

algemene reserve 2011

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering, bijeen op 10 november 2008, ter bespreking van de begroting 2009;

constaterende:

- *dat met het oog op toekomstig, dat wil zeggen na deze zittingsperiode, beleid een grotere reser-vepositie wenselijk is dan de circa € 40 miljoen al-gemene reserve die de begroting nu aangeeft voor 2011;*
- *dat onder de algemene reserve ook valt het provin-ciaal weerstandsvermogen;*

overwegende:

dat de gedeputeerde verantwoordelijk voor het fi-nancieel beleid in het AD van 17 oktober jl. gemeld heeft: "We streven naar een reserve van zo'n € 100 miljoen.";

verzoeken:

het college van Gedeputeerde Staten om in de ko-mende voorjaarsnota deze doelstelling voor 2011 te verwerken.

En gaan over tot de orde van de dag.

Het college heeft recent een onderzoek voorgelegd aan ons, dat flink graaft in de oorzaken van de chronische onderbesteding waar wij nu al jaren mee te maken hebben. Het is een goed rapport en ik waardeer het dat het college dat op deze wijze heeft laten uitvoeren. Tegelijkertijd is het echter ook onthutsend, want het is nu duidelijk dat de helft van de projecten maar gedeeltelijk wordt gerealiseerd binnen de gestelde tijd, 20% wordt geheel doorgeschoven en slechts een kwart wordt conform de planning uitgevoerd. De oorzaken voor al dit vooruitschuiven liggen voor meer dan de helft in eigen huis. Het rapport is voorzien van een aantal goede aanbevelingen, die wij op zichzelf wel willen onderschrijven. Ik wil er echter toch nog wat op doorgaan, omdat ik denk dat er nog iets nodig is om die aanbevelingen werkelijk kracht te geven. De algemene regel is dat gelden die niet gebruikt zijn in een jaar, naar de algemene reserves terugvloeien, tenzij Provinciale Staten anders besluiten. Dat laatste is begrijpelijk en verdedigbaar, want er kunnen altijd goede redenen zijn waarom iets

vertraagd is dan wel alsnog afgemaakt dient te worden. Het is echter tegelijk de opening voor een wat onheldere cultuur, waarin projecten gemakkelijk doorgeschoven kunnen worden naar een volgend jaar. En dat gebeurt. Kijken wij naar de ongeveer €200.000.000 aan bestemde reserves die wij nu hebben, dan zien wij dat deze voor een groot gedeelte bestaan uit talrijke incidentele besluiten om niet-uitgegeven gelden onder te brengen voor volgende jaren. Op verschillende momenten worden dergelijke besluiten genomen: bij de jaarrekening, bij de begroting, bij de halfjaarrapportages waarvan wij er twee hebben, bij afzonderlijke besluiten en ook bij de herijking reserves en voorzieningen. Het klinkt voor deze vergadering misschien allemaal wat technisch, maar waar het hier om gaat is dat dit, met alle techniek die er bij hoort, een kernvraagstuk is van de controlerende taak van Provinciale Staten. Het is diezelfde onoverzichtelijkheid die in de hand kan werken dat er minder druk staat dan gewenst op het tijdig uitvoeren en realistisch begroten van projecten en activiteiten. Aan de horizon wenkt immers nog altijd de mogelijkheid van bestemde reserves. Daartoe wordt dan ook veelal besloten. Veelal, en passant en haast niet te volgen. Om een indruk te geven van die onoverzichtelijkheid: in de halfjaarrapportage die wij net hebben vastgesteld, hebben wij zo'n 50 besluiten genomen, waarbij zo'n € 45.000.000 betrokken was om gelden over te hevelen naar bestemde reserves. Op die manier oefen je naar ons idee geen druk uit op realistisch plannen en op daadkrachtig uitvoeren en kunnen Provinciale Staten amper hun controlerende taak uitoefenen om vast te stellen of een bedrag gereserveerd zou moeten blijven voor een volgend jaar. Het is om die reden dat ik deze Staten een voorstel wil voorleggen, waarbij de algemene regel recht gedaan wordt, namelijk dat men altijd kan besluiten om iets te bewaren voor de jaren erna, maar waarbij ook druk wordt uitgeoefend om het onderbestedingspatroon terug te dringen. Het is een voorstel dat aansluit op de aanbevelingen zoals die al zijn gedaan in het genoemde rapport.

Motie M8 (GroenLinks):

terugdringen onderbesteding

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008, ter bespreking van de begroting 2009;

kennis genomen hebbende het Onderzoek Onderbesteding (2008BEM96);

constaterende:

- *dat slechts een kwart van de projecten conform het voornemen binnen de tijd gerealiseerd wordt en driekwart niet;*
- *dat er dientengevolge sprake is van een patroonmatig overschot van tientallen miljoenen per jaar;*
- *dat dit voor de helft veroorzaakt wordt door redenen die binnen de provinciale organisatie zelf gelegen zijn;*
- *dat de algemene lijn is dat niet-gebruikte middelen aan het eind van het jaar vrijvallen in de algemene reserve, tenzij Provinciale Staten anders besluiten;*
- *dat de praktijk is dat besluiten tot overboeking van overschotten op verschillende momenten in het jaar genomen worden en veelal maar beperkt toegelicht worden;*
- *en dat er een serie aanbevelingen wordt gedaan om onderbesteding terug te dringen;*

overwegende:

dat er krachtige besluitvorming gewenst is om het patroon van onderbesteding terug te dringen; verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: te betrekken bij de uitwerking van de aanbevelingen gedaan bij het genoemde onderzoek:

- a. *dat voor reservering van niet-bestede gelden in bestemde reserves steeds een expliciet besluit van Provinciale Staten vereist;*
- b. *dat in de regel dergelijke besluiten slechts aan het eind van het begrotingsjaar genomen kunnen worden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Nog een paar onderwerpen. Bij een begroting hoort ook altijd de vraag of wij de goede dingen doen en of wij de dingen goed doen. Jarenlang presenteerden wij ons als presterende provincie en tegenwoordig maken wij Utrecht mooier. Er is echter een tijd geweest dat wij ons vooral als presterende provincie presenteerden. Of deze wisseling van leuzen ertoe geleid heeft dat wij minder zouden presteren? Ik denk het niet. Er zijn echter wel een paar signalen om ons zorgen over te maken. Onlangs konden wij kennisnemen van de kabinetsreactie Voortgangsrapportage Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Lezing ervan kon slechts tot de conclusie leiden dat Utrecht onder de maat presteert in vergelijking met andere provincies als wij het hebben over het uitvoeren. Wij hebben ondertussen in de commissie vernomen dat de provincie hard bezig is de achterstand in te lopen,

maar het feit was er helaas. In het verlengde hiervan vragen wij het college om extra aandacht voor de inrichting van de recreatiegebieden rond de steden en met name om het tempo hierbij.

Een ander punt. onlangs vond een bestuurdersconferentie plaats van het Urgentieprogramma Randstad. De provincie Zuid-Holland was zo attent om er ook een persbericht en andere communicatie aan te koppelen, in tegenstelling tot Utrecht. De reden kan natuurlijk zijn dat Zuid-Holland ook wat te melden had. In het persbericht van het ministerie kwam geen enkel Utrechts project voor en werden er wel elders een paar nieuwe projecten gestart. Niet hier. Wij willen graag een toelichting. Tot het onvoldoende presteren behoort wat ons betreft ook het niet-uitvoeren van het amendement, dat de Staten in december 2007 zonder hoofdelijke stemming hebben aangenomen, namelijk dat er een actieplan "Versterken woon-werkfietsverkeer" zou worden opgesteld, als onderdeel van het uitvoeringsprogramma paragraaf bereikbaarheid binnensteden en transferia. Hierover is helaas niets terug te vinden in de voor ons liggende begroting en ook op andere wijze hebben wij er niets van terug gezien. Sterker nog: op bladzijde 204 van de begroting lezen wij dat naar verwachting het project "Op de fiets" per 31 december a.s. beëindigd zal worden, terwijl de productbegroting op bladzijde 65 toelicht dat het percentage van de gerealiseerde fietsroutes op 80% is gesteld einde dit jaar. Het kan niet zijn dat een amendement of een motie, door deze Staten aangenomen, niet wordt uitgevoerd. Om het helder te stellen, want Gedeputeerde Staten komen er kennelijk zelf niet op, dien ik samen met de fractie van D66 een motie in:

Motie M6 (GroenLinks, D66, PvdA, SP):
programmering Fiets

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008, ter bespreking van de begroting 2009;

constaterende:

- *dat Provinciale Staten op 17 december 2007 een amendement "woon-werkverkeer fiets" hebben aanvaard met als strekking dat aan het Uitvoeringsprogramma 2007-2011, onder het onderdeel "bereikbaarheid binnensteden en transferia", wordt toegevoegd een "actieplan woon-werk fietsverkeer";*
- *dat dit voornemen, noch een specifiek budget, is terug te vinden in de begroting 2009 en dat*

ook op geen andere wijze van uitvoering van het amendement gebleken is;

overwegende:

dat op pagina 204 van de begroting is te lezen dat naar alle verwachting per 31 december 2008 het project "Op de fiets" beëindigd wordt, terwijl op pagina 65 van de productbegroting het percentage gerealiseerd utilitair hoofdfietsroutes in 2008 op 80% is gesteld;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: om alsnog uitvoering te geven aan het genoemde amendement en hierover voor de voorjaarsnota 2009 de Provinciale Staten te rapporteren;

besluiten:

vooralnog niet in te stemmen met het beëindigen van het project "Op de fiets" voordat er sprake is van een 100% realisatie.

En gaan over tot de orde van de dag.

Een laatste punt. Geheel conform de afspraken die in juni jl. in de Staten zijn gemaakt rond de communicatiestrategie, verschijnt er deze week een aantal pagina's met informatie van de provincie over de begroting en de meningen van de diverse partijen uit de Staten hierover. Naar aanleiding hiervan wil ik terugkomen op een principiële punt, dat bij de behandeling van de communicatiestrategie al aan de orde was, namelijk of de in de Staten vertegenwoordigde partijen naar evenredigheid ruimte krijgen in dit door de provincie gefinancierde medium of in gelijke mate. Met een meerderheid werd er gekozen voor evenredigheid, wat inhoudt: een verdeelsleutel van het aantal woorden gerelateerd aan het aantal zetels. Ik wil dit alsnog aan de orde stellen en dan dat doen omdat dit voor GroenLinks eigenlijk niets uitmaakt. Wij zijn redelijk, dat moet ik bekennen, gemiddeld van omvang. Waarom ik er op terugkom, is dat er onzes inziens destijds niet genoeg gedacht is aan het principiële punt dat de overheid zich volstrekt neutraal dient op te stellen daar waar het betreft het weergeven van opvattingen van in parlementaire organen vertegenwoordigde partijen. Verder dan het in het algemeen beschikbaar stellen van middelen hiervoor in de vorm van zendtijd of publicaties, kan de overheid niet gaan. Daarbij dient men zich niet uit te laten over de toedeling, laat staan over de vraag of de ene partij meer of minder krijgt. Het is op die basis dat 'Zendtijd voor politieke partijen', de nationale zend-

tijd, al meer dan 50 jaar wordt toebedeeld op basis van gelijke toedeling aan alle partijen die deel uitmaken van de Eerste of de Tweede Kamer of van een van deze twee. Het is aan het Commissariaat voor de Media om dat te waarborgen en waarom de provincie bij de verkiezingen voor de Staten alle partijen in gelijke mate ruimte geeft voor het geven van standpunten. Mede namens de fracties van D66 en de SP wil ik daarom de volgende motie indienen.

Motie M7 (GroenLinks, D66, SP):

gelijkheid in provinciale publieksvoorlichting

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008, ter bespreking van de begroting 2009;

constaterende:

- *dat besloten is om in het kader van de communicatiestrategie, vastgesteld in de vergadering van de Provinciale Staten d.d. 23 juni jl., incidenteel een provinciale pagina uit te brengen in huis-aan-huisbladen naar aanleiding van specifieke thema's, zoals er een is uitgebracht naar aanleiding van de begroting 2009;*
- *dat hierbij een verdeelsleutel gehanteerd wordt, waarbij de omvang van de bijdrage van de afzonderlijke in de Staten vertegenwoordigde partijen gerelateerd is aan het aantal zetels in de Staten;*

overwegende:

- *dat bij de besluitvorming hierbij niet betrokken is dat dit wellicht strijdig is met de neutraliteit die de overheid dient te hanteren ten aanzien van het weergeven van opvattingen van in parlementaire organen vertegenwoordigde partijen, zoals ook blijkt uit de gelijke toedeling van "Zendtijd voor politieke partijen" op nationaal niveau en de gelijke toedeling in door de provincie algemeen gefinancierde ruimte in media bij verkiezingen;*
- *dat het hier geen huishoudelijke afspraken betreft tussen fracties met betrekking tot de werkwijzen binnen de Staten zoals met betrekking tot de spreektijdenregeling, noch dat het vergelijkbaar is met een regeling ondersteuning fracties die gebaseerd is op ondersteuning van Statenleden;*

besluiten

bij het proces Verbeteren Bestuurscultuur te betrekken de vraag of in de Provinciale Staten vertegenwoordigde partijen bij algemene publieksinformatie door de provincie, niet in gelijke mate in de gelegenheid gesteld dienen te worden om hun standpunten

weer te geven en verzoeken de Klankbordgroep Bestuurscultuur hierover juridisch advies in te winnen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Deze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Tijdens de statenvergadering van juni 2008 hebben wij de voorjaarsnota behandeld en bij dat punt heb ik reeds uitgebreid algemeen beschouwd. Ik zie geen reden dat nogmaals uitgebreid te gaan doen, hoewel ik toch enkele punten zal aankaarten.

De bij de voorjaarsnota besproken zaken zijn, wat ons betreft, in voldoende mate in deze begroting opgenomen en er zijn zaken in gang gezet. Ik refereer aan opmerkingen over de leerstoel Vrede van Utrecht, waaraan mevrouw Raven een paar woorden heeft gewijd.

Toch enkele punten die wel degelijk gewijzigd zijn sinds juni 2008. De financiële situatie van Nederland is gewijzigd en in Utrecht is de coalitie van samenwerking veranderd. De gewijzigde financiële situatie van Nederland is uiteraard nog niet verwerkt in de begroting; toen deze werd geschreven, leek er nog weinig bijzonders aan de hand te zijn. Niettemin ben ik van mening dat deze begroting een trendbreuk is met de voorgaande. Er wordt geen onnodig geld weggehaald bij de burger door verhoging van de opcenten en hoewel het om relatief kleine bedragen per auto gaat, scheelt voor de lage inkomens elke euro. Daarnaast, en dat is minstens zo belangrijk, heeft deze coalitie afgesproken niet het vermogen van de provincie zo ongeveer op te souperen, maar te werken aan het bouwen van een redelijke eigen vermogenspositie, en zonder de gemaakte afspraken de actoren in de samenleving geweld aan te doen. Afspraak is afspraak. Dat kan dus alleen als wij niet-bestede gelden in projecten en programma's niet onmiddellijk herbestemmen, maar toevoegen aan de reserve. Zo hoort dat, vinden wij. Deze, wat voorzichtige financiële strategie, lijkt goed te passen in het huidige economische tij. Geen paniekerig schrappen in projecten, maar juist nu onverstoord en verstandig voortgaan.

Overigens werd deze begroting voorbereid ten tijde van grote politieke onzekerheid en het is daarom dat deze begroting, zeker op hoofdlijnen en ook in veel details, voldoet aan onze verwachtingen.

gen. Een compliment voor de stellers. In de uitvoering zullen ongetwijfeld bij deze coalitie passende uitvoeringsaccenten worden gelegd. Overigens, de opmerking van de heer Bos over PS- en GS-middelen verbaasde mij een weinig. De ganse begroting is, wat mij betreft, aan Provinciale Staten.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Natuurlijk heeft de heer Van Kranenburg gelijk. Het ging echter over de vrij besteedbare ruimte van Provinciale Staten in de GS-begroting. Misschien kan de heer Van Kranenburg daarover een opmerking maken en of hij ook vindt dat die ruimte weggehaald is in deze begroting en of die terug moet komen.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Er bestaat geen GS-begroting. Er bestaat de begroting van de provincie. Derhalve is het aan deze Staten de begroting vast te stellen. De Staten kunnen vervolgens in meerderheid vinden dat er €7.000.000,- of welk bedrag dan ook, vrijgemaakt moet worden ter vrije besteding; speelgeld, of hoe men het ook noemt. De begroting is echter van de provincie. Het college stelt de begroting voor. Wij amenderen en stellen vervolgens vast.

Reeds langer was de Staat van Utrecht en de daaraan gekoppelde strategiediscussie in gang gezet. Juist de laatste weken werd het geheel wat duidelijker en concreter. De fractie van de ChristenUnie is ronduit enthousiast over deze aanpak. Voor ons betekent het ook een mogelijkheid om het beheer van de schepping op de wat langere termijn te bezien. Opvallend in de stukken – in het congres kwam overigens de Ecologische Hoofdstructuur naar voren – is: wij lopen achter. Het is voor de provincie Utrecht van belang, ook van economisch belang, de provincie aantrekkelijk te houden en aantrekkelijker te maken. Investering in de EHS in het landelijk gebied hoort daar, wat ons betreft, nadrukkelijk bij. Deze begroting geeft ons het vertrouwen dat dit college voornemens is ook hieraan behoorlijk aandacht te schenken.

Utrecht heeft een probleem: woningbouw, het woningvraagstuk. Mensen moeten kunnen wonen. In het verleden hebben de Staten zich uitgesproken in termen van percentages woningtekort die zouden moeten worden gehaald. Dat streven op zich heeft naar mijn stellige overtuiging geen enkele extra woning opgeleverd. Wat wel heeft bijgedragen zijn zaken als het aanjaagteam en investeringen in binnensteden om daar woningbouw beter mogelijk te maken. Het sturen op de mogelijkheden,

ruimtelijk en rekening houdend met de groene kwaliteiten van onder andere de vijf nationale landschappen, is wat ons betreft wijzer dan het sturen op de cijfermatige doelen, die, zoals wij allemaal weten, niet gehaald zullen kunnen worden. Ik denk dat door deze gewijzigde elementaire visie, sturen op ruimtelijke mogelijkheden en niet op percentages, er de komende jaren geen woning minder zal worden gebouwd. Wat van veel grotere invloed is op de woningbouw, is de economie. Dat geeft op dit moment niet zo veel hoop. Ik begreep dat er nu reeds aannemers zijn, die hun orderportefeuille niet meer zo snel zien vollopen. Nieuwe huizen moeten namelijk ook worden verkocht.

Dat simpele economische principe zal van grotere invloed blijken te zijn op de woningbouw dat welke overheidsmaatregel dan ook. Dat is een realiteit. Jammer wellicht. Wij kunnen dus blijkbaar niet alles sturen en dat relativeert ons belang. Wat overheden dienen te doen, is nieuwe ontwikkelingen die haar aanspreken, stimuleren, wellicht initiëren, de normale zaken faciliteren en misstanden in de samenleving aan te pakken.

Zoals u hoort, zijn overheden belangrijk, maar in veel gevallen is het overheids-doen en laten niet vreselijk bepalend voor wat er in de samenleving gebeurt; die heeft namelijk haar eigen dynamiek. Als wij denken die te kunnen sturen, dan overschatten wij onszelf schromelijk. Deze tijden vragen om een open visie op de vraagstukken waarmee deze provincie wordt geconfronteerd. De fractie van de ChristenUnie maakt zich wat zorgen over bijvoorbeeld de huisvestingsvraagstukken van de provincie zelve. Oplossingen zijn er nog niet, maar wij roepen het college op breed te denken en niet op voorhand de platgetreden paden te bewandelen. Wees kritisch, herijk zonedig de uitgangspunten als de situatie – ik denk dan met name aan de economische situatie – wijzigt.

Ik kom tot een afronding. Uitvoering van deze begroting zal energie en inzicht vragen van het college, ambtenaren en Staten. In brede zin, wat mij betreft. Het is zeer de moeite waard voor de provincie, voor de inwoners van de provincie, juist in deze tijden, er eendrachtig de schouders onder te zetten. Het is toch een tikje een algemene beschouwing.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de heer Van Kranenburg graag een vraag stellen over de huisvestingssituatie van de provincie. Ik veronderstel dat hij daarmee Nova bedoelde. Hoor ik de heer Van Kranenburg nu zeggen dat de

economische omstandigheden wellicht aanleiding zouden moeten zijn om verhuizen of huisvesting elders weg te laten en te bedenken dat wij misschien wel hier zouden moeten blijven?

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik vertel geen nieuws als ik stel dat Ja, hoe zal ik dat nu eens netjes uitdrukken?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ja, zo vertelt de heer Van Kranenburg helemaal niks.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik moet oppassen met wat ik zeg.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nu maakt de heer Van Kranenburg mij helemaal nieuwsgierig. (Hilariteit)

De VOORZITTER: U moet politiek oppassen wat u zegt, maar daarin heeft u wel enige vrijheid. Maar als het gaat om de handelingsruimte van de provincie, moet u zeker uitkijken met wat u gaat zeggen.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat bedoel ik. Ik zoek even naar de juiste termen. Waar het om gaat, is het volgende. Ik maakte een opmerking over aannemers die wat anders in hun orderportefeuille zitten dan vier, vijf, zes maanden terug. Ik heb stellig de indruk dat sommige plannen wel eens zouden kunnen wijzigen door de zaak nog eens opnieuw tegen het licht te houden.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Binnen anderhalf jaar bespreken Provinciale Staten een serie begrotingen, tussentijdse rapportages, de jaarrekening, twee coalitieakkoorden en een uitvoeringsprogramma. Ik vraag mij soms wel eens af hoe je nog met een origineel verhaal kunt komen, want alles is al een, twee of drie keer gezegd. De kans dat je jezelf gaat herhalen is eigenlijk heel groot. Ik heb er dan ook voor gekozen mijn bijdrage voor vanmiddag te beperken en langs de lat te leggen van: 'people, planet, profit'. Dat zijn tenslotte ook de kernbegrippen die door de provincie op dit moment worden gehanteerd wanneer het gaat om beleid en waarbij kwaliteit en duurzaamheid voorop worden gesteld. De fractie van D66 zou er echter ook heel graag twee andere p's aan willen toevoe-

gen: de p van 'pride' en de p van 'priorities'. 'Pride'. In een recent interview opperde oud D66-minister Hans Wijers, nu bestuursvoorzitter van Akzo Nobel, dat je eigenlijk naast die drie bekende p's een vierde moet toevoegen: 'pride'. Trots vanuit een organisatie ten aanzien van de behaalde resultaten en enthousiasme over de duurzame doelstellingen. Hij verwees toen expliciet naar Akzo Nobel, waarin men duurzaamheid voor een sterk deel heeft verwezen in de doelstellingen die men als bedrijf wil bereiken. Wanneer ik dat naar de provincie Utrecht wil vertalen, kom ik tot: het enthousiasme en de trots van de inwoners voor de provincie moet gedragen en uitgedragen worden door een bestuur dat Utrecht echt mooier wil maken. De behandeling van de begroting 2009 biedt een eerste mogelijkheid om hierin met z'n allen een stap te zetten en om hieraan een substantiële bijdrage te leveren. Op basis van de bestaande of heersende bestuurscultuur ben ik erg benieuwd of voorstellen, zoals die vandaag vanuit de oppositie zijn gedaan, op draagvlak kunnen rekenen in deze Staten. Ik daag de fracties van het CDA, de VVD en de ChristenUnie uit om mijn verwachtingen te logenstraffen en conform hun eigen coalitieakkoord ruimte en aandacht te geven voor die andere politieke cultuur. Een cultuur, die op basis van argumenten een afweging maakt ten aanzien van voorstellen en niet vanwege het feit dat partijen elkaar in een onzalige omarming gijzelen. Dat is natuurlijk ook het verhaal dat de heer Nugteren vertelde in het laatste deel van zijn bijdrage met betrekking tot de vraag hoe wij met elkaar communiceren en ook hoe de provincie communiceert. Ik bedoel: het kinderachtige gedoe om op een aantal woordjes na elkaar wel of niet ruimte te bieden in communicatie, is iets waarvan ik denk dat het eigenlijk geen onderdeel van die cultuur zou moeten zijn. Dat is ook de reden waarom wij die motie hebben ondersteund, dus vanuit de echte overtuiging dat je daarmee een stap kunt doen om daar uit te komen. Prioriteiten. 'Priorities'.

Tijdens een recente vergadering van de subcommissie voor de jaarrekening werd met de nieuwe accountant van de provincie, Ernst&Young, de interimcontrole besproken. Twee hoofdpunten die Ernst&Young noemde, waren:

- de onderbesteding blijft nog steeds een probleem. Daarover hebben wij ondertussen een interessant rapport ontvangen.
- er heerst nog een hokjescultuur. Onvoldoende onderlinge afstemming. Doordat er ruime budgetten voorhanden zijn, ontstaat er een soort

luie organisatie. Er is geen efficiency drive. De ervaring elders is dat waar budgetten krapper zijn, er een dergelijke drive wel ontstaat.

Voor D66 vormen die hokjescultuur en de onderbesteding eigenlijk twee zijden van een en dezelfde medaille. Het recente rapport over de onderbestedingen biedt aanknopingspunten dit aan te pakken en te veranderen. Het belangrijkste inzicht is dat de omvang van de onderbesteding is te voorkomen en dat dit voor meer dan de helft van de gevallen vanuit interne factoren is te verklaren. Niet realistisch plannen en ramen vormen een belangrijke oorzaak. Bij het aanpakken van de onderbesteding kiest D66, naast het verfijnen van de planning- en controlcyclus, voor het scherper formuleren van ambities en strakker ramen van beschikbare middelen.

De provincie als overheidsorgaan lijkt de kredietcrisis op het eerste oog goed te hebben doorstaan. Maar dat is de provincie als overheidsorgaan. D66 is evenwel van mening dat de regio Utrecht, in de afgelopen jaren economisch koploper in Nederland, niet aan de gevolgen van de crisis zal ontkomen. Er is vandaag door anderen ook aan gerefereerd. Daarom zeggen wij dat wij doelgericht geld moeten inzetten op vijf topprioriteiten. Daarmee maak je Utrecht pas echt mooier en beter. Vijf topprioriteiten, die gebaseerd zijn op de uitgangspunten: 'people, planet en profit'.

Het veelzijdige groene karakter, dat van Utrecht juist die economisch aantrekkelijke provincie maakt, staat onder druk. Dat weten wij allemaal. Toenemend verkeer en vervoer. Er is een onverzadigbare vraag naar woningen. Die vormen enerzijds een bedreiging, maar anderzijds een uitdaging voor ons. Juist nu moet de provincie investeren in slimme oplossingen. Wij hebben daarin al een keuze gemaakt door te kiezen voor de fondsen die wij hier een tijd geleden hebben vastgesteld en die erop gericht zijn juist binnenstedelijk meer te gaan bouwen en anderzijds bedrijventerreinen aan te pakken en op te knappen. Dat zijn goede zaken en die steunt de fractie van D66 van harte. Misschien moeten wij echter nog wel meer doen. Ik noemde al het vernieuwen en opknappen van oude bedrijventerreinen in plaats van er nieuwe voor neer te zetten. Misschien moeten wij eens serieus gaan nadenken, in het kader van de structuurvisie waarmee wij bezig zijn, of wij een moratorium moeten afspreken over wat wij in eerste instantie hadden afgesproken? Ik weet het, het is

misschien wel vloeken in deze kerk, in dit huis. Aan de andere kant denk ik toch dat als je echt die druk op de ontwikkeling van bedrijventerreinen wilt houden, je het als het ware als een instrument zou moeten kunnen inzetten.

Goederenvervoer over water en een fijnmazig openbaar vervoer vinden wij ook belangrijk als een van die topprioriteiten. En wij vinden het belangrijk dat wij doorgaan met het ontwikkelen van natuurgebieden, zoals in het Groene Hart en op de vliegbasis Soesterberg. Daarnaast zijn kennis-economie en innovatie een belangrijke sleutel om tot een brede en solide Utrechtse economie te komen. Ik heb er in het interruptiedebat met de fractie met de SP onze visie op gegeven. De fractie van D66 is blij dat veel van deze topprioriteiten een plek in de begroting hebben gekregen, maar het punt dat wij hierbij willen maken, is een ferme keuze om de beschikbare middelen te concentreren en dat de ambities op die prioriteiten verhoogd dienen te worden. Wat ons betreft dient dat dus ook te gebeuren in het kader van de Samenwerkingsagenda tussen provincie en gemeenten. Wij wachten, net als de heer Bos, op die evaluatie die is aangekondigd in het nieuwe coalitieakkoord. Wij denken echt, als wij daadwerkelijk iets willen bereiken met die Samenwerkingsagenda, dat wij meer moeten toewerken naar die topprioriteiten, omdat wij daarmee en het provinciaal belang en onze provinciale prioriteiten kunnen vastleggen en naar gemeenten duidelijk kunnen maken wat voor ons van belang is en waarin wij de gemeenten nodig hebben om dat tot uitvoer te brengen.

Ook bij het stellen van prioriteiten en het de daarbij behorende doelstellingen horen uiteindelijk het controleren van de resultaten van het gevoerde beleid om deze te verwezenlijken. In de vergadering van Provinciale Staten van 29 september 2008 heeft de fractie van D66 een lans gebroken voor een heldere en doelmatige set van prestatie-indicatoren; het verhaal van de oude schoenen en de nieuwe schoenen, waarvan alleen de zolen beschikbaar waren.

Recent is in de commissie BEM een presentatie gehouden over beleidsevaluaties. Hoewel de fractie van D66 stond te popelen, of liever gezegd: stond te koken, om hierover het debat aan te gaan, is besloten dit tot de volgende keer te bewaren en dan pas intern aan de orde te stellen. Wij houden ons dus nu nog even koest. Echter, de voorliggende begroting bevat volgens onze fractie nog steeds een

reeks indicatoren die echt verbetering behoeven. Bovendien is het niet helder wat nu het vervolgproces gaat worden ten aanzien van die indicatoren. Er is gesproken over een groeimodel, maar onze fractie wil ervoor waken dat Provinciale Staten bij de begrotingsbehandeling en bij de voorjaarsnota met allerlei amendementen moeten komen om een soort reparatie van de indicatoren te bewerkstelligen. Het proces moet in onderlinge afstemming tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten worden vastgelegd. Daarom dient de fractie van D66, mede namens de fracties van GroenLinks, de PvdA, de SP en de PvdD, een motie in, waarin wij willen streven naar een heldere afspraak tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten over een traject waarin dat groeimodel vervat kan worden en waar wij voor 2 februari a.s., want dan hebben wij weer een vergadering van de commissie BEM, daarover kunnen spreken aan de hand van een notitie of een voorstel vanuit Gedeputeerde Staten. Ik nodig de fracties uit in de tweede termijn op deze motie te reageren, omdat ik dan kan peilen wat het draagvlak daarvoor zou kunnen zijn.

Motie M9 (D66, GroenLinks, PvdA, SP, PvdD):
prestatie-indicatoren

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

hebben kennis genomen van de programmabegroting 2009;

onderschrijven:
het beperken van het aantal prestatie-indicatoren tot circa 30 in de programmabegroting;

overwegen:

- dat de programmabegroting een van de belangrijkste instrumenten is die Provinciale Staten ter beschikking staan om te kunnen sturen op hoofdlijnen;*
- dat de kwaliteit van de in de programmabegroting gehanteerde beleidsindicatoren de kwaliteit van het instrument programmabegroting bepaalt;*
- dat bij de behandeling van voornoemd Statenvoorstel benadrukt is dat deze set indicatoren niet definitief is, maar sprake is van een "groeimodel" en dit voor PS een belangrijke afweging is geweest om in te stemmen met het voorstel;*

constateren:

- dat het bij sommige indicatoren ontbreekt aan*

ambitie, dan wel dat sommige indicatoren een te laag ambitieniveau hebben;

- dat in sommige indicatoren de speerpunten en de prioriteiten van het betreffende programma niet of onvoldoende tot uitdrukking komen;*
- dat gezien de beraadslaging van Provinciale Staten op 10 november 2008 binnen Provinciale Staten er geen eenduidige zienswijze bestaat over wat een "groeimodel" in dezen inhoudt en hoe hieraan invulling te geven;*

besluiten:

- dat de indicatoren van elk programma de hoofdlijnen, dan wel speerpunten van beleid moeten weergegeven en dat de indicatoren ambitie moeten uitdrukken;*
- dat te veel van de voorgestelde prestatie-indicatoren, bijvoorbeeld in de programma's 1, 4, 6, 7 en 8, geen goede maatstaf zijn voor het meten van de voortgang van deze programma's;*
- het college van GS opdracht te geven om voor de BEM-vergadering van 2 februari 2009 Provinciale Staten een notitie te doen toekomen waarin aan het "groeimodel" van de begrotingsindicatoren nader uitwerking wordt gegeven. Uit deze notitie moet duidelijk blijken hoe aan de verbetering van de indicatorenset invulling wordt gegeven, zodat hierover na bespreking in de commissie BEM zowel binnen Provinciale Staten als tussen PS en GS overeenstemming bestaat;*
- dat het college van GS in de BEM-vergadering van 2 februari 2009 komt met aanvullende voorstellen om de prestatie-indicatoren aan te passen en deze ter bespreking voorlegt.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Bij 'people' denk ik eigenlijk gelijk aan onszelf. Ik wil niet weer uitgebreid stil gaan staan bij de politieke cultuur, want wij staan aan de startlijn van een nieuw proces. Bovendien heb ik hierover in het licht van 'pride' al het een en ander gezegd. Ik vind wel, als wij kijken naar 'people', dat de discussie die is gevoerd in de conferentie Samen op weg naar 2040, een uitstekende start is om daar handen en voeten aan te geven. Daarvoor een compliment aan het college. Ik hoop dat wij in het vervolg van dit traject heel duidelijk de boer op zullen gaan en in de provincie ons oor te luisteren zullen leggen om te horen welke beelden onze inwoners hebben bij 2040. Natuurlijk, de startconferentie was met een groot aantal organisaties, maar ik denk dat het heel goed zou zijn ook in de provincie

tijdens een aantal bijeenkomsten te horen welk beeld mensen zelf hebben van hun provincie in 2040.

Ik ben blij dat wij de Cultuurnota hieraan voorafgaand hebben behandeld, zodat wij niet meer een hele discussie hoeven te voeren over financiering en dergelijke. Laat ik alleen nog zeggen dat de fractie van D66 vindt dat kunst en cultuur ook bijdragen aan een betere kwaliteit van de leefomgeving. Kunst en cultuur kunnen confronteren en tegelijkertijd verbinden, bruggen slaan en tot een dialoog aanzetten. Kunst en cultuur dragen eraan bij dat 'people' 'proud' zijn op wie zij zijn, waar zij vandaan komen en op de omgeving waarin zij zich bevinden.

De fractie van D66 maakt zich evenwel in het kader van 'planet' grote zorgen over de voortgang rond de realisatie van de EHS. Ook de heer Van Kranenburg refereerde daaraan. Utrecht, zo blijkt uit de ruimtemonitor 2008, ligt achterop in vergelijking met andere provincies. Alleen Flevoland en Zeeland doen het slechter. Gedeputeerde Staten lijken dit ook te erkennen, want in de begroting wordt een versnelling van de realisatie van de EHS voorgesteld, maar zonder dat daarbij in eerste instantie aan financiële middelen wordt gedacht. Dit streven bestaat al enige jaren, maar naar onze mening zouden daar wat meer tandjes bij moeten. De 'mits and reviews' staat aan het einde van deze periode voor de deur en als de provincie de doelstellingen echt wil halen, zal alles uit de kast moeten worden gehaald. Dit college zegt in de eerste plaats niet te denken aan geld, maar eerder aan betere beleidsinstrumenten: het gereedschapskoffertje. Mijn vraag is of daarin onteigening voor natuur een plek zou kunnen krijgen. Ik weet het, het 'o-woord' is beladen in dit huis, maar ook in Den Haag staat het denken blijkbaar niet stil. LNV-topambtenaar Wouters gaf recent aan dat bij velen nog een omslag in het denken moet komen om natuur gelijkwaardig te waarderen als aandachtsgebieden als woningbouw of bedrijvigheid. Hij vond het vreemd dat onteigening ten behoeve van woningen, bedrijven of infrastructuur wel algemeen geaccepteerd is in Nederland, terwijl onteigenen voor natuur voor velen nog een brug te ver is. Ik vraag Gedeputeerde Staten dus of onteigening ook in het gereedschapskoffertje ten behoeve van de EHS zit dan wel komt te zitten.

Komende woensdag, 12 november 2008, zal de Task Force Financiering Landschap Nederland, on-

der leiding van Alexander Rinnooy Kan, zijn advies "Nederland verdient beter" aan LNV-minister Verburg aanbieden. D66 verwacht dat dit advies ook input kan leveren voor het vlottrekken van de tijdige realisatie van de EHS, maar misschien ook wel voor wat betreft de ILG. Wij vragen Gedeputeerde Staten Provinciale Staten actief te informeren over de kansen en de mogelijkheden die zich hierbij aandienen voor de provincie Utrecht.

De herontwikkeling van de vliegbasis Soesterberg komt binnenkort aan de orde. Wij zijn blij met de € 10.000.000 die beschikbaar is gesteld, maar ik wil hier wel even duidelijk stipuleren dat die € 10.000.000 met name bedoeld is voor het dorp Soesterberg. Laten wij onszelf niet rijk rekenen, dat wij daarmee allerlei woningbouw vanaf de vliegbasis hebben verdrongen. Dat is helaas niet het geval, wat onze fractie betreft. Het zal met name gaan om de aansluiting van Soesterberg op het park of het gebied zoals het daar nu ligt. Ik ga hier verder niet veel tijd aan besteden, omdat wij er nog uitgebreid over zullen discussiëren. Het standpunt van de fractie van D66 over de kaders waarbinnen deze ontwikkeling moet plaatsvinden, is immers al bekend. Een ding licht ik er evenwel nog uit. Wij vinden het vreemd als je als provincie zegt dat je kiest voor een duurzaam en kwalitatief beleid, dat je er dan toch voor gaat om huizen te bouwen in de EHS. Wij kunnen dat niet volgen en zullen dat niet steunen.

De fractie van D66 heeft in de najaarsrapportage gelezen dat het onderzoek naar de 'blue ports' en goederenvervoer over water aan onderbesteding lijdt. 'What's new', zou je bijna denken. Het kan goed en slecht nieuws betekenen. Ik weet ook niet hoe ik dat precies moet afwegen. Als het goed nieuws is, betekent het dat het op basis van een kort en krachtig onderzoek zonneklaar is dat de provincie Utrecht in samenwerking met de gemeenten een concrete slag kan slaan. Het kan echter net zo goed slecht nieuws zijn, omdat er een onderzoek is geweest waaruit het tegendeel moest worden geconcludeerd. Laat ik echter vooropstellen dat wij nog steeds geloven in 'blue ports' en goederenvervoer over water om een deel van het goederenvervoer dat nu over de weg plaatsvindt en dat in de toekomst alleen maar zal toenemen, af te vangen. Het kan niet allemaal, maar het zal toch voor een belangrijk deel een bijdrage kunnen leveren. Wij zijn dan ook van mening dat, vooruitlopend op het rapport, wij aandacht zouden moeten

hebben voor 'blue ports' en goederenvervoer in het kader van de structuurvisie Randstad 2040. Een aantal weken geleden was ik in Den Haag en had ik het genoegen met de projectleider te spreken die zich met de structuurvisie bezighoudt. Hij gaf toe dat er heel veel aandacht was voor mobiliteit op de weg, maar dat er daarnaast eigenlijk niet veel andere zaken aan de orde komen in deze structuurvisie. Mijn vraag aan Gedeputeerde Staten is daarom in de discussie over Randstad 2040, maar wellicht ook in het kader van het programma Randstad Urgent, actief aan te sturen op het opnemen van 'blue ports'. Immers, juist een netwerk van 'blue ports' in de Randstad als geheel, kan het succes van goederenvervoer over water versterken. Tijdens de conferentie Samen op weg naar 2040 hoorde ik de opmerking: wanneer je terugkijkt naar het verleden, zie je vaak de oplossingen voor morgen. Dat is een waar woord in dit geval, want goederenvervoer over water kennen wij immers al vanaf de middeleeuwen. Dus, Gedeputeerde Staten doet u er wat aan en pakt u deze handschoen op. Wellicht kunnen wij dan in het kader van de nieuwe ronde projecten die in Randstad Urgent aan de orde komen, hierbij vanuit Utrecht een positieve insteek geven. Gezien het budget en de onderbesteding, denk ik dat het niet erg moeilijk zou moeten zijn daarvoor een voorstel te ontwikkelen.

Ik beken het: ik heb een nieuwe fiets. En daar ben ik blij mee. Waar ik echter minder blij mee ben, is dat wij het programma Op de fiets, als het aan Gedeputeerde Staten ligt, aan het einde van dit jaar afsluiten. De fractie van GroenLinks heeft daarover al het een en ander gezegd. Ook wij vinden dat het niet verstandig is om naast automobilititeit en openbaar vervoer, de fiets nu maar als een afgesloten hoofdstuk te beschouwen. Wij vinden het dan ook van belang dat wij dit programma handhaven dan wel op een andere manier voortzetten, mede vanwege het feit dat er € 32.000.000 voor de fiets beschikbaar is tot 2020 en er nog maar € 8.000.000 van is besteed. Dat is ook de reden geweest dat wij de motie van de fractie van GroenLinks hebben ondersteund en er voorstander van zijn dit project door te zetten.

Ten slotte een ander punt dat eigenlijk onder alledrie de p's zou kunnen vallen: onze relatie met Guangdong in China. Ik heb er in de commissie BEM al even aandacht voor gevraagd, maar ik denk dat het ook hier op z'n plek is. Tot op heden was dit een relatie die zich voornamelijk op het niveau

van het dagelijks bestuur afspeelde. Wij pleiten ervoor D66 hierbij meer te betrekken, niet omdat wij zo nodig allemaal naar Guangdong willen, maar juist om het draagvlak en de betrokkenheid van Provinciale Staten bij deze relatie te verstevigen. Binnenkort bespreken Provinciale Staten een herijking van onze internationale contacten en samenwerkingsrelaties. Ik vroeg Gedeputeerde Staten daarbij ook Guangdong te betrekken, opdat het draagvlak en de kennis over deze relatie alleen maar verbreed kan worden.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Een goede traditie moet je niet zo snel doorbreken. In die zin wil ik mijn teleurstelling uitspreken over het verbreken van een traditie door de heer Nugteren. Wij waren de laatste jaren van hem gewend dat hij oom en tante ten tonele voerde, die met neefjes en nichtjes kampeertonelen te berde brachten. Ik had op z'n minst toch verhalen over flapperende tenten verwacht. Helaas, het ontbrak. Het was een gedegen betoog van collega Nugteren. Maar waar is het verhaal?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wilde de aanwezigen besparen dat ik een verhaal over een scheiding moest gaan houden. Oom en tante zijn namelijk gescheiden. (Hilariteit)

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Die fijngevoeligheid waardeer ik zeer. Dat begrijpt de heer Nugteren.

Voor onze beschouwingen naar aanleiding van de voorjaarsnota hadden wij gekozen voor het thema Zorg delen. In die lijn willen wij in de algemene beschouwingen over de begroting 2009 opnieuw een paar zaken aan de orde stellen.

De fractie van de SGP is blij met de gedegen en sluitende begroting. Het verdient waardering dat het college erin geslaagd is de financiële consequenties van het vernieuwde coalitieakkoord daarin te verwerken. Uit deze begroting blijkt dat de provincie Utrecht financieel gezond en krachtig is. Een sterk punt is dat daarvoor geen verhoging van de provinciale belasting nodig is. Het uitgangspunt van de begroting is duidelijk: niet op de winkel passen, maar ambities waarmaken. Er wordt een flinke aanslag gepleegd op de financiële reserve, niet als strooigeld om allerlei leuke dingen mee te doen, maar als investeringsgeld. Bouwen voor de huidige en komende generaties: in dat soort bewoordingen spreken Gedeputeerde Staten daarover. In mijn woorden: het gaat niet om potverteren, maar om

investeren. Dat achten wij een goede zaak. Er is verder in de begroting ruim aandacht voor de belangen van milieu en natuur, van het platteland, van de mobiliteiten en van andere ruimtelijke opgaven. De provinciale regie op de jeugdzorg is verstevigd. Dat verdient eveneens waardering, want op die manier kan een passend aanbod ten dienste van een kwetsbare groep in onze samenleving geborgd worden.

Sterk vinden wij ook de aandacht voor de cultuurhistorie. Weliswaar is dit een kerntaak van de provincie, een wettelijke taak, maar het wordt dan toch maar concreet en helder handen en voeten gegeven. Inhoudelijk hebben wij op het terrein van cultuur een bijdrage geleverd bij de behandeling van de cultuurnota. Wij laten dat verder rusten.

Ik beperk mijn bijdrage tot een drietal onderdelen. Het eerste punt is het terrein van de economie. De fractie van de SGP wil haar zorg over de economische ontwikkeling graag met u delen. In een van de nieuwsedities van de provincie stond kortgeleden een ronkende kop: "Kredietcrisis gaat aan de provincie Utrecht voorbij." Ja, tot op zekere hoogte. De rechtstreekse gevolgen ervan zijn duidelijk gemaakt; die treffen de provincie Utrecht niet. Echter, de afgeleide gevolgen van de kredietcrisis zullen Utrecht ongetwijfeld niet voorbijgaan. Ik realiseer mij dat ik niet de eerste ben die dit punt vandaag aanstipt. Wij hebben daarover geen overleg gehad, maar het tekent wel dat de zorg op dat punt vrij breed in Provinciale Staten aanwezig is. Minder vertrouwen in de economie zal leiden tot minder investeringen, met als mogelijk gevolg een stagnerende economie. Wellicht krijgen wij in de provincie te maken met sluiting of afslanking van bedrijven. Wij missen de aandacht daarvoor in deze begroting. De opmerking die ik in de vorige zin maakt, behelst geen verwijt. De begroting was namelijk al gereed voordat de septembercrisis uitbrak. Het is naar onze mening echter wel gepast de optimistische ondertoon die uit de tekst en de plannen spreekt, wat te temperen in dit stadium. Het lijkt ons gewenst daarover in eerste instantie eens een discussie te voeren in de commissie. Een aantal vragen die naar mijn mening redelijk relevant zijn:

- Zijn de woningbouwopgaven nog actueel? Op die vraag zal antwoord moeten komen. Dat kan verstrekende gevolgen hebben, ook voor ruimtelijke plannen.
- Moet de inspanning op het gebied van onder andere innovatie en acquisitie geïntensiveerd

worden of moeten wij juist toe naar meer economische diversificatie?

- Moet er misschien nog meer worden ingezet op verbetering van het vestigingsklimaat voor bedrijven?

Kortom, wat ik eigenlijk vraag te agenderen in de commissie en met een gedegen onderliggend stuk te bediscussiëren, is: wat kan en moet de provincie doen om bij een mogelijk tegenvallende economie de bedrijvigheid en de werkgelegenheid in Utrecht op peil te houden? Graag horen wij uw reactie op dit thema.

Het tweede punt dat wij aan de orde stellen, betreft de veiligheid. Nu is dat niet een beleidsterrein dat direct in verband wordt gebracht met een provinciale taak, maar wij hebben waardering voor de alinea die u, voorzitter, als commissaris van de Koningin, vanuit uw verantwoordelijkheid, in de programmabegroting aan het punt veiligheid wijdt. Dat is mede de reden geweest dat wij dit punt wat uitvoeriger aan de orde willen stellen. "Het eerste uur na een ramp is een burger op zichzelf aangewezen." Dat stelde de burgemeester van Wijk bij Duurstede, de heer Swillens, afgelopen jaar in een plaatselijke krant. Wat is dan een ramp in zijn definitie? "Een ongeval, waarbij alle zekerheden één voor één wegvallen." Hij noemde specifiek voor zijn gemeente als voorbeeld van een gevaarlijke locatie het sluzengebied in zijn gemeente. Weinigen realiseren zich dat het één van de drukstbevaren waterwegen van Nederland is. Dat varen gaat dan nog wel, maar het risico zit vooral in alle andere manoeuvres, zoals laden, lossen en aanmeren. Volgens hem geldt voor heel de provincie Utrecht dat wij de openbare veiligheid maar voor een klein deel kunnen waarborgen, in elk geval in veel mindere mate dan noodzakelijk is. Het gaat er niet om paniek te zaaien. Een dergelijk statement vervult ons echter wel met zorg. Het klinkt alarmerend. In elk geval is het van zodanig intonatie dat wij als provinciaal bestuur daaraan nadrukkelijk aandacht moeten besteden. Hoewel, wij zijn ons ervan bewust dat de gemeente in veel gevallen het bevoegd gezag is op het terrein van de veiligheid. Toch wil ik een paar vragen stellen.

- De provinciale risicokaart: zijn wij er zeker van dat alle bedrijven die onder het besluit "risicozware ongevallen" vallen, een plek hebben op die kaart en dat die kaart in dat opzicht actueel is?
- Hebben wij inzicht in hoeveel bedrijven dat feitelijk betreft in de provincie Utrecht?

- Weten wij zeker dat al die bedrijven een adequate risicoanalyse hebben, up to date?

Een ander punt betreft rampenbestrijdingsplannen. Zijn wij als provincie, die op dat punt verantwoordelijkheid heeft, ervan verzekerd dat bedrijven die dat betreft een goedgekeurd en up to date rampenbestrijdingsplan hebben? Beschikt de provincie over een overzicht van gemeenten die een risicovol bedrijf – ik bedoel dus echt met gevaar voor de volksgezondheid voor de aangrenzende bebouwing – binnen hun grenzen hebben en kunnen wij daarop eventueel actie ondernemen?

Het gaat mij op dit moment niet om het exacte antwoord op deze vragen, maar wel om duidelijk te maken dat het relevant is om daarover door te spreken. Het is mij opgevallen dat in de jaren die ik meedraai in de provinciale politiek, het thema veiligheid zelden of nooit wordt geagendeerd in bijvoorbeeld de commissie BEM. Wij verzoeken u daarom dit thema veiligheid op korte termijn in een van de commissies te agenderen en dan kunt u dit soort vragen inhoudelijk aan de orde stellen en beantwoorden.

Het derde punt waarvoor ik aandacht wil vragen, betreft de bestuurscultuur. Het gaat ons er niet om de verse wonden die rond de bestuurlijke crisis zijn ontstaan, open te rijten, maar juist om het herstelproces te bevorderen. Onze zorgen op dit punt zijn nog niet weggenomen. Wij hebben waardering voor de gesprekken die u, als voorzitter van onze Staten, inmiddels met de fractievoorzitters hebt gevoerd en wij zien uit naar het vervolgtraject. Ik denk echter dat wij als Staten, Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, niet hoeven te wachten tot er een plan van aanpak ligt. Wij kunnen namelijk beginnen met de hand in eigen boezem te steken. Het zou naar ons idee daarom goed zijn, wat het vervolgtraject ook precies gaat worden, als Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten in elk geval eens over de concretisering van de dualistische werkwijze met elkaar in gesprek gaan. Misschien heeft dat een plek in het plan van aanpak dat wij mogen verwachten. Wij hoeven er echter niet op te wachten. Wat verwachten wij nu eigenlijk van dat dualisme? Daarin zit, naar mijn inschatting, een belangrijk knelpunt. Daarmee hangt ook samen een pleidooi van mijn kant om een open gesprek te hebben tussen coalitiepartijen en oppositiepartijen over de cultuur en de stijl die hier gehanteerd wordt. Wat mij opgevallen is, is dat er op dit moment nog geen enkele motie of amendement is ondertekend door zowel een coalitie- als een oppositiepartij. Dat is een ongezonde zaak.

Dat is niet het dualisme dat in feite in dat dualistische concept bedoeld wordt. Het betekent dat wij als Staten daarnaar zelf eens goed moeten kijken en dat wij onze eigen opstelling en ons 'binnensta-telijk' functioneren, ons onderlinge functioneren en onze onderlinge verhoudingen eens goed tegen het licht moeten houden. Blokvorming in de zin van coalitie versus oppositie, werkt belemmerend voor een gezonde duale werkwijze. Als je dat niet oplost, krijg je nooit de bestuurscultuur bijgesteld. Het proces om tot een cultuurverandering te komen, en wij weten het allemaal, is heel moeizaam. Laten wij echter dit punt aanpakken en het met voortvarendheid, moed, vertrouwen en beleid ter hand nemen. Als wij dat kunnen opbrengen, hebben wij allemaal een lintje verdiend.

Ik laat bewust alle overige beleidsterreinen rusten; die zijn of worden op een ander moment wel geagendeerd. Wij willen u, als dagelijks bestuur, en achter u het ambtenarenkorps en ook de griffie, als ondersteuning van de Staten, van harte dankzeggen voor de degelijke bijdrage die wordt geleverd aan het openbare bestuur van onze provincie. Wij wensen u wijsheid en Gods zegen toe bij het uitvoeren van de voorgenomen plannen.

Ons standpunt ten aanzien van de begroting: wij stemmen in met de begroting, maar maken het voorbehoud zoals wij dat ook hebben gedaan bij de cultuurnota ten aanzien van een aantal principieel bezwaarlijke zaken. Die algemene opmerking wil ik graag gemaakt hebben, zonder dat verder in allerlei punten te specificeren.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! "Change is coming" in Amerika. In deze provincie hebben wij al de grootste verandering sinds tientallen jaren doorgemaakt: de coalitie heeft sinds kort een nieuwe, een andere, samenstelling. Wat ons betreft heeft de hoop die hiermee verbonden raakte, zelfs al plaats gemaakt voor verwachting. Dit college heeft veel goede plannen, zoals het versneld realiseren van de EHS, bij de woningbouw meer aandacht voor waarden als natuur, terughoudendheid bij de vraag naar nieuwe bedrijventerreinen en kantoorlocaties, en niet te vergeten een actieplan dierenwelzijn in ontwikkeling. De toezegging dat er een actieplan opgesteld zal worden, heeft ons zeer verheugd. Wij zien dan ook vol spanning de komst hiervan tegemoet en willen in de tussentijd ons zo veel mogelijk beperken tot issues die niet langer kunnen wachten in onze ogen. Issues die een snelle aanpak vergen

zijn er genoeg op dit moment in de wereld: financiële crisis, biodiversiteitscrisis, dierziektecrisis, klimaatcrisis, voedselcrisis, mestcrisis et cetera. De gevolgen daarvan merken wij natuurlijk ook in onze provincie. Natuurlijk hebben wij als provincie niet een wereldbepalende rol, ook al zouden we dat soms best graag willen. Wij kennen onze beperkingen, maar dat neemt niet weg dat we ons steentje kunnen bijdragen aan vermindering van de crises.

Wat betreft de klimaatcrisis heeft deze provincie al de eerste stappen gezet. De ambities mogen wat ons betreft nog hoger, maar wij zijn op de goede weg. Het meest in het oog springend is nu de financiële crisis. Als provincie kunnen wij dergelijke zaken niet voorkomen. Wel is het de vraag of wij ons niet moeten beraden op onze wijze van geld uitzetten en op het geplande uitgavenpatroon. De voorliggende begroting beoogt om € 127.000.000 in te teren op het vermogen. Nu is deze provincie best rijk, maar het geplande tempo van uitgeven is de komende periode dusdanig hoog, dat voor de volgende coalitieperiode weinig speelruimte resteert. Overigens is er ook voor de Provinciale Staten op dit moment zeer weinig speelruimte: op een totale begroting van € 590.000.000 is er slechts € 1.600.000 beschikbaar voor nieuwe plannen.

Hoe groot het probleem van de financiële crisis is, daar zijn de meeste mensen zich wel van bewust. De schok is dan ook des te groter, nu uit een onderzoek in opdracht van de Europese Unie blijkt dat de gevolgen van de ontbossing de wereld-economie jaarlijks veel meer kost, € 1,5 tot € 3,7 biljoen per jaar, dan de huidige financiële crisis met, naar schatting € 0,74 biljoen. Op de wereldwijde ontbossing kunnen wij als provincie meer invloed uitoefenen dan op de financiële crisis. Zo zou de provincie bijvoorbeeld bij subsidieverlening of bij inkoop en aanbesteding eisen kunnen stellen aan bedrijven voor wat betreft de invoer van producten die ontbossing veroorzaken. Mijn vraag aan het college van Gedeputeerde Staten is dan ook of hiervan al sprake is en zo nee, of het college gezien de desastreuze ecologische en economische gevolgen van ontbossing bereid is de eisen aan te scherpen bij inkoop, aanbesteding en subsidieverlening. Over duurzame inkoop gesproken: catering maakt deel uit van de inkoop van de provincie. Ook de catering zou in onze ogen duurzaam moeten zijn. Het college van Gedeputeerde Staten heeft de ambitie een klimaatneutrale provinciale organisatie te vormen in 2010 – dat jaar nadert al snel – en

honderd procent duurzaam inkopen maakt hiervan deel uit. De ‘banqueting’ – dat wil zeggen: catering vergaderingen – is niet biologisch, met uitzondering van de koffie en de thee. Ongeveer 30% van de producten in het bedrijfsrestaurant van de provincie is biologisch op dit moment. In december start een aanbesteding voor de catering van de provincie. Naar verluidt overweegt de provincie bij de aanbesteding voor de catering in 2009 slechts een aanbod van 35% biologische producten in het bedrijfsrestaurant te eisen en geen biologisch aanbod voor de ‘banqueting’ te eisen. Er is dus nauwelijks sprake van een toename van het duurzame aanbod in de catering. Wij vinden dat de provincie op dit terrein een voorbeeldrol dient te vervullen voor andere organisaties en daarom moet streven naar minimaal 90% biologisch aanbod. De omschakeling van de catering op biologisch levert bovendien een bijdrage aan de verhoging van de vraag naar biologische producten. Dit past goed in het streven van het college van Gedeputeerde Staten naar uitbreiding van het aantal biologische landbouwbedrijven tot 150 à 200. Wij willen dan ook het college middels de volgende motie, mede namens de fracties van de SP, D66 en Mooi Utrecht, oproepen werk te maken van een streven naar duurzame inkoop, waaronder biologische catering.

Motie M10 (PvdD, SP, D66, Mooi Utrecht):
biologische catering

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

kennis genomen hebbende van de begroting 2009;

constaterende:

- dat het college van Gedeputeerde Staten de ambitie heeft om een klimaatneutrale provinciale organisatie te vormen in 2010 en 100% duurzaam inkopen hiervan onderdeel uitmaakt;
- dat Gedeputeerde Staten streven naar uitbreiding van het aantal biologische landbouwbedrijven tot 150 à 200;
- dat de banqueting (catering vergaderingen) niet biologisch is (met uitzondering van de koffie en thee);
- dat ongeveer 30% van de producten in het bedrijfsrestaurant van de provincie biologisch is;

overwegende:

- dat overschakeling op biologische catering door de provincie een bijdrage levert aan de verhoging

van de afzet van biologische producten en daardoor omschakeling van boeren naar biologische bedrijfsvoering beter mogelijk maakt;

- dat de provincie een voorbeeldrol kan vervullen voor andere organisaties;
- dat de provincie overweegt bij de aanbesteding voor de catering in 2009 slechts een aanbod van 35% biologische producten in het bedrijfsrestaurant te eisen en geen biologisch aanbod voor de banqueting te eisen;
- dat volgens de provinciale cateraar Sodexo biologische producten gemiddeld slechts 15 tot 22% meer kosten dan niet-biologische producten;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: bij de aanbesteding voor de catering als eis te stellen dat de catering minimaal 90% biologisch is.

En gaan over tot de orde van de dag.

Over duurzaamheid gesproken: onlangs hebben wij samen met de fracties van de PvdA en GroenLinks schriftelijke vragen ingediend over de visvriendelijkheid van poldergemalen in onze provincie. Dit was aansluitend op een presentatie, waarin getoond werd dat jaarlijks miljoenen vissen sterven doordat ze vermorzeld en verminkt worden in poldergemalen. De waterschappen blijken hier tot nu toe onvoldoende aandacht voor te hebben, hoewel zij de verplichting hebben dit probleem aan te pakken. Poldergemalen belemmeren vismigratie en vismigratiemogelijkheden zijn van belang om te voldoen aan de ecologische doelen van de KRW. Diverse betaalbare voorzieningen zijn ontwikkeld, die poldergemalen 100% visvriendelijk passeerbaar maken en er zijn 100% visvriendelijke gemalen op de markt beschikbaar. Wij hebben gemerkt dat er een soort koudwatervrees bestaat bij de waterschappen voor deze nieuwe technieken. Het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vechtstreek krijgt inmiddels van de provincie Utrecht subsidie om één 100% visvriendelijk poldergemaal te installeren. De overige waterschappen in de provincie Utrecht hebben hiervoor nog geen subsidie toegekend gekregen. Subsidie voor een nieuwe techniek kan die koudwatervrees wegnemen. Wij pleiten ervoor om een eenmalige stimuleringsregeling in het leven te roepen voor de installatie van visvriendelijke poldergemalen of een systeem voor het vispasseerbaar maken van een gemaal. Wij gaan ervan uit dat de waterschappen hierdoor in het vervolg wel de stap durven te zetten naar omschakeling op de nieuwe visvriendelijke technieken. Wij dienen

hierover dan ook, mede namens de fracties van de PvdA, de SP, GroenLinks en D66, een motie in.

Motie M11 (PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, SP):
poldergemalen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

kennis genomen hebbende van de begroting 2009;

constaterende:

dat het stimuleren van de installatie van visvriendelijke poldergemalen geen operationeel doel is in de programmabegroting 2009;

overwegende:

- dat jaarlijks in Nederland miljoenen vissen sterven, doordat ze vermalen of verminkt worden in gemalen;
- dat de waterbeheerders hier de afgelopen periode onvoldoende aandacht voor hebben, hoewel zij de wettelijke verplichting hebben dit probleem aan te pakken;
- dat diverse betaalbare voorzieningen ontwikkeld zijn die poldergemalen 100% visvriendelijk passeerbaar maken en 100% visvriendelijke gemalen op de markt beschikbaar zijn;
- dat poldergemalen vismigratie belemmeren en vismigratiemogelijkheden van belang zijn om te voldoen aan de ecologische doelen van de KRW;
- dat het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vechtstreek subsidie krijgt om één 100% visvriendelijk poldergemaal te installeren en dat de overige waterschappen in de provincie Utrecht hiervoor nog geen subsidie toegekend hebben gekregen;
- dat stimuleringssubsidie een uiting kan zijn van de richtinggevende rol die Provinciale Staten hebben ten opzichte van de waterschappen;
- dat stimuleringssubsidie een gewenste ontwikkeling kan versnellen, met name als die in de tijd beperkt wordt;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- met de waterschappen in overleg te treden over de wenselijkheid van het vispasseerbaar maken van alle bij hen in beheer zijnde gemalen;
- een stimuleringsregeling in het leven te roepen om bij revisie en vervanging van een gemaal een fors deel van de extra kosten te vergoeden tijdens deze collegeperiode;
- deze stimuleringsregeling bij de voorjaarsnota aan de Staten aan te bieden.

En gaan over tot de orde van de dag.

Tot slot wil ik het college veel succes en voortvarendheid toewensen bij de uitvoering van alle plannen voor 2009.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! 32 jaar tot 2040: wie willen wij dan zijn of wat gaat de provincie dan zijn? Soms is het handig of leerzaam om eens 30 jaar terug te kijken, mogelijk ook in het gemis van een tante en oom in een verhaal. De heer Bisschop merkte dat op. Als wij het over ooms en tantes hebben: als wij 60 of 70 jaar terugkijken, dan kan ik mij herinneren dat de heer Mussert en een dame als oom en tante werden aangeduid. En nu kantelt het verhaal. Maar wij zitten wel in een mogelijk komende crisis en het westen is eerder gek geworden.

30 jaar terug zaten wij 30 jaar na de oorlog. Er was hoop. En 27 oktober 1978, dat is 30 jaar geleden, was er in het inmiddels ingestorte en afgebrande gebouw van de TU Delft Bouwkunde een hemelbestormende discussie over de nieuwbouw van de Tweede Kamer. Heel Nederland, wat architectuur betrof, zat daar. En het zou het begin moeten worden van de nieuwe democratie, als gebouw. Wij zitten inmiddels 30 jaar later. Er verscheen een toren en een ronding. Die toren zou ik dan de oom willen noemen, de ronding de tante. Daar vanuit kunnen wij dagelijks meemaken hoe in Nederland democratie wordt bedreven op landelijk niveau. De perstoren aan de Lange Poten. De politici in de zaal beneden. Sommigen zeggen: "Het zijn twee handen op één buik." Maar wat heeft de burger er nog mee te maken? Daar werd onlangs geroepen dat wij € 6,4 miljard mogelijk terug moeten laten vloeien. Naar wat? De burger?

Wij gaan beginnen aan een uitdagend proces: de kwaliteit van deze provincie versterken. Den Haag veranderde na die nieuwbouw van de Tweede Kamer. In die 30 jaar is na het eerste stukje hoogbouw aan het Binnenhof in feite het hele Spui verstedelijkt. Verstedelijking onder andere onder de wethouder Nordanus, die nu roept: "Red de woningbouw." De zuidwesthoek van de provincie, niet alleen Den Haag, verstedelijkte. In 30 jaar is er enorm veel veranderd en mogelijk kan dat een spiegel zijn voor hoe wij nu omgaan met de con-

cepten, zoals die daar gehanteerd zijn.

Mooi Utrecht zie ik als een reactie, maar niet vanuit de onderbuik. Een reactie op mogelijke zorg over deze provincie. Wij beseffen dat in deze hoogtechnologische tijd groei een must is. Wij zitten in een economische luchtballon of in een pyramidespel. Dat kunnen wij niet naast ons neerleggen. Dan vallen wij uit de lucht. Wij zitten in een prachtige provincie met heel veel kwaliteiten en mogelijkheden. De grootste kwaliteit zit in de mensen zelf. Dan denk ik aan cultuur, synergie, creativiteit en erfgoed dat in het verleden is opgebouwd. Dat is kracht en daarop kunnen wij voortbouwen. Creativiteit op alle gebieden zullen wij moeten mobiliseren als strategie om, gezien de komende crisis, te overleven. Wij als politiek hebben daarvan mede het gezicht kunnen zijn, samen met burgers. Dan heb ik het niet alleen over mooie woorden die gesproken zijn over KEMA als kans, wonen en werken, maar ook cultureel ondernemerschap; er zitten hier gewoon kansen in deze provincie. Mooi Utrecht stelt voor de ruimte die er nu nog is voor Provinciale Staten om voorstellen te doen voor strategisch beleid in die zin, in de toekomst daarvoor te bestemmen.

Laten wij ook naar die € 750.000.000 kijken in die zin. Wij zullen prioriteiten moeten stellen, want ook de tegenvallers gaan komen. De kerntakendiscussie en de voortgang naar de 2040-conferentie, die heel geslaagd was, kunnen ons helpen onze doelen scherp te krijgen. Kwaliteit als uitgangspunt om onze toekomst zeker te stellen. Dan gaat het ook om de processen, zoals wij als Mooi Utrecht in het verleden hebben gesteld.

Ambities: deze zomer zei ik nog: "Wat ons betreft kan het een tandje hoger." 2040: goed gestart. Het gaat over ruimtelijke ordening, economie, vervoer en aansprekende woon-werkomgevingen. Wij pleiten voor maatwerk, kleinschalig. Stoppen met stad-maken, zoals dat ook in de Vinex is gebeurd. Tegelijkertijd mogelijk een nieuw huis voor deze vergadering. Hoe kijken wij over 30 jaar naar deze plek of een andere plek? Daarover gaan wij met elkaar een visie ontwikkelen.

Nieuwe ov-concepten. Nadrukkelijk: laten wij daarnaar kijken in relatie tot bereikbaarheid, ook van recreatie, bestaande dorpen en nieuwe woon-natuurgebieden. Anders dan de Vinex.

Amsterdam en Utrecht zullen aan elkaar groeien, net zo goed als Leiden en Den Haag. De enige vraag is: hoe? Wij kunnen daaraan vandaag richting geven.

Trendbreuk, integraal, synergie, niet top down, stop met gedwongen samenvoegingen; je zult die burgers mede als factor moeten mobiliseren. "Samen anders", is het pleidooi van Mooi Utrecht. Dan gaat het niet alleen om Utrecht. Ik heb het over de provincie Zuid-Holland gehad. Natuurlijk zitten wij in een Randstad met een achterland. Wij zullen ook over onze grenzen heen naar het oosten moeten kijken. Bepleit daar actief vernieuwende concepten; niet meer van hetzelfde. Er zijn kansen: ruimtelijk, maar ook in culturele zin. Dan zou ik willen wijzen op het erfgoed in de provincie. Het erfgoed in binnensteden is enorm aantrekkelijk. Het is ook afgelopen donderdag en vrijdag gezegd. Er zijn kansen die voor het oprapen liggen. Maar het vraagt uitnutten van de plekken via maatwerk en niet 'van alles wat'. Daar ligt wel een probleem. Wij zijn nog steeds, en dan chargeer ik misschien, bezig met oplossingen waarbij iedereen er zijn zegje over mag doen of zijn plasje overheen mag doen. En dan is het klaar. Zo moeten wij niet werken. Soesterberg kan er niet komen van de natuur; midden in dit land. En dan 400 woningen daar toch willen bouwen in die natuur? Kijk eens naar SMART plannen. Dat zou mogelijk kunnen zijn, zoals ik al eerder riep: kostendragers op afstand. Kom tot win-winsituaties. Paleis Soestdijk is ook zo'n icoon in het buitengebied. Dat zal in de komende visievorming een prominente schepende functie kunnen gaan vervullen, als nieuw ankerpunt, ook in economische zin. Dan denk ik aan recreatie en congressen. Den Haag heeft Huis Ten Bosch en Paleis Noordeinde. Wij hebben ook iconen. Hoe worden dat plekken, net zoals 7 december 2007 toen daar Clinton iets in ontvangst nam van burgemeester Opstelten van Rotterdam. Op die plek gebeurt het een en ander.

De provincie wil aanjager zijn; dat is ons verhaal. Voor ruimtelijke ordening, openbaar vervoer, maar ook mogelijk voor die terreinen, waarop het echt mis dreigt te gaan. Dan denk ik ook aan de sociale misstanden die aan het ontstaan zijn. Wat ik een sociale misstand zou willen noemen, is dat wij eigenlijk niet meer voor starters kunnen bouwen. Wij hebben € 750.000.000 in kas en onze kinderen, op een of andere manier: ja, hoe moet dat verder als de boel in elkaar sodemietert? Ik denk dat wij daarvoor, gezien onze reserves, een morele verantwoordelijkheid hebben. Ik denk dat wij zo ook de greep in de kas van de heer Bos, weer vanuit dat tante-en-oom-gebouw, zoals ik het chargerend noem, zouden kunnen voorkomen.

Waar het uiteindelijk omdraait in de processen en in ons handelen als politiek, is de bestuurscultuur; er is meer over gezegd. Omgang tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten, maar ook met de burgers. Als wij het voortouw durven nemen, zullen wij vertrouwen gaan wekken. En het begint met onze eigen huisvesting. Of mogelijk van jongeren? Tegelijkertijd, denk ik. Visie vraagt een open gesprek.

Deze zomer heb ik gepleit voor uitbreiden van de Vrede van Utrecht, om het iets te laten te zijn dat ook de hedendaagse uitdagingen in velerlei zin gaat beetpakken. Wat dat behelst, kan ik niet invullen. Dat zullen wij met elkaar moeten doen. Ik kan wel een voorzet doen. Het vraagstuk van de bestuurscultuur speelt niet alleen hier, maar ook in gemeenten en landelijk. Mogelijk is dat democratie; ook een heel belangrijk punt. Hoe zouden wij dat dan willen vormgeven, opdat wij niet op enig moment een of andere rare instantie in Den Haag hebben die zegt: "Dit gebouw past ons heel goed. Een beetje onaanraakbaar in het centrum. Wij weten wel wat goed is." Wij zouden als middenkader, tussen het landelijke en gemeenten, wat dat betreft een functie kunnen hebben. Herindelingen zonder draagvlak, zoals nu dreigt, is het paard achter de wagen spannen. Een verkeerd signaal. Kleine kernen zijn ook met eigen verantwoordelijkheid mogelijk in de toekomst. Wij weten dat niet. Als wij nu kijken naar de grote steden, wat in Vathorst al wordt gemeld, wat Leidsche Rijn boven het hoofd hangt: het zijn verplichtingen die aangegaan zijn en als de grondposities, met daaraan gekoppelde garantstellingen, in elkaar sodemieteren, hebben wij bij een echte economische recessie gewoon echt een probleem. Problemen zijn er om opgelost te worden en wij, als Staten, moeten eerst visie ontwikkelen en dan handelen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 14.49 uur tot 15.12 uur

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wij zullen van de zijde van het college reageren. Zelf wil ik ook enige opmerkingen maken. Het is goed om nog eens nadrukkelijk te herhalen dat wij de dank zullen doorgeleiden naar de organisatie. Ik denk dat het heel goed is dat de Staten nog een keer hebben gezegd wat er bij een begroting allemaal komt kijken. Dat geldt voor het hele ambtelijk apparaat. Ik denk aan commissieverga-

deringen, wijzigingen, enzovoort. Die dank zal de organisatie goed doen.

De heer Nugteren heeft gevraagd te kijken naar een juridische toets met betrekking tot datgene wat de klankbordgroep van de Staten heeft afgesproken over communicatie voor wat betreft de ruimte voor het publiceren. Ik zeg toe dat wij dat juridisch zullen toetsen.

De heer De Vries heeft een opmerking gemaakt over de betrokkenheid van Provinciale Staten bij Guangdong. Wij hebben onlangs in Gedeputeerde Staten een BOT-overleg gehad, een informatie-bijeenkomst: hoe wordt vanuit de portefeuille Europa van gedeputeerde Binnekamp gekeken naar die samenwerking. Er is ook een presentatie geweest over de resultaten van de samenwerking met Guangdong, China en Japan. Er is afgesproken dat wij in een volgende commissievergadering BEM diezelfde presentatie zullen geven om de Staten bij dat werk te betrekken. Ik denk dat het belangrijk is de Staten goed te informeren over de resultaten die dat oplevert.

De heer Bisschop heeft een opmerking gemaakt over veiligheid. Het onderwerp, mijnheer Bisschop, wordt heel nauw gevolgd door mij als commissaris, omdat wij midden in de discussie zitten van de vaststelling van de Wet op de veiligheidsregio's, waarbij een heel belangrijk item is: waar blijft de toetsing, het toezicht op de gemeenten en hoe de rampenplannen en bestrijdingsplannen en dergelijke ingevuld zijn. Hopelijk wordt de wetgeving nog dit jaar naar de Kamer gestuurd. Een beetje afhankelijk van het moment, zeg ik graag toe dat wij dat in de commissie terug laten komen met inachtneming van de opmerking die u daarbij gemaakt hebt over de rampenbestrijdingsplannen, de risicokaart, enzovoort. Dat zullen wij dan in de commissie BEM uitgebreid bespreken. Het is met name belangrijk waar de toetsende rol blijft. In het wetsvoorstel staat dat die bij de Inspectie van Openbare Orde en Veiligheid zou komen liggen, dus dat die helemaal bij de provincie weg zou gaan. Zelf heeft de inspectie aangegeven dat niet te kunnen en graag zou zien dat dit bij de provincie blijft liggen. Laten wij echter het wetsvoorstel afwachten. Dan kunnen wij er wat gericht over spreken en dan nemen wij de door u besproken punten mee.

De cultuuromslag. Over het duale stelsel is voorgesteld als Provinciale Staten en Gedeputeerde

Staten te beginnen. Ik zou willen vasthouden aan de afspraak die wij gemaakt hebben, maar daarbij wel opmerkend dat het onderwerp dualisme, het verwachtingenniveau ervan en wat het nu precies betekent, uitgebreid opgenomen is in het plan van aanpak dat wij morgenmiddag met de begeleidingsgroep zullen bespreken. Ook de heer De Vries is daarbij namens u aanwezig. Het punt zal daarbij zeker opgevoerd worden. Het is een heel belangrijk punt. Ik denk dat wij ten aanzien van alle cultuurveranderingspunten de voortgang erin moeten houden, en niet alleen van dit punt.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De opmerkingen die de commissaris heeft gemaakt, waren in het kader van de behandeling van de begroting 2009. Die nieuwe begroting past in het kader van het masterplan voor de planning- en controlcyclus. Ten opzichte van de oude begrotingsopzet hopen wij dat wij erin geslaagd zijn de begroting een beter sturingsinstrument te laten zijn voor Provinciale Staten. Ten eerste hebben wij hoofdstuk I anders vormgegeven. Zo zijn de meest majeure politiek-bestuurlijke ontwikkelingen nog eens op een rijtje gezet. Daarnaast zijn de beleidsaccenten per programma samengevat en zijn de financiële ontwikkelingen in hoofdstuk I samengevat. De heer Bisschop gaf inhoudelijk een prima samenvatting: niet potverteren, maar investeren. De hoofdstukindeling van de programmabegroting vanaf 2009 is logischer ingedeeld. Wij gaan eerst in op de beleidsvoornemens ten aanzien van de reguliere beleidszaken en vervolgens geven wij een uitwerking van onze ambities ten aanzien van het uitvoeringsprogramma voor de jaarschijf 2009. Als laatste geven wij inzicht ten aanzien van majeure projecten. De baten en lasten van regulier beleid, uitvoeringsprogramma en projecten zijn per programma gespecificeerd en getotaliseerd, zodat Provinciale Staten maximaal inzicht krijgen. Provinciale Staten zullen ook gezien hebben dat wij in de programmabegroting 2009 de nieuwe programma-indeling hebben gebruikt. Door terug te gaan van 21 naar 10 programma's krijgen Provinciale Staten hopelijk een beter totaalbeeld en is er een optimale aansluiting met de thema's uit het uitvoeringsprogramma verkregen.

In deze begroting hebben wij nadrukkelijk de aanbeveling van de Randstedelijke Rekenkamer doorgevoerd, waarbij wij per programma zijn ingegaan op de drie w-vragen: wat willen wij bereiken, wat gaan wij daarvoor doen, wat mag het kosten.

Aanvullend hebben wij per programma kort de effecten van het coalitieakkoord in kaart gebracht. Als laatste, maar niet minder belangrijk, hebben wij in deze begroting de nieuwe set prestatie-indicatoren verwerkt. Ik kom daarop nog terug. Daarnaast mogen aan de begroting natuurlijk niet de verplichte financiële paragrafen ontbreken. Wij hebben deze beperkt tot de strikt noodzakelijke bijlagen. De reden dat wij gekozen hebben voor een losbladig systeem voor de ontwerpbegroting, is om tot het laatste moment flexibiliteit te behouden, zodat nieuwe inzichten tot het laatste moment verwerkt kunnen worden en eventuele wijzigingen als gevolg van de begrotingsbehandeling vandaag in de definitieve boekwerken te kunnen verwerken. Het spreekt voor zich dat wij goed naar de Staten zullen luisteren om waar nodig in de toekomst de programmabegroting nog verder te verbeteren.

Ik wil mevrouw Doornenbal, de heer Bisschop en ook anderen bedanken voor hun positieve woorden over de programmabegroting en de inzet van de ambtelijke organisatie.

Als het gaat om de financiële situatie, waarbij mevrouw Doornenbal het had over het stoeien op een tweezitter – wat zij daarmee bedoelt, laat ik voor haar rekening – is het een feit dat de provincie Utrecht een terughoudend financieel beleid voert. Dat blijkt gelukkig niet ten onrechte.

Ik vind het jammer dat de fractie van de SP, zoals momenteel ook zo vaak gebeurt in de journalistiek, sprak over de € 750.000.000 die wij als provincie als spaargeld op de bank hebben staan. Terecht refereert de heer Nugteren aan een artikel in de krant over ons werkkapitaal en dat het niet een spaarpotje is. “De kredietcrisis gaat aan Utrecht voorbij” is een kop geweest die gemaakt is op het moment dat IJsland volop in discussie was. De heer Van Lunteren heeft absoluut gelijk dat het niet zo is dat die kredietcrisis zonder meer aan de provincie Utrecht voorbijgaat. Financieel doen wij het als provincie goed, maar het betekent niet dat er op vele terreinen geen gevolgen zullen zijn van de kredietcrisis.

Er zijn meerdere onderwerpen genoemd, die ook in moties zijn aangekondigd. Het lijkt mij daarom verstandig dat ik op basis van de moties reageer op voorstellen van de Staten.

In motie M2 pleit de heer Bos voor herstel van de oude bedragen die beschikbaar zijn gesteld voor nieuw beleid. Die ruimte is er echter niet. De discussie daarover hoeven wij niet opnieuw te voeren.

De heer Van Kranenburg heeft de motie als volgt uitgelegd: Provinciale Staten gaan over het geld.

Wij wijzen de motie dan ook af.

Bij motie M4 van de fractie van de SP over duurzaam beleggen, wijs ik erop dat wij in het verleden een motie over duurzaam beleggen hebben aangenomen. In deze motie staat echter dat het gaat om het totale vermogen van de provincie onder te brengen bij duurzame fondsen. Vorige week hebben de Staten kennis kunnen nemen van de presentatie Treasury en een belangrijke pijler van ons veilig treasurybeleid is juist het spreidingsbeleid. Spreiding, spreiding, spreiding, was het adagium. Daarnaast is een heel goede mix van kredietwaardigheidsratings nodig. Het onderbrengen van het totale vermogen in duurzame fondsen, zou strijdig zijn met het spreidingsbeleid en bovendien voldoen niet alle fondsen aan de bewuste ratings. Wat ik wel kan toezeggen, is dat er binnenkort een bijgesteld treasurybeleid komt. In die zin komen wij wel terug op het duurzaamheidsbeleid. Als gezegd zou worden ‘zoveel mogelijk vermogen’, dan is het prima. Het totale vermogen is dus onmogelijk. Motie M5 is ingediend door de heer Nugteren. In de motie staat onder ‘constaterende’ dat onder de algemene reserve ook valt het provinciaal weerstandsvermogen. Dat is niet juist. Er is € 45.000.000 algemene reserve en er is ongeveer € 25.000.000 weerstandsvermogen. Dat zijn twee verschillende bedragen. In de motie staat dat het streven € 100.000.000 is. Dat streven delen Gedeputeerde Staten, alleen stellen Gedeputeerde Staten voor al in de komende voorjaarsnota deze doelstelling voor 2011 niet te verwerken. Ik wil erop wijzen dat wij bij de behandeling van de voorjaarsnota hebben afgesproken, toen wij stofkam 1 behandeld hebben, dat de Staten ons de opdracht hebben gegeven voor stofkam 2. Het college is nu bezig stofkam 2 te realiseren en de uitkomsten daarvan worden medio februari 2009 gepresenteerd. Stofkam 2 kan de nodige verruiming van de algemene reserve opleveren. Ik zeg met nadruk ‘kan’, want ook dat is uiteraard aan de Staten. Wat dat betreft onderschrijven wij dus het streven van € 100.000.000, maar de komende voorjaarsnota is te vroeg om daarin een heel duidelijk meerjarenperspectief te benoemen, ook gezien de discussie die nog in de Staten gevoerd moet worden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dit is al meer dan wij totnogtoe hadden. Het gaat de goede kant op. Ik blijf echter een dubbel gevoel houden. Aan de ene kant maakt de gedeputeerde

goede sier met haar opmerking "wij streven ernaar, want dat is belangrijk voor de toekomst". Aan de andere kant wil zij zich daarop niet vastleggen. Zij laat het er volstrekt van afhangen of het door omstandigheden wel of niet mogelijk is. Dat vind ik niet wat een beleidskader zou moeten zijn.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is dat wij ernaar streven, maar de heer Nugteren vraagt van ons in de komende voorjaarsnota deze doelstelling al te verwerken. Dan moeten wij al heel binnenkort precies in een meerjarenperspectief aangeven waar wij die € 100.000.000 vandaan halen. Dat is gewoon te snel en te vroeg. Het streven moet echter zijn aan het eind van deze collegeperiode een algemene reserve te hebben van € 100.000.000.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Op welk moment kan de gedeputeerde daarover wat meer zekerheid geven en of zij denkt dat zij dat inderdaad gaat halen?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het verstandig is te zeggen dat daarop meer zicht is op het moment dat wij de operatie stofkam 2 met de Staten bespreken. De Staten merken nu al in alle dekkingsvoorstellen dat wij heel nadrukkelijk zorgen dat wij dat in onze eigen begrotingen doen en dat wij geen geld halen uit de algemene middelen. Wij kijken dus niet naar een andere manier om de bedragen te dekken, maar wij zoeken het binnen onze eigen begroting. Dat maakt ook duidelijk dat wij echt streven naar die € 100.000.000. Ik denk dat het heel belangrijk is dat wij die stofkam 2-operatie hebben, zodat wij inzichtelijk hebben waarover wij het hebben. Wij hebben natuurlijk ook nog de discussie over de onderbestedingen. Ook daarover zal er een notitie komen. Wat dat betreft moeten wij daarop wachten. Ik vind de voorjaarsnota dus te vroeg, want daarmee wordt al in februari begonnen. Ik doe liever geen toezeggingen die ik niet kan waarmaken.

Motie M8 gaat over het terugdringen van de onderbestedingen. Er is al even gerefereerd aan het rapport dat alleen in de commissie BEM aan de orde is geweest. Daarbij kwam naar voren dat een realistische planning en begroting van groot belang is. Een belangrijk punt uit het rapport was natuurlijk dat wij daaraan als provincie zelf wat kunnen doen. Wij hebben dan ook aangekondigd dat wij met een notitie zullen komen omdat er wel wat

vragen zijn, zoals wat is nu onderbesteding precies. In het rapport kwamen ook de meevallers aan de orde; de meevallers die wij op inkomsten uit motorrijtuigenbelasting en uit het provinciefonds hebben gekregen, waren meegerekend. Dergelijke afwegingen moeten in de onderbestedingsnotitie worden gemaakt.

Als wij de motie over terugdringing onderbestedingen lezen, staat er onder a, dat reservering van niet bestede gelden in bestemde reserves steeds een expliciet besluit van Provinciale Staten vereist. Ja, dat is overbodig, omdat wij dat altijd al doen conform het Bbv. Alle onttrekkingen en stortingen komen altijd middels een Statenbesluit hier aan de orde, of als begrotingswijziging of als Statenbesluit gevolgd door een begrotingswijziging. Dat gebeurt dus altijd al.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet dat er een besluit wordt genomen, maar ik heb het voorbeeld gegeven van de laatste najaarsrapportage, waar zo'n 50 besluiten en passant erbij waren. Waar het mij om gaat, is dat er per voorstel een expliciet besluit is waarom dat moet gebeuren. Dat is het drukmiddel dat ik zou willen bepleiten, ook om de Staten het controlegevoel te geven over wat hier gebeurt. Formeel klopt het allemaal wat de gedeputeerde zegt, maar als wij kijken naar die € 200.000.000 aan projecten uit het verleden waarvan het geld gereserveerd is voor latere momenten, dan geldt ook daar dat het in het algemeen 'ergens' als een bijlage is opgenomen. Ik zou dat veel explicieter willen hebben.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Op basis van de opmerkingen van de heer Nugteren in de commissie BEM is nu al in het besluit van de najaarsrapportage expliciet aangegeven om welke besluiten het gaat. Wij hebben afgesproken dat wij niet die twaalf pagina's zouden kopiëren, want dat is overdreven. De besluitvorming is nadrukkelijk daarin benoemd. In die zin gebeurt het dus al. Ik denk dat wij er nog alerter op kunnen zijn om het explicieter te maken, maar in principe wordt elk besluit door de Staten genomen. Dat gebeurt als het een onttrekking uit de reserve is en ook als het storting is. In die zin worden de besluiten altijd expliciet aan de Staten voorgelegd. Als het niet duidelijk is, zullen wij daarop letten. Bij punt b staat dat in de regel dergelijke besluiten slechts aan het eind van het begrotingsjaar genomen kunnen worden. Wij hebben, juist op advies van de rekenkamer, gezegd dat het zo snel mogelijk

moet gebeuren om te vermijden dat wij aan het eind van het jaar met onderbesteding te maken krijgen. Juist die regel is veranderd ten opzichte van vorige jaren. Het afgelopen jaar zijn wij steeds heel alert geweest op het moment dat er een motie of een amendement ingediend werd. Het zou mooi dat dan een begrotingswijziging meegenomen kan worden, maar anders komt het altijd de volgende vergadering aan bod. Dan hebben wij daarin zo snel mogelijk inzicht en hebben aan het eind van jaar niet met onderbesteding en dergelijke te maken.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp die gedachtegang wel, maar er zijn nu vijf of zes momenten waarop dit gebeurt. Het gaat mij om de vraag of wij nog kunnen overzien wat er wordt gewijzigd en doorgeschoven. Natuurlijk ben ik voor het idee dat wij de dingen zo snel mogelijk moeten doen, maar wij hebben het hier over projecten die aan het eind van het jaar niet afgerond blijken te zijn en waarvan om goede redenen wordt voorgesteld die in een volgend jaar te doen. Dat weten wij in april nog niet, maar ook in de voorjaarsrapportage staan allerlei voorstellen om dingen over te boeken. Ik wil er best eens over praten hoe wij dat dan wel moeten doen, want als het een bezwaar is, moeten wij het erover hebben. Nu gaat het echter om zo'n 100 besluiten, het hele jaar door, die wij nemen op dit punt. Dat vind ik volstrekt onoverzichtelijk geworden en niet meer hanteerbaar voor de Staten.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb duidelijk gemaakt wat de argumentatie is om het wel zo snel mogelijk te doen. Het is aan de Staten over deze motie te oordelen. Over de indicatoren is het afgelopen jaar uitvoerig gediscussieerd met de Staten. Ik heb steeds gezegd dat het een groeimodel is. Het is niet zo dat de indicatoren die nu in de begroting staan, het ultieme verhaal zijn van prestatie-indicatoren. Dan zeg ik met nadruk 'prestatie-indicatoren', omdat ik in deze motie verwarring zie. In bijvoorbeeld de tweede alinea bij de overwegingen wordt gesproken over beleidsindicatoren. Het gaat echter om prestatie-indicatoren in deze begroting. Door te spreken over beleidsindicatoren lijkt er een relatie te worden gelegd tussen een prestatie en een maatschappelijk effect van provinciale prestaties. En dat is juist wat wij met die nieuwe indicatoren wilden voorkomen. Wij wilden een knip maken tussen de jaarlijkse inspanningen van het college, te meten met prestatie-indicatoren en de maatschap-

pelijke effecten die dat genereert willen wij meten met een beleidsevaluatie. Daarover hebben de Staten een presentatie gehad en dat moet nader uitgewerkt worden. Als laatste noem ik de wijze waarop de maatschappelijke effecten een bijdrage leveren tot de ontwikkeling van de provincie. Deze driedeling is de wijze waarop Gedeputeerde Staten invulling willen geven aan die indicatoren. De eerste stap is nu gezet met een compacte set van indicatoren, prestatie-indicatoren, waarbij wij steeds uitgegaan zijn van de rol die de provincie in deze indicatoren heeft. De tweede stap, zoals ik zei, is afgelopen maandag gezet door een eerste aanzet te geven hoe om te gaan met beleidsevaluaties. Natuurlijk moet dat instrument de komende periode nog nader uitgewerkt worden. In de conferentie 2040 is een aftrap gegeven om in de toekomst te komen met de Staat van Utrecht.

Ik hoop dat het duidelijk is hoe die verschillende instrumenten zich tot elkaar verhouden. Gedeputeerde Staten komen de komende tijd nog terug op de beleidsevaluaties en de Staat van Utrecht. Wat dat betreft denk ik dat de motie overbodig is. Er wordt weer eennotitie gevraagd en ik denk dat dat juist niet de bedoeling is. Papier is geduldig, maar wij zijn nu op weg.

Ik denk dat het verstandiger is in bijvoorbeeld de subcommissie voor de jaarrekening daarover eens van gedachten te wisselen dan weer met een notitie te komen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik sta of val niet met een notitie. Het gaat mij er echter meer om dat wij hier goede afspraken maken over de vraag hoe wij dat proces van dat groeimodel inkaderen. De gedeputeerde zegt dat zo langzamerhand duidelijk moet zijn hoe de beleidsevaluaties zich verhouden tot de prestatie-indicatoren en hoe wij omgaan met de Staat van Utrecht. Ik moet zeggen dat ik dat nog niet zo helder op mijn netvlies heb. Ik zou het daarom op prijs stellen dat wij of in de commissie BEM of in de subcommissie daarover van gedachten wisselen. Persoonlijk heeft het mijn voorkeur dat te doen in de commissie BEM, omdat dat wat publieker is dan het in de subcommissie te bespreken. Dat is ook de intentie die ik met deze motie had, namelijk om daarover duidelijkheid te scheppen, zodat wij weten wat wij in het vervolgtraject aan elkaar hebben.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is volstrekt duidelijk. Het gaat erom

dat wij met elkaar helder hebben hoe wij dat zullen aanpakken. De presentatie van de beleidsevaluatie was natuurlijk een start. Er is toen gezegd dat men stond te popelen, ofwel stond te branden, om daarop te reageren. Dat is natuurlijk ook de bedoeling. Om nu echter met een nieuwe notitie te komen, vind ik overdreven en voegt niets toe dan alleen papier. Als de heer Bos daarover de discussie wil aangaan in de commissie BEM, dan is dat uitstekend. Ik heb steeds gezegd dat het een groeimodel is en de Staten moeten beseffen dat er verschillende soorten indicatoren zijn. Het lijkt mij heel goed daarover verder te praten in de commissie BEM, uiteraard ook naar aanleiding van de discussie die wij hebben over de beleidsevaluaties. De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Waar het mij met name om gaat, is dat wij op papier met elkaar afspreken welk tijdspad wij daarbij voor ogen hebben en wanneer wij kunnen zeggen dat wij die indicatoren netjes op een rijtje hebben staan, dat wij daarmee uit de voeten kunnen en dat het een proces is dat wij als afgerond kunnen beschouwen. Dan wil ik natuurlijk ook graag een connectie hebben met de beleidsevaluaties en met de Staat van Utrecht: dat kan er allemaal bij. Waar ik dus behoefte aan heb, is gewoon een concrete afspraak die met elkaar vastleggen.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Vries heeft het eerder over een tijdspad dan over nog weer een inhoudelijke discussie. Daar kunnen wij uiteraard wel een voorzetje voor geven.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft het over de notitie, zoals wordt voorgesteld in de motie. Er staan echter nog een paar andere dingen in, o.a. dat een aantal van die 30 indicatoren op dit moment eigenlijk uiterst mager is en dat deze niet overeenkomen met de speerpunten of beleidsdoelen van de betreffende programma's of misschien achterhaald zijn. Kan de gedeputeerde daarover iets zeggen en of de Staten daarover bijvoorbeeld binnen nu en een of twee maanden een voorstel zullen krijgen van Gedeputeerde Staten?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag mij af of dat alleen van Gedeputeerde Staten moet komen. De vorige keer is dat ook gebeurd en toen heeft het een jaar geduurd voordat er echt in commissies enzovoort over is gesproken. Ik denk dat het zinniger is,

voordat wij weer met een GS-voorstel komen, eerst die discussie in de commissie BEM af te wachten. Vervolgens kunnen wij aan de slag gaan. Ik heb steeds gezegd dat die 30 indicatoren niet heilig zijn en niet optimaal. Het is echter een start in vergelijking met datgene wat wij in het verleden hadden. Als nu wordt gezegd dat Gedeputeerde Staten weer met een voorstel moeten komen, dan zijn wij weer precies bij hetzelfde punt als een jaar geleden. Het is verstandiger dat wij eerst helder krijgen dat wij de prestatie-indicatoren, de beleidsindicatoren, de maatschappelijke effecten en de Staat van Utrecht met elkaar in verband zien. Daarna zijn Gedeputeerde Staten weer aan zet om met voorstellen te komen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de gedeputeerde niet zeggen dat zij het er niet mee eens is dat een aantal van die indicatoren niet deugt. Dan is de vraag waarom dat niet even snel gerepareerd wordt. Het voorstel dat er nu ligt, komt ook van Gedeputeerde Staten. Dus, kom met nieuwe voorstellen.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet gezegd dat een aantal indicatoren niet deugt. Ze zijn echter niet volmaakt. Daaraan moeten wij de komende periode werken. Het is verdraaid moeilijk, zo is gebleken, om goede indicatoren te formuleren, want het is niet voor niets geweest dat het in de commissies steeds opnieuw aan de orde is gekomen. Steeds was men ontevreden over de voorstellen, maar alternatieven waren er niet. Dat maakt duidelijk dat het ontzettend moeilijk is om even een goede indicator te formuleren. Dat hebben wij het afgelopen jaar wel ontdekt. Ze zijn dus niet volmaakt, maar ik heb niet gezegd dat ze niet deugen.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil het graag hebben over de economie. De economie is onderdeel van de plannen waarmee wij bezig zijn in de richting van 2040. De heer Bos sprak daarover. Als je het hebt over 2040, dan betekent dat ook dat je scherpe keuzes moet maken. Scherpe keuzes, die verband houden met het feit dat ze in het provincielevens

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 15.38 uur tot 15.39 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Een van de afdelingshoofden voelde zich niet lekker. Ik begrijp dat het nu weer beter met hem gaat. Hij zegt dat hij dit vaker meemaakt en dat wij met de vergadering door kunnen gaan.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als wij naar 2040 kijken, moeten wij scherpe keuzes maken, die verband houden met het feit dat wij in een kwetsbare omgeving leven. Dat betekent inderdaad dat je nu al – en daar zijn wij mee bezig – keuzes gaat maken voor de keuzes die je dan moet maken, dus vooruitlopend op de keuzes die gaan komen. De heer De Vries heeft daarover een aantal behartigenswaardige woorden gezegd.

Voor de economie op korte termijn – ik wil niet aan doemdenken gaan doen – is de vraag wat de naderende recessie gaat betekenen. Zo mogen wij dat immers wel zeggen. Die zal onze provincie inderdaad niet voorbijgaan. In onze provincie is de kenniseconomie een heel belangrijke factor. Wat ik van plan ben te gaan doen, en voor een deel al gedaan heb, is het plegen van de nodige overleggen. De vertegenwoordiger van de SGP vroeg wat wij gingen doen. Nu, ik heb een overleg gepland met Bernard Wientjes, Loek Hermans, maar ook met de SER, de Kamer van Koophandel, en de eerste contacten zijn gelegd met ondernemers om via een ondernemerskring te gaan praten wat wij kunnen doen en wat er gaat gebeuren. Wat je moet vaststellen, is dat er ontzettend weinig of heel slecht geld te krijgen is. Veel bouwbedrijven en ontwikkelingsbedrijven hebben ontzettend veel moeite om aan hun productie te komen, omdat zij geen geld meer los kunnen krijgen. Waar die gesprekken toe zullen leiden, weet ik niet, maar ze hebben in elk geval te maken met de mindset, zoals de heer Van Lunteren het noemde, van hoe kijk je naar die ondernemingen. Dat betekent ook dat je vergunningen zo snel mogelijk afgeeft, dat je probeert je te verplaatsen in de gedachtewereld en de urgentie die bedrijven hebben en dat je niet achterover leunt en roept: “Dat komt wel, dat ligt op het stapeltje.” Nee, het betekent dat die urgentie bij die bedrijvigheid ook door anderen gevoeld wordt. Het betekent voor de acquisitie een tandje erbij, nog harder werken om de acquisitie binnen te krijgen. Het laatste bezoek aan Japan heeft geleid tot erg goede ontwikkelingen bij de Kyushu Universiteit, die contacten gaat leggen met ons, met de Universiteit van Utrecht, om ook hier de

gaming nog wat meer gestalte te gaan geven. 2009 zal een jaar zijn, waarin wij nog meer aan gaming zullen gaan doen in de zin van: bevorderen dat er het nodige gaat gebeuren. Kortom, wij zitten erop als een bok op de haverkist.

Leegstand van kantoren is een probleem dat zich in toenemende mate zal gaan voordoen. Daarnaast moet dus urgent gekeken worden. Daarover komt binnenkort een nota. Ik weet niet precies wanneer, want dat hangt er vooral van af hoe de ontwikkelingen de komende weken en maanden zullen zijn. Wij zitten er dus echt bovenop.

Over de TFI hebben wij afspraken gemaakt. Met de commissie zijn er allerlei bezoeken geweest. De nieuwe directeur is vol plannen. Voor het vroege voorjaar staat op de planning dat wij de TFI en de plannen daarover in de commissie krijgen.

Als wij het hebben over bestedingen – en het woord onderbesteding kwam hier vandaag langs – dan zou dat ook kunnen betekenen dat je meer moet gaan plannen. Als wij in het kader van de bereikbaarheid vaststellen dat de economie erbij gebaat is dat de mobiliteit wordt bevorderd, als wij vaststellen dat er veel verkeer vaststaat, dan zou het – sommigen noemen dat een Keynesiaanse – methode kunnen zijn om ervoor te zorgen dat wij dingen naar voren gaan halen. Dat betekent niet dat je er meer geld in gaat stoppen, maar wel dat je ervoor gaat zorgen dat er geen onderbestedingen plaatsvinden omdat je gaat ‘overplannen’. Het vestigingsklimaat zal zo veel mogelijk bevorderd moeten worden. Dat doen wij al in het kader van de Randstad Urgent-projecten, omdat bedrijven die zich hier willen vestigen, ook vooral kijken naar wat dat betekent voor het leefklimaat, het onderwijs, vrijetijdsbesteding, cultuur. Al dat soort dingen spelen een rol op het moment dat je bedrijven hier wilt krijgen.

Dan terug naar de mobiliteit. De fractie van de SP vroeg of wij niet moeten evalueren nu wij richting een nieuwe concessie gaan. Ja, die evaluatie heeft al plaatsgevonden. De commissie is betrokken geweest bij de ‘uitvraag’ voor de concessieverlening, net zoals Rover en Rokof. Dat heeft geleid tot de aanbesteding. Dat wil niet zeggen dat het daarmee klaar is. Wij hebben namelijk een concessie verleend voor acht jaar. En het is natuurlijk niet zo dat wij zeggen dat wij een concessie hebben en wij nu acht jaar niks meer doen. In die acht jaar verandert de samenleving, worden er woonwijken gebouwd en gebeuren er allerlei dingen. Soms

kun je dingen niet voorzien. Die concessie gaat in op 14 december 2008, maar nu al is er een aantal dingen dat niet helemaal goed loopt en dat zal ook nog wel blijven. Dat betekent dat bijstelling plaats gaat vinden en plaats blijft vinden; niet een keer, maar dat blijft aan de gang.

Het bevorderen van de 'blue ports' in de Randstad is een goede zaak. In december is er een bijeenkomst van GoVeRa, GoederenVervoerRandstad. Ik zal het daar aan de orde stellen.

Dan het fietsen. Daarover is er waarschijnlijk een misverstand. Het fietsen blijft hoog in het programma staan. De heer Nugteren zegt dat in de productbegroting staat dat in 2009 80% is gerealiseerd. Dat is niet waar. Er staat achter: in 2010 85%, in 2011 90%, in 2012 95%. Met andere woorden: het fietsen gaat gewoon door. Ook in het kader van de bereikbaarheidsstudies is fietsen een belangrijk onderdeel. Fietsen krijgt heel veel aandacht. Waar het hier om gaat, is de vraag of het een project is, zoals in de Agenda 2010, of is het in een lijn gezet. Met andere woorden: het gaat om de organisatie van hoe je het oplost en het gaat niet om de vraag of er fietspaden worden aangelegd en of het fietsen wordt bevorderd. Nee, dat gebeurt volop. Daarom is deze motie op zichzelf niet juist.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil wel discussiëren over de wenselijkheid dat er een apart project blijft bestaan voor fietsen. Collega De Vries heeft al gemeld hoeveel geld daarin omgaat. Er staat echter ook nog iets anders in de motie en daarover heb ik de gedeputeerde nog niet gehoord, namelijk: uitvoering geven aan het amendement dat vorig jaar is aangenomen en daarover te rapporteren.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de begroting staat bij dit project ook dat met name de steden Utrecht en Amersfoort de trekkers daarvan zijn en op het moment dat die trekkers aangeven dat zij iets willen, dan komt het vanzelf aan de orde.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind dat wel een heel gemakkelijk antwoord, als ik het eerlijk mag zeggen. Er is nooit enige uitleg gegeven over wat er met het amendement gedaan is. Wij hadden de hoop, maar dat is dan waarschijnlijk ten onrechte, dat in de begroting terug zou komen: dat en dat gaan wij doen. Het uitvoeringsplan is in die zin nooit veranderd.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel het volgende vast. Er is vorig jaar een amendement aangenomen over de bereikbaarheid en dat het in de begroting is opgenomen. In de begroting staat erbij dat de initiatieven daarvoor onder andere genomen worden door de steden. Daar staat ook, en die is vandaag ook aangenomen, de najaarsrapportage, waarin aandacht wordt besteed aan de fiets. In de commissie is over de fiets gesproken. Ik heb gezegd dat projecten over de fiets gewoon doorgaan. Waar het hier om gaat, niets meer en niets minder, is de vraag op welke wijze je dat organiseert. Dat is een zaak die in Agenda 2010 was georganiseerd, namelijk een aparte projectorganisatie. Dat kun je ook op een andere wijze organiseren, namelijk een lijnorganisatie. Dat is iets wat in Gedeputeerde Staten nog verder besproken en besloten moet worden. Waar het nu om zou moeten gaan is de vraag of het fietsen gewoon wordt bevorderd. Gaat het door, ja of nee. Het antwoord is: dat gaat gewoon door.

De heer DE JONG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst wil ik iedereen danken die enthousiast zijn steunbetuiging heeft gegeven aan het proces van de Staat van Utrecht en Utrecht 2040. Ik heb ook zelf erg genoten van die conferentie met al die partijen en de jongeren. De Staten kunnen ervan op aan dat ik met voortvarendheid en betrokkenheid verder aan dit onderwerp zal trekken.

De heer Bos vroeg hoe wij omgaan met het masterplan Soesterberg nu wij € 10.000.000 van het Rijk hebben binnengekregen. Laten wij vaststellen dat op dit moment het geld nog niet op de rekening van de provincie staat, maar dat wij ervan uitgaan dat wij het zullen krijgen. Het is uiteraard een welkome bijdrage aan de verwachte tekorten voor de uitvoering van de plannen. Wij gaan proberen het geld zoveel mogelijk toe te kennen aan het masterplan Soesterberg. Zoals bekend is er als randvoorwaarde bij de toekenning meegegeven dat er een goede cofinanciering moet plaatsvinden. Wij zijn nu bezig met de gemeente te bekijken hoe wij die cofinanciering rond kunnen krijgen en welke bijdrage van de provincie daarbij passend is. Daar zijn wij nog niet uit, dus daarover zullen de Staten ongetwijfeld in een later stadium nog meer horen.

Gevraagd is hoe het is gegaan met de toekenning van het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen en de overintekening die daarbij heeft plaatsgevonden. Zoals bekend is van de eerste tranche van die € 27.000.000 al € 10.000.000 aan de krachtwij-

ken/prachtwijken toegekend, zodat er voor de restende 130 aanvragen nog € 17.000.000 over was. Die aanvragen, bij elkaar opgeteld, kwamen uit op zo'n € 100.000.000. Men kan zich voorstellen dat dit tot een behoorlijk lastige afweging leidt. Wat wij hebben gedaan, is het kader dat de Staten zelf hebben vastgesteld daarvoor zo goed mogelijk daarbij te hanteren. Wij hebben verder ook nog naar kansrijkheid en hardheid van de plannen gekeken. Als je dat allemaal bij elkaar neemt, dan zie je dat er nog steeds een overintekening is. Wij hebben daarom min of meer geprioriteerd, in volgorde van de mate van het voldoen aan die criteria die ik net formuleerde. Dan valt er een aantal af dat eigenlijk wel zou voldoen aan een soort minimumtest, maar niet zo maximaal als al die andere. Het klinkt wat ingewikkeld, maar op die manier hebben wij een afweging moeten maken en een aantal plannen is nu niet gehonoreerd. Wellicht worden deze plannen meegenomen in een volgende tranche, maar ook daarvoor is weer veel belangstelling. Dus het is en blijft lastig om aan zoveel verwachtingen te voldoen.

De heer Van Lunteren vraagt of wij bij datzelfde fonds Stedelijk Bouwen en Wonen het aspect duurzaamheid nog wat beter zouden kunnen benutten. Zoals bekend, is het subsidiekader daarvoor vastgesteld, maar het aspect duurzaamheid gaat mij als portefeuillehouder voor duurzaamheid natuurlijk zeer aan het hart. Ik wil die oproep dus zeker wel honoreren, in die zin dat wij daarnaar zullen kijken. Wij kunnen daar natuurlijk niet een harde test laten plaatsvinden, want als je zoiets vooraf als spelregel niet kenbaar maakt, moet je die niet achteraf alsnog invoeren.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag over die prioritering. Als het inderdaad zo is dat er veel te veel vragen zijn en te weinig middelen, dan scherp je dat waarschijnlijk op een of andere wijze aan. Ik wil dus graag nog preciezer weten waar die aanscherping en op welke criteria dat heeft plaatsgevonden. Dat heb ik niet goed begrepen.

De heer DE JONG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik al probeerde uit te leggen, gaat het vooral om de mate waarin aan de criteria is voldaan. Dat betekent dan dat je projecten in volgorde gaat zetten: voldoe je er maximaal aan, voldoe je er minimaal aan of ergens daartussen in. Hoog in die lijst zijn wij begonnen met kijken naar die honorering.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Is het mogelijk daarin meer inzicht te krijgen? Het blijft vaag voor mij. Er is namelijk een fonds. Er is een kaderstelling en daar staat een aantal dingen in. Daar staat bijvoorbeeld in dat alle projecten die ingediend worden, getoetst worden op basis van differentiatie van woningen. Ik wil met name op dat aspect graag weten hoe die afweging heeft plaatsgevonden.

De heer DE JONG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat aspect heeft uiteraard meegeteld. Ik kan de heer Bos natuurlijk toezeggen dat hij wat meer informatie kan krijgen over die volgorde en dan kan hij voor zichzelf daaruit wat beter afleiden hoe het zit met de mate van honorering. Meer dan dat heeft er niet plaatsgevonden.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil mij beperken tot de opmerkingen over mijn portefeuille. De fractie van de SP heeft een aantal opmerkingen gemaakt over de duurzame landbouw, met name het stimuleren van regionale producten. Het is wel aardig om te melden dat wij als Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten in het Utrechtse iets ondertekenen over Lekker Utrecht, waarin wij stimuleren en aanjagen dat wij in deze regio gebruik maken van producten die uit deze regio komen. Dat doen wij in het kader van duurzaamheid en van duurzame landbouw. Het is leuk dat deze opmerkingen daarover net gemaakt worden in de week dat wij daarover gezamenlijk afspraken maken, hoewel wij die afspraken natuurlijk al veel eerder maken voordat zoiets ondertekend wordt. Echter ook in de Vallei, rondom Leusden en andere Valleigemeenten speelt dit soort afspraken, waarin geprobeerd wordt restaurants en boeren met elkaar in verbinding te brengen en daarmee dat promoten van het streekplan te stimuleren. Mensen vinden het ontzettend leuk de eigen producten terug te zien als zij in de lokale restaurants gaan eten. Wij ondersteunen dat met vreugde, bijvoorbeeld via de AVP (Agenda Vitaal Platteland).

De tweede opmerking is onder meer gemaakt door de fracties van GroenLinks en van D66. Dat gaat over het tempo dat wij in de grondverwerving maken. Er is onder andere gesproken over de versnelling van de realisatie van de EHS, zoals die ook staat in het coalitieakkoord. Anderen spraken over de RODS, de recreatie om de stad. Bij beide hebben wij in de vergadering van 23 juni 2008 uitgesproken, dat wij ervan uitgaan dat het nieuwe

grondbeleid, als ik het zo mag formuleren, een belangrijke rol mag spelen en moet spelen om die twee elementen meer snelheid te geven. Ik vond het interessant dat ik uit de mond van de heer De Vries een aantal onderwerpen over onteigening hoorde. Het aardige is dat met name in dat hele gronddebat dat op 23 juni heeft gespeeld dat een onderdeel van de discussie is geweest: hebben wij nu ons hele instrumentarium ter beschikking over de hele provincie of gaan wij dat echt richten op die gebieden waar met name EHS- of RODS-opgaven liggen? Ik dacht dat wij op 23 juni met elkaar afgesproken hadden dat wij een heel grote koffer met instrumenten hebben, maar dat wij alleen op de zogenaamde prioritaire gebieden die hele koffer zullen inzetten. Wij gaan binnenkort in de commissie met de Staten spreken over die prioritaire gebieden en de Staten gaan zelf in het voorjaar besluiten welke gebieden dat dan zouden moeten zijn. Dan gaat het niet alleen over EHS of RODS, maar bijvoorbeeld ook over TOP als het gaat over de verdrogingsbestrijding. Wij gaan ervan uit dat wij daarmee een flinke versnelling met name op die grondverwerving voor elkaar kunnen krijgen.

De fractie van de PvdA heeft een motie ingediend over migratiesaldo-nul. Ik vind dat een sympathieke motie, maar, al lezend vraag ik mij af wat die motie exact toevoegt aan datgene dat wij in dit huis, en ook over provinciegrenzen heen, hebben afgesproken. Er staat in het coalitieakkoord dat wij er op rijksniveau naar moeten streven het migratiesaldo-nul als kwantitatief sturingsinstrument kwijt te raken; het stuurt op getal en niet op kwaliteit. Daar willen wij van af. Dat wordt in deze Staten ook zeer breed gedragen. Bij alle gelegenheid waar wij met het Rijk, dus met name met de ministeries van VROM en LNV, in overleg zijn, proberen wij dat voor elkaar te krijgen. Ik ben recent bij de interprovinciale werkgroep Groene Hart geweest; een werkgroep uit de Staten van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. Ook daar is dit onderwerp uitgebreid besproken. Het is prettig om te zien dat wat wij er hier van vinden, in elk geval ook in Zuid-Holland positief wordt gewaardeerd. In Noord-Holland moet het nog een tikje beklijven. Wat misschien nog wel interessanter is betreft de stukken die wij op dit moment zien in het kader van de AmvB Ruimte. Voor degenen die niet zo in die materie zitten: dat is een instrument waarmee het Rijk ons straks opdrachten geeft over wat er wel en niet in die verordening moet komen te staan. Dat zijn nu nog ambtelijke zinnen, maar er

staat in elk geval in: provincies mogen hun eigen sturingsinstrument voor de nationale landschappen gaan maken. Dat zijn zinnen die natuurlijk nog bestuurlijk bekrachtigd moeten worden, maar die mij goede hoop geven dat datgene wat de Staten en dit college unaniem willen, voor elkaar gaat komen. Nogmaals, in die zin is de motie sympathiek en positief, maar voegt in mijn optiek niets toe aan datgene wat wij als Staten en college al bij voortduring trachten te bereiken.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn een paar thema's over water aangehaald, met name door de heer Van Lunteren, de heer Bos en mevrouw Bodewitz. Dan hebben wij het over veiligheid en rampenscenario's en de KRW. Die twee thema's timmeren op dit moment behoorlijk aan de weg, in die zin dat er vanuit het Rijk en provincie hard aan wordt gewerkt. Ik had inderdaad het genoegen samen met de Staten afgelopen vrijdag in Nijkerk te zijn. Daar hebben wij de grote landelijke oefening bijgewoond in het Nijkerkernauw en daar hebben wij veel van kunnen leren. Enerzijds dat wij ervoor moeten zorgen dat de overstromingsrisico's zoveel mogelijk beperkt worden. Anderzijds dat er ten aanzien van een rampenscenario nog het een en ander moet gebeuren. Je zag heel duidelijk bij de inzet van het leger dat het daar met die regierol wel goed zat. Als je keek naar de burgerinstellingen, zoals brandweer en het Rode Kruis, dan zag je dat daar die regie beter moet worden ingekaderd. De commissaris en ook ikzelf zijn daarbij betrokken, maar vooral vanuit het ministerie van BZK (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) wordt dat geheel getrokken. Wij komen daarover in de commissie te spreken, zeg ik tegen de heer Van Lunteren. Ik heb onlangs een analyse gegeven over het rapport Veerman, de Deltacommissie. Wij zullen in de commissie RGW daarover nog uitvoerig gaan spreken.

De KRW is door diverse stroomgebieden ingevuld, in die zin dat er nota's zijn gemaakt. Dat zal de basis vormen voor het rijksplan richting Brussel. Wij hebben afgesproken dat wij veel maatregelen zullen nemen. De waterschappen hebben een pakket maatregelen ontwikkeld in het kader van de KRW en die zullen ook worden uitgevoerd. Wij komen daarover in het nieuwe jaar nog volop met de Staten te spreken.

Wat hebben wij nu gedaan? Wij hebben in de discussie over de € 1.000.000, een jaar geleden, gezegd dat wij dat proces willen versnellen; wij willen zorgen dat de waterschappen wat sneller aan

de slag gaan en wij hebben daar € 1.000.000 voor over. Dat betekent dus dat wij de waterschappen subsidiëren om die projecten sneller op te pakken. Bij de selectie van de projecten – het waren er nogal wat; meer dan ik gedacht had, zeg ik tegen de heer Bos – hebben wij goed gekeken of het haalbaar is, of het betaalbaar is en of het binnen deze coalitieperiode uitgevoerd kan worden. En dat kan. Ook die projecten die er even buiten vielen, zouden nog in deze periode kunnen worden uitgevoerd. De vraag is of al die projecten planologisch en dergelijke inderdaad van start gaan. Ik heb er wel vertrouwen in dat het gebeurt, maar je moet je altijd afvragen of de waterschappen in staat zijn die versnelling optimaal door te voeren. In dat kader, gelijk aan de projecten van de synergiegelden, zullen wij eind 2009/begin 2010 een tussenevaluatie houden, waarbij wij kunnen zien welke projecten op stoom liggen en welke projecten niet op stoom liggen. Dat vind ik nu juist zo'n moment om te bepalen waar wij moeten schuiven. Dat kan ook betekenen dat waterketenprojecten wellicht niet kunnen worden gerealiseerd. Dat is het moment, naar mijn oordeel en naar het oordeel van het college, om te zien of wij binnen de projecten kunnen gaan schuiven. Nu al € 700.000 vrijmaken voor het programma Water is onmogelijk. Dat kan alleen wanneer wij in beeld hebben welke projecten haalbaar zijn en welke niet.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Als ik hem goed begrijp, zegt hij dat hij het in principe sympathiek vindt en dat hij het zou willen uitvoeren, maar dat hij graag een evaluatie wil houden. Hij noemde eind 2009/begin 2010. Dat is erg laat. Kan dat niet naar voren geschoven worden?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan die vraag niet direct beantwoorden. Ik moet dat met de waterschappen bespreken. Het lijkt mij goed daarover in de commissie verder te praten. Ik ben er wel voorstander om te bekijken of wij het naar voren kunnen halen. De heer Bos heeft goed begrepen dat ik het sympathieke voorstellen vindt, maar om nu al te schuiven is te vroeg.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat heb ik ook wel begrepen. Het gaat om die evaluatie eind 2009. Als de gedeputeerde kan zeggen dat hij dat gaat bekijken in de eerste helft van 2009 en dat hij in de commissie rapporteert hoe het daar-

mee staat, dan zouden wij voor de zomer, bij de voorjaarsnota bijvoorbeeld, een voorstel kunnen verwachten.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat moet kunnen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan zal ik de mede-indieners voorstellen het amendement aan te houden.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan kom ik in het verlengde daarvan bij de poldergemalen, waarover mevrouw Bodewitz sprak. De fracties van de PvdA en de PvdD hebben hierover vragen gesteld. Ik kan melden dat Gedeputeerde Staten binnenkort daarover een besluit zullen nemen. De antwoorden zijn in concept klaar. In die antwoorden zal een overzicht staan van het aantal gemalen dat bij AGV, bij HDSR (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden), bij Vallei en Eem enzovoort, opgepakt zal gaan worden. Dat is meer dan men denkt. Mijn voorstel is aan de hand van de beantwoording, die op korte termijn komt, te bezien hoe wij die inventarisatie verder handen en voeten kunnen geven. Die inventarisatie ondersteun ik absoluut. Aan de hand van het volledige overzicht zullen wij zien of wij per waterschap een gemaal naar voren trekken. Ik denk dat de antwoorden een breder beeld zullen geven dan de fracties van de PvdD en de PvdA op dit moment hebben. Ik wil daarom voorstellen het verzoek wel te behandelen, niet via de motie, maar aan de hand van de beantwoording en dat wij daarover in de commissie verder spreken.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Dan stel ik aan de mede-indiener van de motie voor dat wij deze motie aanhouden tot de voorjaarsnota. Dan bekijken wij hoe de bespreking in de commissie verloopt.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan kom ik ten slotte bij de biologische catering. Ik maak daarvan ook zelf regelmatig gebruik, dankzij de heer Sietsma; die hiervan fervent voorstander is. Dat neemt niet weg dat het college vindt dat er een keuze moet zijn. Op dit moment is het aanbod 35% biologisch. Het lijkt mij verstandig te inventariseren bij het personeel en te vragen wat men ervan vindt. Om 90% biologisch af te dwingen gaat het college te ver. Ik denk dat het aan de vraagkant moet zitten: waar is de vraagkant biolo-

gisch en waar is de vraagkant niet biologisch. Daar moeten wij proberen een evenwicht te realiseren. Wat Gedeputeerde Staten betreft moet er aan beide kanten een aanbod blijven, tenzij alle mensen in dit huis volstrekt aan de biologische catering willen. Dat kan ik mij echter niet helemaal voorstellen. Wat dat betreft moeten wij de motie ontraden.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De motie had niet alleen betrekking op het bedrijfsrestaurant, maar ook op de 'banqueting'. De 'banqueting' is een wat ander verhaal. Daarbij spreek je niet direct over kosten voor het personeel. 'Banqueting' is wat wij bijvoorbeeld vanmiddag gepresenteerd hebben gekregen. Het lijkt mij dat er geen enkel bezwaar tegen is daarbij wel op biologisch over te gaan.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij wensen een dubbel aanbod te hebben, echt gericht op de vraagkant. Mevrouw Bodewitz weet dat wij bezig zijn met de aanbesteding voor een nieuwe catering voor volgend jaar. Dat zal per 1 juli zijn, naar ik meen. Dan zal natuurlijk de verhouding tussen biologisch en niet-biologisch aan de orde komen. Dat geldt dan niet alleen voor het restaurant, maar ook voor de 'banqueting'.
Mevrouw VAN GEMERT (SP): Mijnheer de Voorzitter! De vraagkant kan volgens mij juist bij de 'banqueting' wel degelijk biologisch zijn. Ik wil nog een vraag stellen in het verlengde van wat gedeputeerde Krol zo-even zei. Ik heb het niet uitgezocht, maar in hoeverre biedt de provincie in haar kantine streekproducten aan?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou het niet weten. Ik wil echt wel voor mevrouw Van Gemert uitzoeken.

De VOORZITTER: Vanuit de AVP wordt het ondersteund, heb ik begrepen.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Oké.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat de 'banqueting' wordt meegenomen in de vraag over biologische catering. Kan hij aangeven voor welk percentage de aanbesteding zal plaatsvinden, dus wat de eis zal zijn in de aanbesteding voor de 'banqueting'?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan ik nog niet vertellen, omdat wij nog met het programma van eisen bezig zijn.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik de gedeputeerde dan verzoeken dat percentage erg hoog te stellen? Behalve heel verantwoord, is het ook erg lekker.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik weet het. Sommige biologische dingen zijn heel lekker.

Tegen mevrouw Bodewitz zeg ik, dat wij dat bij de aanbesteding in het programma van eisen meenemen, met de uitgangspunten die ik genoemd heb.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Een laatste vraag. Ik wil verzoeken de inkoop, de duurzaamheid van de inkoop, te agenderen voor de commissie, zodat wij daarover met elkaar een keer verder kunnen praten.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als mevrouw Bodewitz dat wenst. Er kan altijd gesproken worden in de commissie over de duurzaamheid van inkopen. Er wordt al erg op gelet. Dat is haar bekend. Ik heb er echter niks op tegen het hele onderwerp te bespreken in de commissie. Geen enkel probleem.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn drie punten voor mijn portefeuille naar voren gekomen. Dan gaat het om de Samenwerkingsagenda, enkele opmerkingen over herindelingen en een kleine opmerking over de jeugdzorg.
Wat betreft de Samenwerkingsagenda was de vraag of er wat schot in zit, wanneer de Staten er iets van horen en of daarover een discussie ontstaat met Provinciale Staten. Inderdaad lag er deze zomer al een groot gedeelte van de evaluatie. Er was echter één probleem: er zaten nogal wat oranje projecten in. Dat betekent dat dat projecten waren waarvoor nog geen financiering was en waarvan nog onvoldoende duidelijk is of die door alle partijen gedragen worden. Wij hebben dus de afgelopen maanden zeker niet stilgezeten. Wij hebben juist naar die oranje projecten gekeken, omdat wij het uitgangspunt hebben dat ze allemaal binnen de eigen begrotingen gerealiseerd moeten worden. De afgelopen maanden hebben wij dan ook bekeken hoe wij in gezamenlijkheid knopen kunnen doorhakken. Zeer binnenkort zal

daarover in het college een voorstel liggen. Dat betekent dat de evaluatie in december in het college komt. Dan kunnen wij daarover met elkaar in discussie gaan en met name – en dat lijkt mij een interessant punt – spreken over de vraag wat wij leren van het proces en hoe willen wij ermee verder gaan. Dat lijkt mij typisch een discussie die wij hier zullen voeren.

Dan het onderwerp herindeling en draagvlak. Er zijn natuurlijk nogal wat mensen die geen draagvlak zien voor zichzelf bij herindeling. Dat is natuurlijk niet het enige waarop wij oordelen. Wij maken in deze provincie gebruik van kwaliteitsmetingen en dat gaat natuurlijk heel wat breder dan draagvlak. Dat gaat vooral over functioneren en het met elkaar bekijken van wat dat betekent. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat er gemeenten zijn die voor zichzelf het gevoel hebben dat het allemaal lekker loopt, maar die alleen maar ‘ophalen’ bij hun bureaus en die nooit eens in de regio een bijdrage kunnen leveren. Dan gaat het mij niet perse om dit voorbeeld op zichzelf, maar het gaat mij erom dat de discussie natuurlijk heel wat breder is dan de vraag: wat vindt de bevolking ervan? Het gaat ook over functioneren.

Het laatste punt dat ik wil aanroeren, is de jeugdzorg. Door de fractie van de VVD is daarover een opmerking gemaakt. Er werd positief gereageerd op de jeugdzorg en op de betaling van de jeugdzorg. Er werd echter ook een opmerking gemaakt: dichtbij de mensen en dat men ook denkt aan decentralisatie naar de gemeenten. Dat kan zo zijn. Die discussies komen achter elkaar. Ik wil er echter voor waarschuwen die volgorde goed te houden. Wij zijn hier met samenwerking bezig en ik denk dat het ontzettend belangrijk is dat wij de volgorde in die zin hanteren, dat wij eerst kijken wat wij doen, voordat wij naar de structuur kijken en zeggen: eerst alles maar eens even andersom. Dat zou de zaak alleen maar verstoren, vrees ik.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen in de eerste termijn. Ik wil u erop attent maken dat bijna allen de opgegeven spreektijd in eerste termijn volledig hebben gebruikt. Ik wil toch even om mij heen kijken voor een tweede termijn, want wij spreken over een begroting, een belangrijk stuk.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga het nog bonter maken: ik verzoek u om een schorsing.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.15 uur tot 16.23 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank het college voor de beantwoording van de vragen die wij hebben gesteld. Twee van de voorstellen leiden tot het aanhouden daarvan. Dat zien wij dan wel.

Ik wil nog even ingaan op een paar opmerkingen die de collega's Van Lunteren en Van Kranenburg hebben gemaakt. Soms gaat het in de debatten zo, dat je de opvattingen van je tegenstrevers wat opblaast om vervolgens te zeggen: en dit vind ik ervan. Dat was bij de heer Van Kranenburg typerend, doordat hij zei: wij willen het niet over cijfers hebben, maar wel over het aanjaagteam. Ja, ik zou bijna zeggen: dank je de koekoek. Wat de heer Van Kranenburg daarmee in feite zegt, is dat hij voor het aanjaagteam is en dat hij niet voor dat cijfergeneuzel is. Die dingen zijn echter onverbreekelijk met elkaar verbonden. Ook het aanjaagteam, en dat hebben wij gemerkt in de indicatoren, wordt afgerekend op het aantal projecten dat door kan gaan en ook de soorten woningen die binnen die projecten worden gebouwd. Dan gaat het domweg over de productie. En een aanjaagteam is in het leven geroepen om die productie aan te jagen. Dat is buiten kijf. In die zin denk ik dat wij elkaar ooit wel weer vinden, alleen nu even niet. Voor de fractie van de PvdA is het van belang dat wij het hebben over betaalbaar wonen, het grote woningtekort en daardoor de druk op de woningmarkt. Die grote druk leidt ertoe dat mensen met middeninkomens, in relatie tot de prijzen die in Utrecht voor woningen wordt gevraagd, en de lagere inkomens buiten de provincie dreigen te worden gedrukt, omdat zij er niet toe komen, gezien hun financiële situatie, de woningen die zij willen hebben, te kopen of te huren.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Een kleine nuancering. Wat ik heb betoogd is dat je in percentages niet kunt wonen. Aanjaagteams helpen bij het bouwen van huizen. Dat is prima. Daarmee moeten wij vooral doorgaan. Daarnaast bepalen gemeenten wat er gebouwd wordt.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is mooi wat de heer Van Kranenburg zegt. Dat laat ik even zitten, want anders krijgen wij een herha-

ling van zetten en van debatten. Op een ander moment komt dat vanzelf terug. Ik zei dat onze bemoeienis met woningbouw ten eerste zit in betaalbaar wonen en daarvoor opkomen. Dat wil mijn partij en dat wil mijn fractie. Ten tweede gaat het om het voorkomen van onnodig ruimtebeslag in deze provincie. Dat is precies de reden waarom wij, met vele andere partijen, die brede motie Rijnenburg hebben gesteund, juist om te willen onderzoeken dat daar maximaal gebouwd wordt als het kan en onder tal van voorwaarden, zoals infrastructuur en alles wat daarbij kijken komt. Echter, wel met de intentie – zoals het in de motie is verwoord en waaronder ook de fractie van de VVD haar handtekening heeft gezet – te bezien dat als het kan, er meer gebouwd wordt, domweg om te voorkomen dat wij over vijf of tien jaar weer nieuwe grote woninglocaties aan snee moeten brengen. Voor die twee kernpunten en alles wat er verder in de stukken staat, staat de PvdA. Dat wilde ik graag toegelicht hebben.

Het pleidooi van de heer Bisschop in het kader van het dualisme wil ik graag ondersteunen. Natuurlijk is er niet alleen dualisme, maar is er ook sprake van de politieke verhouding coalitie-oppositie. Ik ben het echter zeer met hem eens, ook in het kader van de bestuurscultuur, dat wij meer aandacht moeten besteden aan het dualisme an sich en dat wij daarmee aan de slag moeten.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan heel kort zijn. Omdat wij straks ingaan op de moties en amendementen, houd ik het bij het hartelijk bedanken voor de antwoorden op de vragen door Gedeputeerde Staten.

Mevrouw VAN GEMERT (SP): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst onze dank voor de beantwoording. Ik heb een paar punten. Het eerste betreft de evaluatie van het streekvervoer en de aanbestedingen daarin. Het was ons niet helemaal duidelijk. Ik hoop echter dat er niet alleen een kwantitatief onderzoek plaatsvindt, maar zeker ook een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van reizigers, en met name van het personeel en de flexwerkers. Ik zie de gedeputeerde echter al knikken. Gedeputeerde mevrouw Haak stelt dat er wel degelijk naar meer dan draagvlak wordt gekeken bij herindelingen. Volgens mij heb ik dat ook gezegd; ik heb het gehad over daadkrachtige gemeenten, die wel degelijk in staat zijn zelfstandig en verantwoord te opereren en daarom niet heringedeeld

hoeven te worden. De volgende opmerking moest ik even laten bezinken: gemeenten die nooit iets aan de regio bijdragen. Ik meende dat de gedeputeerde zei dat het bij deze gemeenten wel zo was. Ik wil graag horen wat zij daarmee precies bedoelt, en ook of zij de gemeenten Loenen of Renswoude daarmee bedoelt. Wat bedoelt zij daarnaast met de opmerking dat er bepaalde gemeenten zijn, die niets voor de regio doen?

Dan duurzaamheid en duurzaam inkopen. Veel onderwerpen die vandaag zijn besproken, vallen daaronder, onder andere onze motie over de ASN-bank of de Triodos-bank, alsmede wat de fractie van de PvdD heeft gezegd over duurzaam inkopen. Ik vraag mij af of Gedeputeerde Staten bereid zijn naar de Staten te komen met een stand van zaken over ons streven naar een klimaatneutrale provincie. In 2010 willen wij een 100% duurzaam inkoopbeleid hebben. Ik heb begrepen dat vorig jaar juli al is gezegd dat een nulmeting en een haalbaarheidsstudie zou worden gedaan om inzichtelijk te maken of een klimaatneutrale organisatie mogelijk en realistisch is in 2010. Dat betrof een notitie, waarin bijvoorbeeld ook werd gesteld dat Gedeputeerde Staten de dienstreizen niet compenseerde als er gevlogen werd. Ik kan mij voorstellen dat reizen naar Japan aardig wat bomen oplevert. Ik wil dus graag de stand van zaken horen. Daarin kan duurzaam inkopen voor wat betreft de catering en ook het vermogensbeleid misschien worden meegenomen.

Wat betreft het spreidingsbeleid begrijp ik dat de banken een A-rating moeten hebben. Ik denk echter niet dat investeren in duurzame fondsen geen spreiding kan zijn. De SP zegt niet: ga naar twee banken toe en zet daar al ons geld weg. Je zou het ook kunnen omdraaien en zeggen dat de provincie Utrecht zich voorneemt, op de termijn waarop dat kan, om niet meer in niet-duurzame projecten of beleggingsfondsen te investeren.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gemert, u spreekt nu over motie M5?

Mevrouw VAN GEMERT (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga nu spreken over motie M4. Die motie heb ik aangepast. Bij “dragen het college van Gedeputeerde Staten op”, wordt “het totale vermogen van de provincie onder te brengen bij duurzame fondsen”, vervangen door: “zoveel mogelijk het vermogen van de provincie onder te brengen bij duurzame fondsen”. Ik wil deze motie graag indie-

nen, omdat ik graag een statenuitspraak wil hebben. Ik kan mij voorstellen, om papier te sparen, dat u, voorzitter, dit even noemt.

De VOORZITTER: Goed. Bij motie M4, waar staat "het totale vermogen" wordt dit gewijzigd in "zo veel mogelijk". Dat is ook het antwoord dat de gedeputeerde u gegeven heeft.

De heer VAN LUNTEREN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil het college danken voor de beantwoording van de vragen. Ons punt over meer economische effectrapportages is nog open blijven staan. Ik zou daarover graag horen dat dit het komende jaar wat vaker bij beleid en projecten naar voren zou kunnen worden gebracht.

Daarnaast wil ik gedeputeerde mevrouw Haak meegeven dat wij met betrekking tot de jeugdzorg gewoon in de pas moeten blijven lopen. Als je een politieke algemene beschouwing geeft, houdt dat ook in dat je een vergezicht geeft en wat je als politieke partij graag zou willen zien in de toekomst.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil mij beperken dat onze eigen moties.

Motie M5 over de € 100.000.000: gezien de opmerkingen en de uitspraak van de gedeputeerde, wil ik deze motie aanhouden tot stofkam-2 terugkomt.

In motie M6 over de fiets willen wij de overweging en het besluit schrappen en ons beperken tot de constatering en het verzoek aan het college. Dit, vanwege het feit dat het amendement indertijd als een extra impuls is neergezet en daarover verslag gedaan gediend te worden.

Motie M7 over de provinciale publieksvoorlichting: gezien het initiatief van de commissaris zal ik deze motie intrekken.

Motie M8 inzake onderbesteding wil ik handhaven.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst iets over de opmerking van collega Bisschop over het dualisme. Ik denk dat wij daaraan heel serieus aandacht moeten besteden, ook in onze voorbereidingen van de vergaderingen van Provinciale Staten.

Een ander punt betreft de rolverdeling en de taken. U, voorzitter, sprak zo-even als portefeuillehouder. Een portefeuillehouder wordt geacht achter het spreekgestoelte plaats te nemen. Die opmerking wil ik hier toch even neerleggen.

Ten slotte de jeugdzorg. Als de fractie van de VVD een politiek vergezicht mag geven, mag ik het

ook. Dat mag ik sowieso, ook als de fractie van de VVD dat niet zou doen. Als de fractie van de VVD zegt dat zij een partij-politiek vergezicht geeft, dat de zaken wat haar betreft naar de gemeenten toe mogen, dan stel ik: dat moge zo zijn, maar wij zien dat anders.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik focus mij even op het verhaal van de prestatie-indicatoren. Ik moet zeggen dat het gevoerde traject ons tot nu toe weinig vertrouwen biedt over hoe wij daarmee moeten doorgaan. Er wordt gesproken over een groeimodel en er is in elk geval een tijdspad toegezegd. Dat is in elk geval iets. Alleen, wat betreft de presentatie die wij gezien hebben in de commissie BEM, moet ik zeggen dat er ons meer aan gelegen is het scherper te vervatten. Wat dat betreft zal ik motie M9 handhaven.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vragen zijn voldoende beantwoord. Ik dank de collega's voor de adhesie die aan bepaalde opmerkingen is gekoppeld.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst dank aan de gedeputeerde voor de toezegging dat de duurzame inkoop in de commissie besproken zal worden. Ook onze dank voor de toezegging dat de poldergemalen in de commissie RGW besproken zullen worden. Ik moet wel zeggen dat het ons zorgen baart hoe wij de doelen gaan bereiken van klimaatneutrale provincie in 2010. Zoals mevrouw Van Gemert al zei, hebben wij als provincie als doel gesteld in 2010 klimaatneutraal te worden. Dat betekent ook 100% duurzame inkoop. Dat betekent dus ook 100% duurzame inkoop voor de catering. Er wordt nu een aanbesteding gedaan. Die gaat in december van start en het loopt dan een half jaar door voordat hij helemaal rond is. Dan komt bij mij direct de vraag op hoe wij dat in 2010 gaan halen. Ik neem aan dat dit een tussenstap is voordat wij die 100% duurzame inkoop voor de catering hebben. Ik zou graag van de gedeputeerde een toelichting krijgen op de vraag hoe wij dat traject gaan bereiken.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Mooi Utrecht heeft een aantal ambities neergelegd, voortbouwend op wat er wel of niet in de begroting aanwezig is. Komend jaar bekijken wij met belangstelling in hoeverre dat gestalte krijgt in het gezamenlijk oppakken ervan.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik meld mij nog als spijtoptant. Ik wil graag nog even gelegenheid krijgen iets over motie M3 te zeggen, de motie over migratiesaldo-nul. Wij willen de motie in stemming brengen, maar wij willen de laatste zin wijzigen in: "daarmee in het buitengebied slechts gebouwd kan worden volgens de rood voor groen/ruimte voor ruimte regelingen, buiten de in het streekplan voorziene locaties."

De VOORZITTER: Ik adviseer u deze tekst te verspreiden.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb al gezegd dat de 'mindset', zoals de heer Van Lunteren die heeft genoemd, nog meer tussen onze oren moet gaan zitten als het gaat om het bestrijden van de crisis die wij nu tegemoet zien. Eigenlijk zou dat richting de ondernemers sowieso moeten, maar als het goed gaat, is dat wat minder voor de hand liggend dan wanneer het echt nodig is. Ik denk niet meteen aan een soort milieueffectrapportage, maar wel aan het inzichtelijk maken van wat het betekent voor een bedrijf als bepaalde maatregelen worden genomen. Als ik het mag uitleggen als een soort economische effectrapportage, dan ik dat prima.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat betreft duurzaamheid en duurzaam beleggen is voorgesteld om één woord te veranderen in motie M4: het "totale vermogen" in "zoveel mogelijk". Daarmee kunnen Gedeputeerde Staten akkoord gaan onder de voorwaarde dat het kader dat wij met elkaar hebben vastgesteld, waarin een aantal uitgangspunten van spreiding en rating is geformuleerd, gehandhaafd blijft. Dat blijft wel het uitgangspunt. Doordat wij al eerder een motie over duurzaam beleggen hebben aangenomen, hebben wij inmiddels ruim € 100.000.000 aan duurzaamheidsproducten uitstaan. Dat is dus de voorwaarde die gesteld moet worden op het moment dat de motie met deze wijziging wordt aangenomen.

In motie M8 staat bij punt b "dat in de regel dergelijke besluiten slechts aan het eind van het begrotingsjaar genomen kunnen worden". Ik wijs erop dat de consequentie hiervan is, dat aan het eind van het jaar die begrotingswijziging aangenomen wordt, maar dat het vervolgens betekent dat de uitvoering dan pas kan plaatsvinden. Dat betekent dus dat als de Staten in januari of februari een motie aannemen, die in feite pas in december

wordt aangenomen. Ik denk dat daarmee het paard achter de wagen wordt gespannen. Waar wij nu altijd bezig zijn met het uitvoeren en het adequaat handelen, lukt dan niet.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan vooruit. Wij weten dan al in januari/februari dat projecten dat jaar niet worden afgerond. Daar gaat het namelijk over. Het gaat niet over nieuwe dingen, maar over zaken die niet op tijd gereed zijn. Dat weet je slechts zo af en toe in het voorjaar. Dat weet je meestal pas aan het eind van het jaar.

De heer DE JONG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga nog even in op de klimaatneutrale organisatie. Daarmee zijn wij nu hard bezig. Volgende week of de week daarop komt er hiervoor een plan in het college. Dat noemen wij het "Implementatieplan hier en nu". Daarin streven wij ernaar in 2010/2011 een klimaatneutrale organisatie te hebben met compensatie, omdat het ons niet helemaal lukt geheel en al groen te zijn. In 2015 hopen wij een organisatie te hebben, waarbij wij ook die compensatie niet meer nodig hebben en dat wij in alle opzichten zo duurzaam zijn dat wij helemaal klimaatneutraal zijn. Ook duurzaam inkopen valt daaronder. Daarvoor komt er wel een apart plan en wij kunnen dat heel goed in de commissie bespreken. Of wij dat doen in de commissie BEM of MME moeten wij maar even afstemmen met de griffie.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat ik mij niet duidelijk genoeg heb uitgedrukt. Ik heb in twee bijdragen gehoord dat de herindelingen vooral gedreven worden door financiën en draagvlak. Mijn bewering was de volgende. De hele kwaliteitsmeting gaat veel breder. Daarbij gaat het ook over dienstverlening, politieke verhoudingen en er wordt een scan in de omgeving gemaakt. Een van de voorbeelden daarbij, is: wat draag je bij in de hele regio? Ik zal niet zeggen of dat nu het probleem was in Loenen of Renswoude. Dat kan men lezen in de herindelingsvoorstellen. Het ging mij erom dat wij vaak naar draagvlak kijken, terwijl het over een veel grotere groep aspecten gaat.

De VOORZITTER: De gewijzigde motie in inmiddels verspreid, zodat gedeputeerde Krol daar nog even op in kan gaan.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik blijf bij de opvatting die ik namens het

college al heb gegeven over deze motie. Op zich vind ik de motie sympathiek, omdat in de constateringen en de overwegingen staat wat hier unaniem en met stevigheid gebeurt. Wat er staat onder het eerste punt van "spreken als hun mening uit" is prima. Vervolgens staat er: "daarmee in het buitengebied slechts gebouwd kan worden volgens de rood voor groen/ruimte voor ruimte regelingen, buiten de in het streekplan voorziene locaties". Dat is een situatie die wij krijgen als het ons lukt dit rijksbesluit Dit is namelijk een besluit dat in de Tweede Kamer is genomen bij de vaststelling van de nota Ruimte. De minister heeft ons laten weten dat dat besluit op rijksniveau niet zomaar door haar aan de kant kan worden geschoven, omdat dat een zaak is die zij met de Tweede Kamer zal moeten bespreken. De uitkomst van onze consultaties en het overleg met de beide ministers zou kunnen zijn dat je meer stimuleert naar binnenstedelijke opgaven en dat je de gemeenten daarin meer vrijheid geeft. Nogmaals, ik ben het zeer met de heer Bos eens dat het een gewenste uitkomst van het proces is. Het verandert echter niet door het hier zo op te schrijven. Ik wil daarvan nog wel één illustratie geven. Op dit moment is de opvatting van het Rijk: zolang u maar binnen die 35.700 blijft, dan bent u een beetje vrij om daar uw eigen sturingsinstrumentarium bij te geven. Als wij in Utrecht en in Zuid-Holland en in Noord-Holland bij bijvoorbeeld het Groene Hart, afspreken dat wij met contouren sturen, dan zal er bij het ministerie van VROM niemand zeggen dat hij dat niet goed vindt zolang wij maar binnen die door hen aangegeven getallen blijven. Wij proberen in de tussentijd de filosofie veranderd te krijgen, want op dat punt zijn wij het eens. Dus nogmaals: de motie houdt een wensbeeld in, waardoor ik mij zeer ondersteund voel, maar de motie zal niets veranderen aan wat wij op dit moment al aan het doen zijn.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het laatste deel van de laatste zin van de gedeputeerde slaat uitdrukkelijk op datgene waar in het streekplan nog open contouren liggen, bijvoorbeeld Marickeland, De Ronde Venen en dat soort situaties. Zouden wij dat niet hebben toegevoegd – ik werd daarop geattendeerd – dan zou dat bijna uitgesloten zijn. Ten tweede heeft het college dit beleid in een paar zinnen geformuleerd. Wij vonden het, als gehele Staten, van belang deze motie in te dienen en te zeggen: dit is het beleid, waar wij achter staan. Die betekenis zou ik aan de motie willen geven. Als de

gedeputeerde zegt dat het inderdaad verwoordt wat wij willen, dan is daarmee de cirkel rond, lijkt mij.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Met die toevoeging, dat een deel van de Staten bij de herschikking van het coalitieakkoord dat als opdracht heeft meegegeven aan het college, beschouw ik het als een opdracht van de Staten. Meerderheden of minderheden kennen wij in dat opzicht niet. De Staten hebben in totaliteit het college al deze opdracht gegeven.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen hiermee af. Ik ga over tot de besluitvorming. Amendement A5 is aangehouden en komt niet in stemming. Dan kom ik bij het voorstel zelve. Dat betekent dat ik de Staten vraag of zij met de besluitvorming ten aanzien van de begroting en ten aanzien van opcenten kunnen instemmen, met inachtneming van de opmerkingen die fractie van de SGP eerder al gemaakt heeft.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Om misverstanden te voorkomen. Ik heb het idee dat dit college zo daadkrachtig opereert, dat men het al voor de komende collegeperiode besluiten wil nemen. Als ik besluit 1 lees, de laatste zin, dan staat er: "het te heffen aantal opcenten over de hoogte van de motorrijtuigenbelasting met ingang van 1 april te handhaven op voor de komende collegeperiode". Ik vermoed dat hier "lopende collegeperiode" moet staan.

De VOORZITTER: Ik ben het met u eens. Het gaat over de lopende collegeperiode. Zo moet dat worden gelezen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Wij stemmen in met het voorstel ten aanzien van de opcenten. Mooi Utrecht stemt echter tegen de gehele begroting, omdat er een aantal ambities en richtingen in staan, die wij niet kunnen onderschrijven.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel, met de aantekening dat de fractie van Mooi Utrecht geacht wordt tegengestemd te hebben.

De VOORZITTER: Dan ga ik over tot afhandeling van de moties. Ik stel aan de orde motie M2, de financiële ruimte.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M2. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en Mooi Utrecht.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten de gewijzigde motie M3. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, de SP, GroenLinks en D66.

De VOORZITTER: Aan de orde is motie M4 in gewijzigde vorm. Het woord "totaal" in de laatste zin is gewijzigd in "zoveel mogelijk" met inachtneming van de randvoorwaarden.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten de gewijzigde motie M4.

De VOORZITTER: Motie M5 is aangehouden. Motie M6 is gewijzigd. Geschrappt zijn de overwegingen en het besluit.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten de gewijzigde motie M6. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en Mooi Utrecht.

De VOORZITTER: Motie M7 is ingetrokken. Aan de orde is motie M8 over het terugdringen van de onderbestedingen.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M8. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, de SP en GroenLinks.

De VOORZITTER: Dan motie M9, de prestatie-indicatoren.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden het een goed idee om een voorzet te geven voor een tijdspad. In het besluit staat echter een aantal zaken, waar wij niet voor zijn.

De heer VAN LUNTEREN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen deze motie, maar wij willen opgetekend hebben dat wij het tijdspad zo snel mogelijk tegemoet willen zien.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen de motie, maar zien uit naar het voorstel van de gedeputeerde inzake het tijdspad.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M9. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD.

De VOORZITTER: Dan is aan de orde motie M10 over de biologische catering.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zouden dit onderwerp graag terugzien in de commissie BEM, samen met streekproducten, biologische producten met daarbij het onderdeel Fair Trade. Wij zien het als signaal dat wij in elk geval achter de biologische catering staan. Het gaat ons echter niet om een exact percentage. Dat moet ons college in het achterhoofd houden bij het inkopen van de 'banqueting'. Met betrekking tot de catering voor het personeel zou het personeel zelf inspraak moeten hebben. Als wij de motie echt op de letter gaan bekijken, zijn wij tegen.

De heer VAN LUNTEREN (VVDA): Mijnheer de Voorzitter! Persoonlijk ben ik voor zoveel mogelijk biologische catering. Wat mij betreft mag het. Om dat op deze manier te regelen, ben ik echter tegen de motie. Ik zie wel uit naar de discussie in de commissie BEM, waar wij kunnen spreken over de aanbesteding, maar dan alleen voor 'banqueting'.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zoals de motie nu is verwoord, zijn wij tegen. Wij zouden wat meer ambitie van het college willen hebben. Als wij streven naar fifty-fifty of iets dergelijks, blijft de keuzemogelijkheid voor de medewerkers gehandhaafd. Wij zouden wel in de discussie die wij nog krijgen, willen meenemen de wat grootschalige bijeenkomsten naar buiten toe, zoals een nieuwjaarsreceptie, en dat daarin veel meer gebeurt in termen van biologische catering. Wij zijn dus tegen deze motie.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden dat het niet genoeg bevorderd kan worden dat er biologisch gegeten wordt. Dat geldt ook voor alle andere Fair Trade producten. Met 90% stel je, wat ons betreft, mensen echter verplicht. Dat past niet in onze beginselen. Wij zijn blij dat wij dit verder kunnen bepleiten en in de commissie.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen de motie. Over-

gens zijn wij voor allerlei biologische verstrekkingen, met name in deze zaal.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Op zich vinden wij de motie sympathiek, maar gelet op de redactie en de keiharde 90% minimaal, zijn wij tegen.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M10. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP, D66, de PvdD en Mooi Utrecht.

De VOORZITTER: Motie M11 is aangehouden.

Wijziging tarieventabel Algemene belastingverordening provincie Utrecht 1997 m.i.v. 1 januari 2009

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Programma Utrecht e-Provincie

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben op een zeer laat tijdstip een aanvullende notitie van gedeputeerde Binnekamp gekregen, nadat wij vorige week een gesprek over e-Provincie hebben gehad. Die notitie vind ik nogal verwarringwekkend. Het voorblad belooft veel, maar als je dan in de bijlage gaat kijken, dan weet je echt niet hoe je dat moet zien. Op het voorblad staat dat tien van de zeventwintig onderwerpen, die opgenomen zijn in het programma e-Provincie, afhankelijk zijn van een goed functionerend Portaal. Onze gedachte is, maar die leg ik eerst voor aan gedeputeerde Binnekamp, dat je er dan verstandig aan zou doen die tien onderwerpen – nogmaals: ik kan ze niet uit die bijlage destilleren – nog niet in werking te zetten. Onder dat voorbehoud zou ik kunnen instemmen met het voorstel, maar ik hoor graag eerst de reactie van de gedeputeerde.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! E-Provincie als de toegang van de burgers tot onze provincie. Dat zou een mooi streven zijn. Wij moeten natuurlijk niet vergeten dat er ook nog burgers zijn die niet met computers overweg kunnen, maar die hier langskomen. Wij zien in het voorstel een heleboel namen voor de e-Provincie: Andere Overheid, Verklaring e-overheid. Wij hebben de laatste tijd ook heel wat mededelingen en notities gehad. Heel veel namen voor die ingang van de burgers komen via 'www' naar onze provincie.

Dan zit ik dus een beetje te denken: "Is die transparantie er wel?" Als er namelijk net zoveel van dit soort opstartfases en namen zijn als dat wij nu een echte opstart krijgen, dan belooft het nog niet zoveel goeds. Maar, wij hebben een beter gevoel daarover, want er zijn wat knopen doorgelukt. Er zijn nog wat problemen. De risico's: tien risico's, waarbij wij echt problemen krijgen, die met Het Portaal te maken hebben. Het Portaal: één jaar uitstel. Dat mag nog. Als dat uitstel toch langer duurt, hebben Gedeputeerde Staten al een voorstelling wat dat voor impact krijgt? Financiële risico's zijn er natuurlijk nog. Het klinkt met de financiën nu allemaal nog wel alsof het kan, maar ik kom zelf uit de ict-wereld. Helaas, helaas, het wordt altijd duurder. Daar ben ik bang voor. Risico's samen met het Portaal: een vertraging. Risico's van de aanbestedingen: wij hebben gezien hoe de aanbesteding de laatste keer is verlopen. Weet de gedeputeerde misschien of wij daarop nog risico's zullen krijgen?

Komt er meer samenhang door deze e-Provincie? De fractie van de SP heeft al in de commissie de verrommeling van www.overheid genoemd. Overal andere sites. De burger heeft daar weinig zicht op. Ik zou bijna een advies willen meegeven. Kopieer gewoon de werkende zaken van anderen. Kopieer, wat ons betreft, gewoon een van de beste provinciale sites en ga daarop verder. Gelukkig staat in het voorstel wel het gebruik van allerlei bekende hulpmiddelen. Er wordt veel meer teruggekeken dan eerst de bedoeling was. Dus een positief voorstel. Als wij echter kiezen voor een bestaande site en die omzetten? Misschien is dat een statement van onze provincie naar de andere provincies toe, zodat wij mogelijk een heleboel duidelijkheid en transparantie voor de burger op die 'www' krijgen en dat de burger precies weet waar en hoe hij de overheid moet vinden. Wij stemmen in met het voorstel.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van GroenLinks heeft grote problemen met dit voorstel. Met de doelstelling van e-Provincie is niks mis, maar wel met de manier waarop sommige onderdelen in dit project gemanaged worden. Overheid en ict blijft keer op keer een riskante combinatie. Ook hier in Utrecht hebben wij dat door schade en schande moeten leren. Zijn wij er echter wijzer van geworden? Het voorstel e-Provincie is op 6 oktober in eerste instantie teruggestuurd naar de gedeputeerde, met

de vraag waar de risicoparagraaf was. Het gaat hier namelijk om een project met zeventwintig deelprojecten, waaronder het internetportaal. Dat het met het Portaal tot nu toe rampzalig is verlopen, weten wij allemaal. Dus een programma e-Provincie zonder risicoanalyse is, eufemistisch gezegd, een beetje dom. Ook over de nu aangeleverde risicoanalyse zijn wij niet tevreden. Er staan bij de risico's geen financiële consequenties vermeld en ook is er geen inschatting van de waarschijnlijkheid dat een risico zich voordoet.

Een belangrijk onderdeel van e-Provincie is het internetportaal. In de periode van medio 2005 tot en met september 2008 is daarin ruim € 850.000 geïnvesteerd, zonder dat wij daar iets van hebben teruggezien. Hoe het internetportaal uiteindelijk uitgevoerd gaat worden? Wij weten het niet. Gedeputeerde Binnekamp heeft ons vorige week laten weten dat het internetportaal wordt afgeblazen. Hoe het verder gaat is volstrekt onbekend. Als wij echter nu alvast ja zeggen tegen e-Provincie, dan komt alles wel in orde. Daarin zit voor de fractie van GroenLinks een dilemma, want hoe kunnen wij ja zeggen tegen het project e-Provincie als er geen duidelijkheid is over dat belangrijke onderdeel het Portaal? Wij hebben het hierbij niet over de techniek, maar over het proces en hoe de gestelde doelen bereikt worden. Daarover wordt nu heel gemakkelijk gedaan. Met betrekking tot de techniek mogen wij veronderstellen dat na de ravage die e-Office heeft achtergelaten, de gedeputeerde met de best beschikbare deskundigheid en met hoge prioriteit een nieuwe oplossing voorbereidt. Daar horen wij graag het fijne van. Wij zitten hier in de Staten niet om weer een beleidskader vast te stellen, maar ook om te controleren of u uw werk goed doet. In het verleden zijn er door diverse fracties zinnige opmerkingen gemaakt over de gang van zaken van, met name, het Portaal, dat belangrijke onderdeel van het project e-Provincie. Ik noem er een paar:

- of wij wel op basis van Lotus Notes moeten blijven werken;
- of het gebruik van standaard software niet verstandiger is;
- wat gebeurt er als de aanbesteding slechts één aanbieder oplevert.

Steeds weer werd aan de Staten verzekerd dat alles in orde zou komen. Niets bleek minder waar, want wij zijn nu op hetzelfde punt als in september 2007, toen bleek dat het Portaal niet werkte. Daarom zit onze fractie met een dilemma. De

projectleider e-Provincie heeft mij ervan overtuigd dat uitstel van een half jaar tot een jaar vanwege een nieuw Portaal geen gevaar oplevert voor de doorlooptijden van e-Provincie. Dat is positief. De ervaringen tot nu toe met het huidige Portaal geven ons echter niet het vertrouwen dat het dit keer wel volgens planning zal verlopen. Daarnaast worden de Staten nu, via het beleidskader e-Provincie gedwongen ook akkoord te gaan met een internetportaal zonder dat zij de gang van zaken van de afgelopen periode tegen het licht hebben kunnen houden. De gedeputeerde is er toch niet op uit het financiële debacle te laten ondersneeuwen door het grotere geheel? Daarom wil onze fractie dat het GS-besluit om met het Portaal te stoppen, wordt gemarkeerd door een Statenbesluit. Ten behoeve van dit besluit levert de gedeputeerde de Staten informatie aan over de motivatie om te stoppen en wordt er financiële verantwoording afgelegd over de gang van zaken tot nu toe. Tegelijk met deze terugblik worden wij geïnformeerd over het plan van aanpak, de kosten en de planning van het nieuwe Portaal. Wij dienen hiertoe een amendement in, dat ook is ondertekend door de fractie van D66:

Amendement A6 (GroenLinks, D66):

e-Provincie - onderdeel Internetportaal

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008, ter bespreking van het programma Utrecht e-Provincie;

constaterende:

- dat het internetportaal onderdeel is van het programma e-Provincie en de toegang vormt tot 27 onderliggende digitale oplossingen;
- dat er geen duidelijkheid is over de status van het huidige internetportaal;
- dat de ervaringen met het internetportaal tot dusver geen aanleiding geven tot vertrouwen in een goed verloop van de uitvoering van het programma e-Provincie;

overwegende:

- dat er alle aanleiding is om stopzetten van het huidige internetportaal te overwegen;
- dat alvorens een nieuw project internetportaal wordt opgestart, Provinciale Staten moeten besluiten tot stopzetting van het 'oude' project;

voegen toe aan het besluit:

- besluiten het 'oude' project internetportaal stop te zetten;

- *verzoeken het college om een overzicht te geven van de gebruikte middelen tot nu toe;*
- *en verzoeken het college om binnen afzienbare tijd met een voorstel te komen over de voortzetting van het 'nieuwe; project internetportaal.*

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Na de fijne woorden van mevrouw Pennarts, kan ik gelukkig kort zijn.

Ik moet zeggen, en ik zal dat ook bekennen, dat ik tijdens de vergadering van de commissie BEM van de afgelopen keer misschien iets te lichtzinnig en weinig kritisch ben geweest jegens de gedeputeerde. Maar ja, de verkiezingen in Amerika waren aan de orde, de naderende overwinning van Barak Obama, en dan wil je nog wel eens doorschieten in superlatieven. Ik ben te snel en te gemakkelijk geweest met het geven van een pluim. Die pluim neem ik hierbij weer enigszins terug, want ik vind ook – en daarin steun ik de fractie van Groen-Links – dat wij echt een pas op de plaats moeten maken ten aanzien van de vraag hoe wij doorgaan met het internetportaal. Ik vind ook dat helder moet zijn dat Provinciale Staten hierover een besluit nemen. Net zoals wij dat hebben gedaan met het stopzetten van Nova, moeten wij dit heel formeel aftikken. Mijn voorstel aan Gedeputeerde Staten zou zijn: kom op 8 december met een Statenvoorstel, waarin dat wordt bevestigd, waarin wij de financiële stand van zaken met betrekking tot het Portaal kunnen zien en waarin een voorstel wordt gedaan voor een nieuw plan van aanpak om het Portaal toch binnen een jaar op de rails te krijgen. Ik sluit mij overigens aan bij de vraag van de heer Bos. De heer Bos zegt dat het gaat om zo'n tien onderdelen in het programma van de elektronische provincie die direct te maken hebben met het Portaal. In hoeverre is het mogelijk die eruit te lichten dan wel even in de ijskast te zetten totdat wij duidelijkheid hebben over het internetportaal? Daarop zou ik graag een antwoord willen hebben. Afhankelijk van dat antwoord zal ik bekijken hoe ik over dit voorstel stem.

De VOORZITTER: Wij zijn in afwachting van het amendement. Ik ga nog even terug naar agendapunt 9, waar ik te snel was of waar mevrouw Bodewitz te langzaam was. Dat laat ik maar in het

midden. Zij wil echter nog graag een stemverklaring afleggen.

Wijziging tarieventabel Algemene belastingverordening provincie Utrecht 1997 m.i.v.
1 januari 2009 (vervolg)

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wij kunnen instemmen met de wijziging tarieventabel Algemene belastingverordening provincie Utrecht. Wij hebben moeite met één punt, namelijk de precario woonschepen. Vorig jaar hebben wij een brief ontvangen van een bewoner van een woonschip en uit die brief bleek dat die precario nieuw geheven zou worden in 2007. Die persoon zal in 2010 tot een belasting gedwongen worden van zo'n € 660. Dat zal nu nog meer worden, want de tarieven zijn verhoogd.

De VOORZITTER: Stemverklaringen duren in het algemeen heel kort.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal nog sneller proberen te praten.

De VOORZITTER: Nee, korter.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De precario wordt geheven omdat de provincie geld nodig heeft voor de uitvoering van de actiepunten uit de knelpuntennotitie woonschepenbeleid. Wij vinden dat de kosten van het provinciale beleid wel heel sterk afgewenteld worden op de bewoners van woonschepen. Wij zouden hierop graag in de commissie nog een keer terug komen.

De VOORZITTER: Ik concludeer dat u voor het voorstel bent.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ja, voor het overige zijn wij voor.

Programma Utrecht e-Provincie (vervolg)

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is de derde keer dat ik met de Staten c.q. de commissie hierover spreek. Het doel van het voorliggende voorstel is in alle lopende projecten waarmee wij op dit moment bezig zijn, samenhang te brengen in het kader van Mijn-Overheid en e-Provincie. Met andere woorden: wij proberen dat integraal te benaderen. Door die samenhang, die integraliteit, proberen wij het hele

project meer beheersbaar te maken en proberen wij de financiële en technische risico's op tijdige momenten in beeld te hebben. Wij proberen dus de controle daarop en de risico's veel inzichtelijker te maken.

Vervolgens heb ik naar aanleiding van vragen in de commissie van veel partijen die technische en financiële risico's in beeld gebracht. Wij hebben geconcludeerd dat de technische en financiële risico's beheersbaar zijn. Wij hebben ook gesproken over de privacy. Met name de heer Nugteren vond dat een belangrijk thema. Ook dat, denk ik, hebben wij naar behoren met elkaar uitgediscussieerd.

Het Portaal maakt ook onderdeel uit van het programma, maar is een zelfstandig lopend project. In maart jl. hebben wij over de aanbesteding daarvan gesproken. Die is helaas mislukt. Ik heb de Staten daar melding van gedaan en ik heb in de laatste commissievergadering beloofd, op verzoek van de heer De Vries, dat ik daarop terug zou komen, dat Gedeputeerde Staten daarover een besluit zouden nemen, dat wij daarover gaan discussiëren in de commissie en dat ik in januari zou komen met een doorstartnotitie. Ik heb nadrukkelijk tegen de heer De Vries gezegd dat ik daarbij uitdrukkelijk heb gezegd dat wij geen nieuwe dingen gaan uitvinden. U sprak meerdere malen over het 'model Middelburg'. Wij gaan dus ook benutten wat er al is en stapsgewijs en fase voor fase gaan wij Portaal opbouwen.

De hamvraag is: is Portaal nu wezenlijk voor het programma e-Provincie? Het Portaal is wel belangrijk voor e-Provincie als het gaat om functies die wij over twee jaar zouden moeten invullen. Dan heb ik het over de vergunningverlening en handhaving, over de WABO enzovoort. Op dit moment, zeg ik tegen de heer Bos, is dat nog niet aan de orde. Wij kunnen met onze huidige website de zaken regelen, zij het minder geavanceerd dan met een portaal. Wij kunnen echter op dit moment alle thema's en alle projecten via de huidige website regelen. Het is wat moeilijk om het te vinden, dat geef ik toe, maar als wij straks het Portaal hebben, kunnen wij via de vraagbak en dergelijke sneller in de documenten komen. Tegen die achtergrond hoeven wij die tien projecten, mijnheer Bos, aan te houden. De heer Bos heeft ook kunnen lezen, dat van die tien projecten er een aantal duidelijk met Portaal ingevoerd zou kunnen worden. Ik heb ze genoemd: WABO, ict, handhaving enzovoort. Wij kunnen op dit moment met de huidige structuur en de huidige techniek dit programma verder invullen.

Portaal staat op zichzelf. Portaal maakt wel onderdeel uit van de e-Provincie, maar wij hebben meer nodig dan Portaal. Wij hebben aansluiting nodig op de basisregistratie bij het Rijk. Wij hebben zaken nodig voor aansluiting bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Wij hebben zaken nodig ten aanzien van MijnOverheid. Die aansluitingen moeten nu ontwikkeld worden.

Met andere woorden: het programma dat de Staten voorgelegd hebben gekregen, heeft een tijdsbestek van 2008-2009. In het programma dat de Staten nog krijgen, dat van 2010-2011, wordt met name het Portaal wat wezenlijker, omdat wij dan de WABO en de handhaving en de vergunningverlening moeten gaan bouwen. Tegen deze achtergrond, zeg ik tegen de heer Bos, is het niet nodig om tien projecten aan te houden omdat dan e-Provincie verder wordt ontwikkeld. Het kan in z'n geheel, wat mij betreft, gewoon doorlopen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag aan de gedeputeerde. Kan hij garanderen – lettend op wat garanderen precies inhoudt – dat deze projecten, die 27 onderwerpen, als die verder worden ontwikkeld, deels ook kunnen draaien op het bestaande portaal? En als er straks, en ooit zal het ervan komen, een nieuw portaal is, moet de gedeputeerde dan voor een aantal van die projecten niet opnieuw beginnen, omdat het daarin niet past of dat de ict-verhoudingen andere zaken vragen? Wat ik wil voorkomen, is dat wij dubbel moeten gaan ontwikkelen. Dat is de reden van mijn opmerking geweest om die tien projecten eventueel maar een poosje op te schuiven, in elk geval tot wij een debat hebben gehad over dat toekomstige nieuwe portaal.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die dubbele ontwikkeling is niet aan de orde. Met de ontwikkeling die wij nu opstarten, kunnen wij al vooruit. Als wij dat goed doen, moet dat gewoon te plaatsen zijn in de portaalontwikkeling, die wij hopelijk volgend jaar zullen krijgen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan wil ik nog de uitleg het woord 'garantie' van de gedeputeerde horen.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik kan geen honderd procent garantie geven. Wat is honderd procent garantie in dit leven? Wij doen ons uiterste best om die honderd procent garantie te halen en dat wij dat echt kun-

nen invoeren. Als de wetgeving in Den Haag echter stopt of als Europese regelgeving verandert, dan kan ik al geen honderd procent garantie meer geven. Wij houden natuurlijk rekening met ontwikkelingen op termijn, maar honderd procent garantie geven, gaat mij iets te ver.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een garantie op het leven is een heel ander soort garantie. Die verwacht ik ook niet van de gedeputeerde. Misschien wel jammer, maar toch. Het gaat er ook niet om dat als de wetgeving verandert, dat er dan iets moet veranderen. Het gaat om het volgende. Er worden 27 programma's ontwikkeld. Die gaan deels draaien op de oude website en die gaan straks, ooit, draaien op de nieuwe website. Wat ik wil voorkomen, is dat de gedeputeerde nu begint met 27 programma's te ontwikkelen, waarvan een aantal straks herontwikkeld moet worden omdat de techniek van het nieuwe portaal vraagt dat ze aangepast worden. Dat betekent weer extra investeringen. En dat wil ik voorkomen.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik al heb gezegd, is dat niet nodig. Er hoeft niet opnieuw herontwikkeld te worden. Wat wij op dit moment ontwikkelen op basis van de huidige systemen, is naadloos in te zetten in het nieuwe systeem van Portaal. Natuurlijk zul je daar wat andere functies in moeten opbouwen. De heer Van Lunteren heeft er twee commissievergaderingen geleden ook naar gevraagd. Met de huidige website kunnen deze functies worden omgezet en kunnen wij doorgaan. Straks kunnen wij die omzetten in Portaal.

Dan de financiële risico's en de risicoparagraaf. Ik wil voor de derde keer, zeg ik tegen mevrouw Pennarts, daar wel op ingaan. Wij hebben daarover echter al uitvoerig gesproken. Ik heb al gezegd, aan de hand van de zaken die wij nu kennen en de programma's, de samenhang, dat wij de risico's zoveel mogelijk kunnen beheersen.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik de gedeputeerde erop wijzen dat wij daarover ten eerste hebben gesproken in een besloten vergadering. Dat maakt het lastig het objectief te bespreken. Nadat wij de risicoparagraaf hebben gehad in het stuk e-Provincie, heeft de gedeputeerde ons tot tweemaal toe een memo nagezonden; een keer op 3 november en een keer op 7 november. Daarin is hij zelfs nog uitgebreid ingegaan op de technische risico's. Dat vind ik een erkenning van

het feit dat de risicoanalyse in eerste instantie niet adequaat was.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ook dat is besproken in de eerste commissievergadering. Mevrouw Pennarts was toen vanwege vakantie helaas niet aanwezig. Wij hebben toen gezegd dat elk lopend project zijn eigen risicoparagraaf heeft. Ik heb dat nadrukkelijk benoemd. Juist door die samenhang in e-Provincie komen die afzonderlijke risico's in beeld. Dat heb ik proberen te vertalen, op een verzoek vanuit de eerste commissievergadering, in één integrale risicoparagraaf. Als nu beweerd wordt dat er nooit aandacht is besteed aan de risico's, dan ontken ik dat met klem. Dat is absoluut wel gebeurd.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een risicoparagraaf – laat de gedeputeerde eens in zijn eigen begroting kijken – is voorzien van een financiële inschatting van het risico en een wegingsfactor van de kans van de waarschijnlijkheid dat het risico zich voordoet. Dat staat niet in de risicoparagraaf van e-Provincie. Bovendien heeft de gedeputeerde ons tweemaal extra geïnformeerd over de risico's van het project. Nu is dat niet mijn punt, want ik zou liever met de gedeputeerde praten over het moment dat wij het oude portaal evalueren en doorgaan naar het nieuwe portaal.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan zijn wij het daarover eens. Ik heb al toegezegd dat ik in januari met een notitie kom hoe wij nu verder gaan. Gedeputeerde Staten zijn zich op dit moment aan het voorbereiden op deze aangelegenheid. In januari, ik hoop in de eerste de beste commissievergadering, zal ik met de Staten gaan praten over het nieuwe portaal en hoe wij dat portaal stapsgewijs gaan opbouwen. Wij zullen ook spreken, en ik herhaal dat nog een keer op verzoek van de heer De Vries, over hoe de aanbesteding die is stopgezet en welke financiële consequenties daaraan hangen. Ook daarover gaan wij spreken.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de gedeputeerde zeggen dat hij de Staten in de commissie hierover gaat rapporteren. Dat heeft hij ons in de commissie ook al eens toegezegd. De strekking van het amendement is dat de gedeputeerde niet in de commissie rapporteert, maar dat hij in de Staten rapporteert. Er is in de Staten een besluit genomen om te beginnen met

het internetportaal. Er is aan de Staten gerapporteerd toen het niet goed ging. Er is in de Staten gesproken over de aanbesteding. Wij zijn van mening dat er ook in de Staten gesproken moet worden over het beëindigen van dit project, mede vanwege een investering van ruim € 850.000 die hiermee gemoeid is en waarvan wij graag willen weten wat wij daarvan nog terug zien.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de Staten willen dat wij het hier bespreken, wie ben ik dan om te zeggen dat wij dat niet doen? Op verzoek van de heer De Vries heb ik toegezegd te komen met inzicht over de vraag waarom de aanbesteding is stopgezet en wat de financiële risico's daarvan zijn. Als dat in de Staten besproken moet worden, dan vind ik dat prima. Dan kom ik bij het amendement. Tegen de achtergrond van wat ik heb verteld, vind ik het amendement overbodig. Als het college daarover een besluit heeft genomen, kom ik terug in de commissie c.q. in de Staten op het verdere verloop.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij heeft de gedeputeerde zojuist het amendement overgenomen.

De VOORZITTER: Ik heb hem horen zeggen dat hij er geen bezwaar tegen zou hebben, maar dat het aan de Staten is dat te beoordelen. Hij vindt het amendement overbodig. Dan gaan wij over tot besluitvorming. Als eerste amendement A6 met als toevoeging aan de besluiten om het in de Staten te behandelen. Zo vertaal ik het maar even.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A6.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil zeggen dat ik niet volledig overtuigd ben door de gedeputeerde. Ik leg mij neer bij zijn advies zonder dat hij het woord 'garantie' aan mij durfde toe te zeggen. Maar goed, er zijn notulen van deze vergadering, dus wij spreken elkaar, als dat nodig is, over de uitvoering van dit programma in relatie tot het nieuwe portaal.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het geamendeerde voorstel.

Bestuursakkoord Rijk-IPO omvang budget jeugdzorg 2008/2009

De VOORZITTER: Het is u allen wel duidelijk dat wij spreken over het gewijzigd exemplaar.

Mevrouw VAN BENTHEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Voor ons ligt ter besluitvorming het Statenvoorstel Bestuursakkoord Rijk-IPO omvang budget jeugdzorg. Allereerst wil de fractie van de PvdA een kantekening plaatsen bij de wijze waarop wij dit gewijzigde Statenvoorstel hebben ontvangen. Bij bespreking in de commissie op maandag 27 oktober 2008 kwamen er vanuit vele partijen positieve en instemmende geluiden over het voorliggende voorstel. Voor het wegwerken van de wachtlijsten was een extra stimulans nodig van € 1.900.000. Dit bedrag zou worden gehaald uit de stelpost Nieuw beleid 2009. Een prima voorstel. Echter, in de mail van afgelopen vrijdag blijkt dat deze extra middelen ten laste komen van het programma Utrechtse Jeugd Centraal. Een zeer laat tijdstip voor een dergelijk ingrijpende verandering. Dit late tijdstip laat weinig of geen tijd over om te overleggen met fractiegenoten dan wel met collega-PS-leden. Dit is erg spijtig. De fractie van de PvdA kan zich inhoudelijk vinden in het voorstel. Het is echter spijtig dat dit bedrag nu wordt gefinancierd uit het programma Utrechtse Jeugd Centraal, met als gevolg dat bij een tekort in het budget van het programma weer gevraagd moet worden om extra middelen. Dit is in het verleden al meerdere malen gebeurd. Graag hoort mijn fractie van de gedeputeerde waarom er in het eerste voorstel geen mogelijkheden waren om het extra benodigde geld uit dat programma te halen en dat dit nu ineens wel kan. In het eerste voorstel werd namelijk gesteld dat de prestatieafspraken uit het bestuursakkoord bovenop de lopende afspraken en financiering komen. Graag zou de fractie van de PvdA hierop een reactie van de gedeputeerde ontvangen alvorens wij een besluit nemen.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Extra gelden voor de jeugdzorg. Wij hebben het regelmatig aan de hand gehad en dan hoor je de opmerking wel eens: "Is het niet dweilen met de kraan open in de jeugdzorg?" Nu dit voorstel voor ons ligt, zou ik willen zeggen: de kraan lekt nog steeds, maar ook dit voorstel laat zien dat er toch steeds meer inzet is voor de voorkant van het traject. Dit voorstel werkt daar-

aan mee. Dus: eens met het besluit en wel omdat het tweede beslispunt is toegevoegd. Het betekent niet dat wij iets kunnen afknabbelen van het programma Utrechtse Jeugd Centraal. Inhoudelijk is de ambitie hoog en daar blijven wij voor staan. Daar mag niets aan worden afgedaan. Ik zou graag zien dat Gedeputeerde Staten nog een keer bevestigen dat het plan de Utrechtse Jeugd Centraal, de vernieuwingagenda, geheel en al overeind blijven.

De VOORZITTER: Ik verzoek u, mevrouw Versteeg, uw verhaal kort te houden, gezien het feit dat uw fractievoorzitter en, voor een klein deel, ook u de maximale spreektijd hebben overschreden.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop dat mij enige ruimte gegeven wordt. Ik ga gewoon beginnen en ik ben ook van plan het af te maken. Wij zullen zien hoever wij komen.

De VOORZITTER: Ho, ho, dan ga ik ingrijpen. Wij hebben afgesproken, ook met uw voorzitter, dat ik de spreektijden zou handhaven. Ik wil u nu nog wel met alle plezier spreektijd geven, maar dan moet dat binnen de perken blijven. Anders spreken wij hier dingen af waar uw voorzitter geen raad mee weet. Ik zie al mensen kijken als ik mevrouw Bodewitz nog even het woord geef, zo van: "Moet dat nou?" Dus wij hebben afspraken met elkaar gemaakt.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben zo dom geweest om vanmorgen slechts één minuut extra spreektijd te vragen. Ik had maar één A4-tje op basis van een heel ander voorstel. Ik had zo vrij moeten zijn om drie minuten spreektijd te vragen.

De VOORZITTER: Nee, daar gaat het niet over. U hebt als totale fractie spreektijd. Die is al fors overschreden. Daar kunt u niets aan doen en daar kan ik niets aan doen. Ik geef u nu het woord.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Aanvankelijk had de fractie van D66 bij dit punt alleen een korte beschouwing willen geven over het fenomeen wachtlijsten en de zorgen daaromheen, besluitend met een vraag aan de gedeputeerde over een antwoord op de vraag over de wachtlijsten. Afgelopen vrijdagochtend heb ik mijn mailbox afgesloten en trof ik zaterdagochtend een nieuw voorstel aan in mijn mailbox. Nu luidt een belangrijk gezegde "Ergert u niet, verwondert

u slechts". Deze spreuk probeer ik mij eigen te maken, hetgeen mij wel eens moeite kost. Het verwonderen is dit keer echter geheel uitgebleven. Ik was eerlijk gezegd zeer, zeer geërgerd. Geërgerd, omdat dit mij het gevoel gaf dat het democratisch proces geweld werd aangedaan. Wij hadden hier toch over gesproken en geconstateerd, en ik citeer de PS-flits: "Apart kwamen ook nog de nieuwe afspraken tussen Rijk en provincie aan de orde over de inzet van extra middelen enzovoort. De commissie reageerde positief, maar was wel kritisch over wat nu de effecten van de middelen zijn." En dan niet te vergeten de samenvatting van het blauwtje, bijgevoegd bij deze stukken, die geen enkele aanleiding gaf tot een te verwachten nieuw voorstel. Alleen de fractie van de VVD had duidelijk gemaakt liever te zien dat er geen extra gelden werden vrijgemaakt onder het mom: wij investeren al zoveel in de jeugdzorg en dat laten wij zien met Utrechtse Jeugd Centraal.

Vervolgens krijg ik een nieuw voorstel, waarbij ik constateer dat de wens van de VVD daarin verwerkt is en waarbij ik ook constateer dat de fractie van de VVD nu geen spreektijd heeft aangevraagd, terwijl op het blauwtje stond dat de fractie van D66 en de VVD nog een debat hierover wilden voeren. Ik wil hier benadrukken dat mijn gevoel over democratie in deze Staten ten aanzien van deze gang van zaken buitengewoon slecht is. Je ontvangt het nieuwe Statenvoorstel op een tijdstip en in een tijdspanne dat je geen ambtenaar meer kunt belen met een technische vraag, geen bespreking meer kunt hebben in de commissie, laat staan dat je het nog fatsoenlijk kunt kortsluiten in je fractie. De spreektijd was verdeeld, vastgesteld en voor de deadline bij de griffie aangekomen. De fractie van D66 vindt dit niet kunnen en zal in het eerstvolgende presidium en ook in de cultuurveranderingsdiscussie dit aan de orde stellen.

Dan roept het stuk zelf ook nog vragen op. Als eerste een vraag aan het college van Gedeputeerde Staten. Kan het college aangeven waarom en hoe dit nieuwe statenvoorstel tot stand is gekomen? Dan ten aanzien van het voorstel zelf. Wij constateren dat niet meer de stelpost Nieuw beleid 2009 is aangeboord, maar Utrechtse Jeugd Centraal. Dat roept bij ons twee vragen op:

- verwacht het college van Gedeputeerde Staten een onderuitputting, een onderbesteding van de gelden?;
- is er zorg goedkoper geworden of wordt de hete aardappel gewoon vooruitgeschoven?

In elk geval sluit ik mij geheel aan bij de vraag die ik eerder heb gehoord. Ook de fractie van de VVD wil de garantie dat de ambities in Utrechtse Jeugd Centraal absoluut gehaald worden en niet om financiële redenen worden bijgesteld. Daarop willen wij een heel harde toezegging krijgen van de gedeputeerde.

Dan had ik nog een korte beschouwing willen houden. Ik kijk even naar u, voorzitter, of ik daarmee een begin mag maken.

De VOORZITTER: Dat mag u.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dank u wel. Wat de wachtlijsten betreft: die blijven groeien. Dat zie je ook in omliggende landen. Verschillende redenen daarvoor zijn, en ik noem er een paar:

- de maatschappij wordt ingewikkelder; dat geeft meer kinderen met problemen;
- het systeem dat zichzelf steeds beter verkoopt - denk aan alle publiciteit rondom de Centra voor Jeugd en Gezin – genereert steeds meer vraag;
- men weet steeds meer en er wordt steeds meer zorgaanbod ontwikkeld, dat ook steeds meer vraag genereert.

Dat betekent dat het akkoord dat voor ons ligt, onzes inziens geenszins garandeert dat eind 2008 de wachtlijsten op nul komen. Wij hebben namelijk geen zicht op het aantal kinderen dat zich gaat aanmelden als je alleen al die paar redenen die ik net noemde bekijkt. Ik heb ook een vraag aan de gedeputeerde. Zij heeft in de commissie gesteld: eind 2008 gaan wij uit van wachtlijsten nul. Ik wil haar toch nog een keer vragen of zij daarover nog hetzelfde denkt. Is nul echt nul? Ik heb daarbij nog altijd heel veel vraagtekens.

De dilemma's die er zijn, zijn groot. De belangen van de zorgaanbieders staan haaks op de belangen van de overheid. Zorgaanbieders willen hun zorg verkopen. De overheid wil dat er zo weinig mogelijk zorgaanbod wordt afgenomen. Het financieren van wachtlijsten is een perverse prikkel; dan blijft het dus interessant om wachtlijsten te houden. Het recht op jeugdzorg, zoals in de wet is vastgelegd, is een mooi recht, maar is het realistisch als er geen passend aanbod aanwezig is, laat staan voldoende passend aanbod? Moeten wij met elkaar die discussie niet eens aangaan, wellicht in Den Haag?

De fractie van D66 concludeert dat de commissie Kayser die het financieringssysteem vanaf 2010

moet gaan ontwikkelen, voor een moeilijke, zo niet onmogelijke, opgave staat. De uitkomst zal, volgens onze fractie, een richtlijn geven, maar geen pasklaar antwoord. Wij hadden graag die extra impuls – een korte-termijnimpuls, zoals wij het hebben genoemd – willen accorderen met het vorige voorstel. Dat is inmiddels een korte-termijninvestering. Er is aanbod. Daar kunnen wij niet bij, omdat er geen geld is. De wachtlijsten groeien. Er is geen systematiek. De incidentele gelden zijn op. Dan kun je gaan wachten op een wachtlijst. Utrechtse Jeugd Centraal is bedoeld voor de lange termijn. De effecten daarvan zullen pas in de loop der jaren merkbaar zijn. Wij hadden graag die knip gehouden. Wij besluiten met het volgende. Wij zijn blij dat de Randstedelijke Rekenkamer in 2009 het voorstel van de provincie Utrecht gaat uitvoeren; een initiatief om dat onderzoeksvoorstel in te dienen, is destijds genomen door D66, de VVD en de ChristenUnie. Het is geen second analyse van bestaand materiaal, maar een primaire analyse van werkprocessen en casuïstiek. Dat was althans de bedoeling. Wij hopen dat daaruit een verbetering waarneembaar zal zijn als eerste resultaat van Utrechtse Jeugd Centraal. Een stap op de goede weg, die een heel lange weg zal zijn.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik bied in de eerste plaats mijn verontschuldiging aan voor het zo laat nog toezenden van dit gewijzigde voorstel. Ik heb het toch aangedurfd, omdat ik van mening ben dat het in principe gaat om een technische wijziging. Ik begrijp dat men dat in eerste instantie anders ziet, maar ik wil proberen dat wat te verhelderen.

Het covenant is nog gesloten onder de oude coalitie. Toen was er nog geen sprake van de afspraak die in de nieuwe coalitie gemaakt is om extra geld altijd in je eigen programma te zoeken. Vandaar dat er een discussie is ontstaan kort na de commissievergadering om te kijken of er niet op de een of andere manier uit mijn programma gefinancierd kon worden. Ik heb erbij gezegd dat het niet uit het programma Utrechtse Jeugd Centraal kon worden gefinancierd. Utrechtse Jeugd Centraal is namelijk een ambitieus programma en wij willen dat gewoon uitvoeren. Vandaar dat wij gezegd hebben dat het inderdaad een ambitieus programma is, dat wij met volle kracht daarin aan het werk gaan en dat de Staten mij eraan mogen houden om terug te komen om ook dat laatste stukje geld, die € 2.000.000 die wij nu gaan voorfinancieren, op te halen. Het is namelijk mijn ambitie om dat uit

te voeren. Vandaar dat wij op deze manier de zaak dus geformuleerd hebben. Wij hebben gezegd dat het wordt voorgefinancierd uit mijn programma, op voorwaarde dat zodra wij door de centen heen zijn, terugkomen in de Staten om geld op te halen. Daarmee komen wij maximaal tegemoet aan de afspraak die gemaakt is om zoveel mogelijk je zaken uit je eigen programma te financieren. Ik zou ook zelf die druk daar graag op houden, terwijl ik aan de andere kant de druk voel het programma grondig uit te voeren, zodat ik hier voor extra geld moet komen. Dat heeft twee kanten, maar ik wil er toch op deze manier voor gaan.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp niet goed dat, als dit voorstel in de commissie vrij geruisloos er door gaat, de gedeputeerde behoefte had om iets anders te zoeken.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie hebben wij het niet zozeer gehad over de financiering. Wij hebben het er vooral over gehad dat wij die € 2.000.000 nodig hadden om het convenant met de minister na te komen. Dat is ons min of meer opgedrongen, maar ik heb in de commissie ook gezegd: niet geheel tegen onze zin. Het gaat natuurlijk wel over een belangrijk probleem; het op korte termijn een grote impuls geven aan het korten van die wachtlijsten. Vandaar dat wij het toen vooral over de inhoud hebben gehad. Kort daarna is de vraag aan de orde gekomen: klopt het wel waaruit wij het gaan financieren? Vandaar dat ik zeg dat het vooral gaat over de techniek. Wij gaan het gewoon doen. Wij gaan ook het programma Utrechtse Jeugd Centraal uitvoeren. Wij houden echter even de druk erop. Wij vinden namelijk in principe dat die financiering niet uit de grote pot gehaald kan worden, maar dat die in feite uit mijn programma moet komen. Ik ben het met de sprekers eens dat het niet echt een fraaie manoeuvre is geweest. Ik denk echter wel dat het de discussie goed scherp gemaakt heeft. Dus nogmaals, men mag mij eraan houden dat het programma uitgevoerd wordt en dat ik voor het geld terugkom.

Wachtlijsten op nul eind 2008? Ja, dat is de afspraak die wij met de minister hebben gemaakt. De minister heeft daarbij de voorwaarde gesteld dat als het ons niet lukt voor het bedrag dat daarvoor gereserveerd is, hij bij ons terugkomt. De minister wil de doelstelling namelijk halen. Ik heb in de commissie ook al gezegd dat het een kwes-

tie is van zorgtrajecten inkopen. Dus geld betekent: meer trajecten. Wij kunnen die trajecten dus inkopen en wij gaan daarbij uit van een groei van ruim 7%. Als die groei onverhoopt hoger is, dan hebben wij vervolgens de verplichting, ook de financiële verplichting, meer trajecten in te kopen. Ik hoop dus dat het bij die begrote groei blijft. Die verplichting ligt er echter ook.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt dus dat zij in principe een wachtlijst nul verwacht. Is dat wenselijk vanuit bedrijfsefficiëntie? Noodhulp moet natuurlijk altijd voorhanden zijn, maar in theorie kun je dus de situatie krijgen dat professionals met hun armen over elkaar gaan zitten wachten tot er iemand binnenkomt. Naar inzicht van D66 is een wachtlijst van een of twee weken zelfs bijna nodig.

Mijn tweede vraag gaat over de indicatoren. Ik heb ooit, voor de behandeling van dit stuk, al gebeld met de ambtenaren om te vragen hoe het zit met de omschrijving van die indicatoren, ook als je kijkt naar de vertaling. Er stond bijvoorbeeld: 50% van de onderzoeken bij het AMK (Advies- en Meldpunt Kinder mishandeling) wordt binnen zes weken afgesloten en dan stonden er nog meer percentages. Die waren dan weer anders doorvertaald, namelijk dat het 75% binnen dertien weken was. Toen ik daarover belde, zei men dat de omschrijving van die indicatoren te ambitieus is geweest en dat de percentages niet gehaald worden. Die omschrijving kan ik niet rijmen met het feit dat de gedeputeerde verwacht dat de wachtlijsten wellicht toch op nul uit gaan komen.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het percentage van 80% gaat over de prestaties van Bureau Jeugdzorg zelf. Bureau Jeugdzorg geeft zelf aan dat het de handen vol heeft aan de activiteiten die het nu al op zijn bordje heeft en dat het die 80% niet kan halen. In december zullen wij daarover spreken.

Waar wij het hebben over wachtlijst nul, dan hebben wij het niet over wachtlijst nul dagen, maar over de overschrijding van zes weken die ervoor staan. Dat wij nu extra moeten bijplussen vanwege de groei, daar gaat het convenant over. Het gaat er ook over dat die binnen de gestelde tijd geplaatst kunnen worden. Dus niet binnen nul dagen.

Mevrouw Van BENTHEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de PvdA hecht veel waarde aan de toezegging van de gedeputeerde

om bij een dreigend tekort met een voorstel te komen om het budget aan te vullen. Wij gaan dan ook akkoord met het voorstel en daarmee met de voorfinanciering uit het programma Utrechtse Jeugd Centraal. Wel hopen wij dat deze voorfinanciering niet leidt tot problemen, want problemen zijn in de portefeuille Jeugdzorg zeker niet welkom.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor het voorstel, maar als Gedeputeerde Staten straks vragen het budget aan te vullen, dan hopen wij dat Provinciale Staten dat inderdaad gaan doen.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden het ook een beetje een merkwaardige gang van zaken. Het lijkt een beetje een broekzakvestzakdiscussie, maar wij concluderen dat de doelstellingen van Utrechtse Jeugd Centraal hoe dan ook gerealiseerd kunnen worden en dat er hoe dan ook voor het oplossen van de wachtlijsten budget beschikbaar blijft. Wij kunnen akkoord gaan.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

Provinciaal Beleidskader Jeugdzorg 2009-2012 en Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van het CDA is zeer tevreden over het voorliggende uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009, dat wij vandaag bespreken. Het uitvoeringsprogramma sluit heel goed aan bij het programma Utrechtse Jeugd Centraal, dat wij eerder besproken hebben en dat door de fractie van het CDA van harte is ondersteund. Wij denken dat het programma Utrechtse Jeugd Centraal en het nu te bespreken uitvoeringsprogramma Jeugdzorg er aan bij kunnen dragen dat de jeugdzorg in onze provincie op een hoger plan getild wordt en dat er meer kinderen beter en sneller geholpen worden. Wanneer wij meer kinderen beter en sneller willen helpen, zullen wij echter ook iets aan de toegang tot de jeugdzorg moeten doen. Van ouders begrijpen wij dat men alle lof heeft voor de hulpverlening in de jeugdzorg en dat kind en ouders ook echt gebaat zijn bij de hulpverlening. Het verkrijgen van hulp brengt echter veel administratie met zich mee. Zo moet een aanvraag ingediend worden bij het Centrum Indicatiestelling Zorg, vervolgens wordt door

Bureau Jeugdzorg een formulier toegestuurd, waarop bijna dezelfde vragen staan als op het formulier van het Centrum Indicatiestelling Zorg. Dat moet men dan invullen. Dat moet naar Bureau Jeugdzorg toe. Dan krijgt men van Bureau Jeugdzorg een nieuw formulier, een aanvullend formulier, dat voor 90% overeenkomt met het eerder ingevulde formulier. Dan denkt men uiteindelijk klaar te zijn en dat alles geregeld is, maar dan komt het Zorgkantoor nog om de hoek kijken en ook daar moet opnieuw een aanvraag ingevuld worden in verband met het persoonsgebonden budget. Al met al kan het zo'n half jaar duren voordat men de benodigde hulp krijgt. Omdat er al wel een indicatiestelling geweest is, staat het kind niet meer op een wachtlijst geregistreerd, maar wacht het nog wel op hulp. Daarnaast zorgt het opnieuw invullen van gegevens en het wachten op het verwerking ervan, bij ouders voor veel frustratie. Als wij de toegang tot de jeugdzorg echt willen verbeteren en er echt voor willen zorgen dat meer kinderen sneller geholpen worden, moet deze toegang tot hulp verbeterd worden en de administratieve rompslomp, die veelal niet met de indicatiestelling te maken heeft, maar eerder over de financiering van de hulp gaat, sterk worden vereenvoudigd. De fractie van het CDA gaat ervan uit dat in de prestatieafspraken die de provincie jaarlijks met het Bureau Jeugdzorg maakt, ook aandacht aan dit probleem gegeven wordt. Wij denken dat een nauwere samenwerking tussen de centra voor jeugd en gezin, Bureau Jeugdzorg en lokale hulpinstellingen, zoals in voorliggend programma beschreven worden, kan helpen om de toegang tot de jeugdzorg te verbeteren. Maar, er is nog veel te doen en formulier technisch gezien, vooral veel te laten op dit gebied.

De provincie kan het uitvoeringsprogramma niet zelfstandig uitvoeren. Om ervoor te zorgen dat de doelen in het uitvoeringsprogramma gehaald worden, zal een goede samenwerking met verschillende partners nodig zijn. Dit betekent niet alleen dat de provincie met de verschillende partners moet overleggen, maar ook dat de verschillende hulpverleningsinstanties onderling goed moeten samenwerken. In het uitvoeringsprogramma staat vermeld dat de integrale zorg voor een kind in de praktijk belemmerd wordt door een veelheid in regelgevingen en dat belemmerende regelgeving tijdelijk uitgeschakeld moet kunnen worden om sneller en beter hulp te kunnen bieden. De fractie van het CDA staat hier volledig achter. Het kan en mag niet zo zijn dat regelgeving een belemmering voor

overleg tussen instanties is en dat hulpverleners door bepaalde regelgeving langs elkaar heen werken. Hierbij moet wel gekeken worden of er ook echt sprake is van belemmerende regelgeving of dat men denkt dat er sprake is van belemmerende privacyrichtlijnen. Tevens willen wij graag weten of er bij “Eén kind, Eén plan” bij aanvang al bepaald wordt wie of welke instantie de regie neemt of dat hier richtlijnen voor komen. Dit om te voorkomen dat iedereen op een ander wacht, er geen regie is, instanties langs elkaar heen werken en het kind nog niet de hulp krijgt die het nodig heeft.

Bij de behandeling van Utrechtse Jeugd Centraal heeft de fractie van het CDA extra aandacht gevraagd voor nazorg, omdat dit naar haar mening te weinig in het beleidsplan aan de orde kwam. In het uitvoeringsprogramma wordt vermeld dat er in 2012 bij 50% van de jongeren die een jeugdzorgtraject hebben afgerond, indien nodig voorzien wordt in een vorm van nazorg. Dit percentage wekt bij ons de indruk dat er op voorhand van uitgegaan wordt dat de helft van de kinderen geen nazorg nodig heeft of die in elk geval niet krijgt. Er staat immers “50% indien nodig”. Waarschijnlijk wordt het nog minder dan 50%. Wij vinden “50% indien nodig” aan de lage kant. Naar aanleiding van vragen hierover in de commissie heeft de gedeputeerde aangegeven dat het percentage is overgenomen uit Utrechtse Jeugd Centraal en is toegezegd dat wij in december een realistisch plan van aanpak ontvangen over hoe nazorg breed ingevuld kan worden. Uiteraard ontvangen wij graag een realistisch plan over het hoe, maar wij blijven het vreemd vinden dat er op voorhand van uitgegaan wordt dat de helft van de kinderen geen nazorg behoeft.

Ten slotte willen wij de gedeputeerde complimenten met haar inspanning om de afdrachtregeling in de jeugdzorg af te schaffen. Geen onderdeel van dit uitvoeringsprogramma, maar wel een onderwerp dat van belang is in de jeugdzorg, omdat de afdrachtregeling de jongeren erg hoog zit. Dit bleek zowel tijdens ons jaarlijks overleg met jongeren in de jeugdzorg, als uit signalen die ons van individuele jongeren bereiken. De afdrachtregeling stimuleert jongeren niet om een baan te zoeken en helpt hen niet in hun weg naar zelfstandigheid. Wij zijn heel blij dat de gedeputeerde dit signaal van de jongeren zo snel heeft opgepakt en hopen dat zij ons spoedig kan melden dat de afdrachtregeling niet meer ter discussie staat of dat deze afgeschaft wordt, maar dat deze afgeschaft is.

Mevrouw VAN ALSEM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het beleidskader Jeugdzorg bouwt voort op het ambitieuze traject Utrecht Jeugd Centraal. De fractie van de VVD steunt dat traject ten volle en dat geldt dus ook voor het beleidskader Jeugdzorg. Daarover geen misverstand dus. Het is niet zo dat wij zonder zorgen zijn. Die zorgen hebben te maken met de complexiteit en de hardnekkigheid van de wachtlijstproblematiek. Dit legt een zware druk op het beleid. Dat mag, want daar zijn wij ook voor. Maar het legt ook een zware druk op de instellingen en de werkers in de jeugdzorg die met zoveel inzet en betrokkenheid hun werk doen. Meer en betere samenwerking in de jeugdzorg en lokaal jeugdbeleid lukt vooral als beroepskrachten gemotiveerd blijven en de ruimte hebben ongehinderd hun werk te doen. Er moet echter nog veel veranderen.

Wat wil het programma bereiken? Versterken van preventie, dus eerder ingrijpen, en een omslag naar vraaggerichte zorg. Dat betekent: kind centraal en daardoor het verminderen van wachtlijsten. Het programma Jeugdzorg zet in op “een gezamenlijke aanpak en een sluitende keten van preventief lokaal jeugdbeleid en geïndiceerde intersectorale jeugdzorg: samenwerken als ware het één organisatie”. Daarvan is nu nog geen sprake. Er zijn veel verschillende instellingen, verdeeld over provincie en gemeenten, met gescheiden bevoegdheden en verantwoordelijkheden en aparte financieringsstromen. En er is een knip, een scheiding tussen preventie, de gemeente, behandeling in de jeugdzorg, de provincie, en nazorg, weer terug bij de gemeenten. Dat levert allemaal verwijzingen van kinderen op en ook wachtlijsten. Het werkt dus nog lang niet als één organisatie. Een belangrijke stap is dat er in alle gemeenten centra voor jeugd en gezin komen, die de zorg rondom het kind gaan organiseren. Daarnaast blijven de bureaus Jeugdzorg echter verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Zolang die scheiding blijft bestaan, is het de vraag of die integratie meteen gaat lukken. De fractie van de VVD wil dat de zorg dichtbij het kind en de ouders is georganiseerd, zodat wij kunnen ingrijpen bij de eerste signalen dat er wat mis is. In plaats van een kind te verwijzen naar de jeugdzorg, met vaak een wachtlijst, moet de jeugdzorg naar het kind. Andersom dus. Vooral ook omdat het niet alleen gaat om snel ingrijpen, maar ook om adequaat en goed ingrijpen. De deskundigheid van de jeugdzorg is daarbij nodig. Geen jeugdzorg op afstand, maar meekijken en meedoen.

Hetzelfde geldt voor de nazorg. Als een kind in behandeling is bij jeugdzorg, moet er ondertussen gewerkt worden aan terugkeer naar het thuisfront, naar school, naar werk en aan het behoud van sociale contacten. Niet wachten tot de behandeling klaar is en dan constateren dat er een nazorgprobleem is, omdat daar niet voldoende aan gewerkt is, onder het motto: daar is jeugdzorg niet voor. Of, lees de kranten maar, dan pas de vraag stellen of het kind wel weer veilig naar huis kan. Ik las over een project voor jeugdzorg en scholen. Een gezamenlijk initiatief. Prachtig. Het project mocht echter niet doorgaan, want "het geld voor jeugdzorg is niet bedoeld voor scholen". Dit voorbeeld was gelukkig niet in Utrecht, maar ik hoop ook niet dat dat hier gaat gebeuren. Het geld voor jeugdzorg is inderdaad niet voor scholen. Net zo min als het is bedoeld voor instellingen in de jeugdzorg. Het geld is bedoeld voor begeleiding van kinderen en ouders. Wie daarvoor goede plannen heeft, krijgt dat geld. Gelukkig biedt het beleidskader Jeugdzorg openingen om op een creatieve en flexibele manieren te gaan samenwerken. Wij moedigen Gedeputeerde Staten aan die kansen te benutten en uit te bouwen. Haal wat dat betreft alle bevoegdheden uit de kast, wijk van bureaucratische procedures af waar dat mogelijk is en beloon de instellingen die met elkaar in staat zijn om kind en ouders snel, goed en zonder poespas te helpen. Dat kunnen zowel gemeentelijke instellingen zijn, jeugdhulpverlening, maatschappelijk werk, scholen en uiteraard jeugdzorgaanbieders. In creatieve combinaties. Dat is ketenregie.

Wij geven Gedeputeerde Staten de ruimte voortvarend met dit plan aan de slag te gaan, maar wij hebben ons wel afgevraagd hoe wij kunnen zien dat het echt helpt, dat er iets verandert en dat er op zo'n manier hulp wordt geboden dat het preventie stimuleert en de nazorgproblemen vermindert en dus ook de wachtlijsten. Wij hebben daarom een concreet voorstel. Meer expliciete aandacht voor het thuisfront, voor de begeleiding van de ouders. Die missen wij. 'Kind centraal' betekent in de praktijk vaak dat alleen het individuele kind wordt begeleid, maar niet de ouders. Begeleiden van ouders: daar zijn wij niet voor, zeggen sommige instellingen. Met als gevolg dat het kind niet naar huis terug kan of terugvalt in problemen. In het beleidskader Jeugdzorg wordt alleen voorgesteld bij allochtone kinderen vooral de ouders te betrekken. De fractie van de VVD stelt voor dat uit te breiden naar contacten met ouders van alle

kinderen waar de jeugdzorg mee te maken heeft. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding en die verantwoordelijkheid is niet overdraagbaar naar de Staat, naar de overheid. Toch gebeurt dat. De fractie van de VVD wil ouders aanspreken op hun verantwoordelijkheid en hen helpen als dat nodig is. Wij zien in de praktijk voorbeelden van intensieve hulp aan kinderen, en niet zelden door meerdere hulpverleners tegelijk, terwijl de ouders buiten beeld blijven. Dat belemmert dus een spoedig herstel van de opvoedingsrelatie, wat zeer nadelig is voor kinderen en de onmacht van ouders in stand houdt. Juist in die gevallen, waarin het zowel voor het kind als voor de samenleving beter is als de opvoedingsrelatie tijdelijk wordt verbroken, moet er ook onmiddellijk worden ingezet op de begeleiding van de ouders, zodat een tijdige en kansrijke terugkeer van het kind mogelijk is. Structurele opvoedingsondersteuning aan ouders is ook in het belang van eventuele andere kinderen in het gezin. Het is dus preventief. Er is echter nog een voordeel. Als ouders en kind deel uitmaken van de hulpverlening, moet er wel integraal gewerkt worden. Als je thuisfront en kind bij elkaar houdt, dan dwing je als het ware op een natuurlijke manier de samenwerking af. Onze vraag aan Gedeputeerde Staten is om expliciet aandacht te besteden aan de begeleiding van ouders. Is het mogelijk ervoor te zorgen dat bij alle hulpverleningstrajecten aan kinderen, ook de ouders deel uitmaken van de begeleiding? Als de regels dit zouden belemmeren, zijn Gedeputeerde Staten dan bereid die belemmeringen opzij te schuiven? Wij wensen de gedeputeerde, die op een rijdende trein springt, met vele wagons en een zware lading, veel succes toe en zeggen daarbij onze steun toe.

Mevrouw VAN BENTHEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een aantal maanden geleden hebben wij met veel enthousiasme de vernieuwingsagenda Utrechtse Jeugd Centraal aangenomen. Het is goed om te zien dat het voorliggende beleidskader zo nauw aansluit bij de vernieuwingsagenda. Het beleidskader Jeugdzorg 2009-2012 is daarmee net zo ambitieus en veelbelovend als de vernieuwingsagenda Utrechtse Jeugd Centraal. Met dit beleidskader ligt er een stevig programma voor de komende vier jaar. Het vraagt veel inzet van alle betrokkenen en de ketenpartners. Goede samenwerking is daarbij essentieel. Naast alle mooie plannen die in het beleidskader beschreven zijn, is er volgens de fractie van de PvdA een aantal aandachtspunten dat ik hier graag noem:

Als eerste de stimulering van de oprichting van de centra voor jeugd en gezin. Als regisseur van de jeugdzorg is het van belang dat de provincie de gemeenten stimuleert bij het oprichten van de centra voor jeugd en gezin. Niet alleen de grote gemeenten, maar ook zeker de kleinere gemeenten hebben daarbij hulp nodig. Deze kleinere gemeenten hebben vaak niet de mensen en de middelen om dit snel op te pakken en vorm te geven. Voor de provincie ligt daarbij een belangrijke taak weggelegd. Ook moet de provincie zorgen voor een goede samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg en de centra voor jeugd en gezin. Voor een soepel lopende keten is het van belang dat Bureau Jeugdzorg en de centra voor jeugd en gezin elkaar ondersteunen in hun taken. Noch financiën noch regels mogen hierbij een belemmerende rol spelen.

Het geld blijft een probleem, ook bij het wegwerken van de wachtlijsten. Telkens wordt er weer extra geld vrijgemaakt. Natuurlijk is dat geen enkel probleem als daarmee ook daadwerkelijk de wachtlijsten worden opgelost. Ook voor de komende jaren wordt verwacht dat er een groeiend aantal jongeren aanspraak maakt op de jeugdzorg. De provincie, Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders moeten zich hiertoe wapenen. De vraag blijft of de middelen voldoende zijn; de afgelopen jaren blijkt telkens weer dat wij achter de feiten aanlopen. Daarom is het van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt wat de effecten zijn van alle investeringen en hoe we met die kennis kunnen inspelen op veranderingen en het toenemend aantal zorgvragers.

In de komende jaren zal steeds meer gekeken worden naar de versterking en stimulering van de eigen kracht van het kind en zijn omgeving. Gedurende de zorgperiode worden ouders, familie en de omgeving meer betrokken bij de zorg die het kind ontvangt. Vroeger werd daarbij gebruik gemaakt van gezinsvoogden en tegenwoordig zijn dat de gezinscoaches. Echter zijn er, vanwege bezuiniging en regelgeving, veel te weinig gezinscoaches die dit proces kunnen versterken. Voor een goede terugkeer in de oude leefomgeving is dit een essentieel aspect. 'Empowerment' ontstaat niet vanzelf, daar hebben wij professionals voor nodig die dit stimuleren.

Voor de versterking van het proces rondom de uitstroom en nazorg is er in de Provinciale Statenvergadering op 19 mei van dit jaar een statenbreed ondersteunde motie aangenomen. In deze motie

werd gevraagd om meer aandacht voor de uitstroom en nazorg van jongeren die een jeugdzorgtraject hebben afgerond. In het beleidskader blijft dit essentiële onderdeel toch nog onderbelicht. De fractie van de PvdA is blij met de toezegging van gedeputeerde mevrouw Haak in de commissie WMC dat zij begin december met een notitie komt, waarin dit onderdeel, zoals zij zelf zegt "ambitieuw wordt uitgewerkt in een realistisch plan van aanpak". Voor een goede terugkeer in de oude leefomgeving is het van belang om ervoor te zorgen dat basisvoorzieningen als wonen, werk, school en financiën, goed geregeld zijn. Op deze manier kan de jongere een goed begin maken. De fractie van de PvdA kijkt erg uit naar deze notitie van de gedeputeerde.

Wij zijn met dit beleidskader en het programma Utrechtse Jeugd Centraal een heel eind op weg, de plannen staan op papier en er is op sommige terreinen zelfs al begonnen met de uitvoering. Dat is erg positief. Om goed te kunnen beoordelen of de interventies daadwerkelijk effect hebben en of wij een kwaliteitsslag maken, is een beoordelings-systematiek nodig, die op alle fronten een duidelijk beeld geeft van hoe wij ervoor staan. Eén zelfde set van prestatie-indicatoren die gedurende het hele proces actief is. Met die prestatie-indicatoren kunnen wij beoordelen of wij op de goede weg zijn en of wij de doelen die wij gesteld hebben, gaan halen. Ambitieuw moet je als provincie zijn en wij hebben in ieder geval met dit beleidskader een mooie start gemaakt. Nu het vervolg. Wij wensen de gedeputeerde en alle betrokkenen veel succes.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de SP is altijd voor een integraal en breed beleid met aandacht voor het individuele kind, dat iedereen in onze provincie dekt. Dat hebben wij keer op keer herhaald en argumenten gegeven waarom wij dat zo belangrijk vinden. Wij zijn van mening dat de provincie met dit beleid meer kinderen kan bereiken en meer de kinderen kan helpen met allerlei culturele achtergronden. Wat ik uit het document begrijp, is dat dit beleid nodig is voor onze provincie. Wij willen dat nadrukkelijk aandacht wordt gegeven aan de diversiteit van onze kinderen en de ouders van buitenlandse afkomst.

Wij zijn wel voor het voorstel. Het document heeft een aantal sterke punten, die ik graag wil benoemen. Dat is het bereiken van jongeren met ouders van buitenlandse afkomst, signalering van een ingewikkelde doelgroep, geschoold worden in de omgang met de ouders van buitenlandse afkomst en inter-

culturele communicatie. Onze compliment voor die. Dit document komt ook het Elektronische Kinddossier (EKD) naar voren. Waarover wij ons zorgen maken, is dat door het te makkelijk maken van toegang tot de data, het mis kan gaan. Daarvoor dienen wij een motie in:

Motie M12 (SP): elektronisch kind dossier (EKD)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

overwegende:

dat het gebruik van het EKD veel voordelen heeft, zoals in het beleidskader Jeugd voorkomt. Tegelijkertijd kan het ook nadelen teweeg brengen wanneer het EKD niet juist en voorzichtig wordt gebruikt. Hierbij valt onder andere te denken aan de verspreiding van de gegevens van het kind. Of als het dossier voor andere doeleinden zou worden gebruikt (bijvoorbeeld bij sollicitaties: in hoeverre was de sollicitant ooit een probleemkind);

verzoeken het college:

voor het ingebruiknemen van het EKD te komen met duidelijke voorwaarden en criteria voor het ingebruiknemen van het EKD. Hierbij dienen in ieder geval de volgende voorwaarden/criteria te worden meegenomen:

- 1. voorwaarden voor welk kind een dossier krijgt;*
- 2. in hoeverre dit met of zonder de toestemming van ouders kan gebeuren;*
- 3. bewaartermijn van het dossier van het kind;*
- 4. voor welke doeleinden de informatie uit het EKD gebruikt gaat worden (buiten de zorgsector);*
- 5. aan welke criteria organisaties moeten voldoen voordat zij (inzage-)bevoegdheid krijgen in het EKD.*

En gaan over tot de orde van de dag

Ieder jaar na de zomervakantie zien wij dat de wachtlijsten weer toenemen. Dit is geen incident, maar een bekend probleem. Wij willen graag af van de wachtlijsten. Ook hiervoor hebben wij een motie:

Motie M13 (SP):

externe effecten op de wachtlijsten beperken

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 10 november 2008;

overwegende:

dat ieder jaar rond de zomerperiode de wachtlijst toeneemt. Het gevolg is dat het daarna een aantal maanden duurt voordat de wachtlijst het niveau van voor de vakantie weer heeft bereikt (bron: reguliere kwartaalrapportage stand van zaken wachtlijst in de jeugdzorg). Vanwege dat dit effect zich elk jaar lijkt te herhalen, kan geconcludeerd worden dat dit een significante afwijking is van het gehele proces en ook het proces van het verminderen van de wachtlijst tegenwerkt;

verzoeken het college:

om bijzondere maatregelen te treffen, die ervoor moeten zorgen dat deze externe effecten geen negatieve invloed hebben op de wachtlijst. Deze maatregelen zouden in ieder geval moeten bestaan uit het inzetten van extra financiële middelen, zodat bijvoorbeeld in de zomerperiode tijdelijk extra werknemers ingezet kunnen worden.

En gaan over tot de orde van de dag.

Ik heb nog twee vragen. Zoals wij allemaal weten komt de bezuiniging op de AWBZ eraan. Dat betekent dat de cliënten straks ergens anders zorg moeten zoeken. Dan is het logisch dat de wachtlijst wordt beïnvloed door de negatieve invloed van de bezuinigingen. Mijn vraag aan de gedeputeerde is: welke maatregelen worden genomen om dit te voorkomen?

De tweede vraag gaat over de interim-manager binnen de jeugdzorg. Wij zijn benieuwd naar het antwoord hoeveel van het budget dat bestemd is voor de jeugdzorg, gaat naar deze interim-manager?

De VOORZITTER: De ingediende moties zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslagingen. Deze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Het woord is aan mevrouw Pennarts. Ook u vraag ik kort te spreken.

Mevrouw PENNARTS(GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben mij ervan bewust dat ik spreek in geleende tijd. Ik zal het kort houden.

De fractie van GroenLinks is in grote lijnen tevreden met het beleidskader Jeugdzorg tot 2012 en het jaarlijkse uitvoeringsprogramma Jeugdzorg. Wij zien met genoegen dat dit beleidskader voor een groot deel de doelstellingen van het breed gedragen Utrechtse Jeugd Centraal omvat. Ik wil graag op twee punten nog een accent leggen. Het eerste punt betreft 'Kind Centraal'. Het motto

van het beleidskader is: kinderen en jongeren centraal. Met het kind staan ook de ouders en het gezin centraal. De gedeputeerde sprak onlangs in de commissie over 'empowerment': gebruik maken door jongeren en hun ouders van het eigen netwerk om problemen om te lossen. De Eigen-krachtconferenties zijn er inmiddels: zelf greep houden op je situatie. Als er niets gebeurt in het thuismilieu, dan helpt de hulpverlening niet. Bovendien kan 'empowerment' van de jongere en diens familie instroom in de jeugdzorg voorkomen. Wij vinden dat alles op alles moet worden gezet om deze manier van hulpverlening snel en breed ingevoerd te krijgen. Ten eerste in het belang van het kind zelf en ten tweede in het belang van het voorkomen van een steeds verder uitdijende jeugdzorg. In Utrechtse Jeugd Centraal, maar ook in het beleidskader, wordt de waarde van de Eigen-krachtconferenties wel degelijk onderstreept, maar de vraag is: gaan wij er ook concreet iets aan doen? Het tweede punt is de centra voor jeugd en gezin. Die centra moeten eind 2011 overal zijn ingevoerd. Wij vinden het een goede zaak dat de provincie de gemeenten hierin volop ondersteunt. Omdat deze centra zo'n belangrijke eerste schakel zijn in de jeugdzorgketen en omdat alle veronderstelde problemen bij de centra voor jeugd en gezin pas echt beoordeeld kunnen worden als zij ook daadwerkelijk draaien, pleiten wij ervoor dat de provincie er alles aan doet de invoering volgens planning te laten verlopen en het liefst sneller. Twee vragen hebben wij hierbij. Er zijn sinds kort twee aanjagers aangesteld om gemeenten te ondersteunen. Wij vinden dat erg weinig voor een provincie met zoveel kleine gemeenten. Kan Utrecht niet meer gebruik maken van de kennis en capaciteit van Alleato hierbij? Kunnen wij in algemene zin niet, net als andere provincies, veel intensiever CMO's (Centra voor Maatschappelijke Ontwikkeling) inschakelen bij de ondersteuning van de centra voor jeugd en gezin?

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Vorige week was het de Week van de Jeugdzorg. De sector werd op verschillende manieren ook eens positief voor het voetlicht gehaald. In de hal hebben wij de mooi beschilderde panelen gezien, gemaakt door cliënten uit de jeugdzorg. Die positieve benadering is ook wel eens nodig. De sector heeft ook heel veel goeds in zich. Natuurlijk moet er nog heel veel verbeteren en veranderen. Dan kom ik bij het voorliggende voorstel. Wij zijn heel positief over datgene waarover wij nu gaan besluiten. Het is een goede vertaalslag van

de vernieuwingsagenda Utrechtse Jeugd Centraal. Inhoudelijk heb ik in de commissie daarover al het nodige gezegd. Dat ga ik hier niet herhalen. Drie punten licht ik eruit.

Deze Staten hebben een motie aangenomen, waarbij is besloten dat ook natuurlijke ouders van pleegkinderen ondersteuning krijgen. Hiervoor zou er een eenjarige pilot komen. Dit staat op de termijnagenda van de commissie, maar ik stip nog een keer aan dat wij graag nader worden geïnformeerd over de aanpak hiervan. In het algemeen vragen wij aandacht voor de positie van ouders binnen de jeugdzorg; zij zijn eerstverantwoordelijke.

Het tweede punt: ik vraag nog een keer expliciete aandacht voor de integrale indicatiestelling. Het staat allemaal opgenomen in de teksten, maar vanuit de praktijk bereiken ons toch signalen dat het nog lang niet altijd is doorgedrongen. Het is toch een cruciaal punt. Ik geef het hier nog een keer mee voor een schepje extra aandacht.

Dan punt drie: de nazorg. Wij zien met belangstelling de aangekondigde notitie tegemoet. Wij hebben dit aspect onvoldoende teruggevonden, meldden wij al in de commissie. Wij begrijpen nu echter dat het nog in volle glorie terugkomt. Wij zien daarnaar uit.

Wij steunen het voorstel van harte.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Bischof. Ik vraag ook u kort het woord te voeren gezien uw spreektijd.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Daar sta ik om bekend. Ik word alleen nogal eens onderbroken. Dat zal deze keer niet het geval zijn, denk ik.

De VOORZITTER: Interrupties worden overigens niet meegeteld bij de spreektijd.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een geruststellende gedachte.

Waardering hebben wij voor dit voorstel. Ik heb dat in de commissie ook genoemd. Ik heb wel gearzeld of ik hier het woord zou voeren. Ik wil dat toch even doen, omdat ik eraan hecht ook de rol van de ouders in het proces en de situatie te onderstrepen. Denkend vanuit het gezin, blijven ouders de eerstverantwoordelijken voor hun kinderen. Alleen zou ik dat niet alleen willen onderstrepen in probleemsituaties, maar eigenlijk al in de preventieve sfeer. Er staat beschreven dat in de centra voor jeugd en gezin ouders cursussen zouden kunnen volgen. Ik

weet van een aanpalende provincie die het initiatief heeft genomen via de scholen om ouders een stuk pedagogische vorming en opvoedingsondersteuning aan te bieden. Dat loopt dan via een pedagogische academie die de cursussen verzorgt voor de ouders van leerlingen. Ik wil graag daarop de reactie horen van de gedeputeerde. Het lijkt mij in een behoefte te voorzien. Ik wacht de reactie van de gedeputeerde echter af.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij te horen, eigenlijk statenbreed, dat iedereen enthousiast is over het programma dat er ligt. Ik begrijp ook dat er nog een aantal wensen ligt. Het programma Utrechtse Jeugd Centraal geeft het al aan. Wij staan op een plek waar flink in geïnvesteerd moet worden en wij hopen na een aantal jaren op een plek te komen, waarin alle wensen en doelstellingen gerealiseerd zijn. Wij zijn er zeker nog niet. Als mensen signalen krijgen over dingen die niet goed gaan, dan klopt dat wel. Daarom doen wij namelijk zo'n enorme investering. Ik zal de aandachtspunten die hier zijn genoemd meenemen om die in gedachten te houden bij de discussies die wij de komende tijd hebben.

De afgelopen paar weken ben ik de woensdagen op pad geweest om bij verschillende instellingen te kijken. Daar heb ik presentaties gekregen en heb ik met jongeren gesproken die in zo'n instelling een plek hebben. Dat is toch heel versterkend, naast het programma zoals dat hier op papier staat. Een van de dingen die mij het meest is opgevallen, is dat eigenlijk alle instellingen ervan doordrongen zijn dat je een kind alleen kunt helpen in zijn eigen context. Dat betekent dat men zo lang mogelijk probeert ambulante hulp te geven, zo lang als het gezin daarvoor de ruimte geeft. In dat gezin neem je dan niet alleen dat kind mee, maar ook de hele omgeving van dat kind. Pas als het echt helemaal niet meer gaat, is er sprake van een residentiële voortzetting van het traject. Ook daarin heb ik steeds begrepen dat men er alles aan doet de ouders te blijven begeleiden, juist omdat een kind ook weer teruggaat en op een veilige plek moet komen. Jammer genoeg zie je in die instellingen ook kinderen zitten die er al tien jaar zitten en die zelf geen enkele verwachting hebben om naar huis te kunnen gaan. Daarbij moet je dan constateren dat die verwachting buitengewoon klein is. Het zijn allemaal kleine drama's. Daar ben ik het volstrekt mee eens.

Dus het gevoel van het kind staat centraal, maar de rol van de ouders staat daar heel dichtbij. Dat heb ik wel meegekregen bij alle bezoeken die wij hebben afgelegd. Het is ook een opdracht van Bureau Jeugdzorg om vooral in het 'case management' daaraan aandacht te besteden. Het programma Utrechtse Jeugd Centraal gaat ervan uit dat wij die doelstellingen hebben, dat wij elkaar dus geen controle op hoeven te leggen, maar dat wij met z'n allen vinden dat dit moet. Op het moment dat er geconstateerd wordt – sommigen hier hebben gezegd daar voorbeelden van te hebben – dat er geen aandacht is voor ouders en dat niet gedaan wordt wat wij van de instellingen mogen verwachten, dan horen wij dat graag. Wij hebben gesprekken met de instellingen, ook over de te leveren prestaties. Onze signalen zijn dat er vooruitgang geboekt wordt. Hebben de Staten andere signalen, dan lijkt het ons heel goed die zaken te melden, zodat wij ons voordeel daarmee kunnen doen en zo met elkaar die stappen maken waarover ik het had.

Verschillende statenleden hebben gesproken over nazorg. Inderdaad komt het voorstel in december in de commissie. Daarbij hopen wij dat wij er met elkaar van overtuigd zullen zijn dat er op die manier een goede aanzet in dat programma zit om daarin verbeteringen aan te brengen. Anders krijg je natuurlijk kinderen die iedere keer terugkomen in de jeugdzorg en dat is iets wat wij absoluut niet willen.

'Centra voor jeugd en gezin' is genoemd. Vorige week heb ik een overleg gehad met een wethouder uit de provincie. Dat ging overigens ook over het EKD. Wij hebben gekeken hoe wij elkaar behulpzaam kunnen zijn en als er vragen zijn bij de wethouders, dan wilden wij die graag horen. Wij hebben inderdaad de aanjagers. Zij zijn nog niet heel lang bezig, maar de signalen die wij nu hebben lijken erop dat wij de voordelen en de resultaten ervan gaan zien. Als in de loop van deze werkwijze blijkt dat twee aanjagers onvoldoende zijn, dan zullen wij daaruit onze conclusies trekken. Alleato is daarbij ook betrokken. Dat heb ik al laten weten in de commissievergadering. Ik ben echter zonder meer bereid, op het moment dat er meer nodig is, daar een gebaar in te doen.

Diversiteitsbeleid is nog een zorgpunt. Diversiteitsbeleid moet, wat ons betreft, vooral aan de preventieve kant zitten. Juist daar merken wij dat het onvoldoende is. Gemeenten worstelen ermee. Wij merken ook dat ouders er veel moeite mee hebben

om kinderen aan te melden bij een officieel traject. Daar zullen wij dus nog een flinke inspanning moeten verrichten. Wij zijn daarover nog in discussie met de instellingen en met Bureau Jeugdzorg. Het is ook een van de programmalijnen en daarbij zijn alle suggesties van harte welkom.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een suggestie. De indicatiestelling en het aanmelden gaat natuurlijk het gemakkelijkst als dat heel dichtbij de ouders staat. Er zijn opmerkingen gemaakt over dat lange traject van indicatiestelling. Het kan wel een half jaar duren. Is het een suggestie dat verregaand te decentraliseren, waarbij je achteraf controleert of de instanties aan wie je de bevoegdheid overdraagt, goed functioneren? Daar kun je een aanjaagteam opzetten, zodat je veel sneller en dichterbij de omgeving met het kind aan de gang kunt gaan.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan er in principe van uit dat het werk zoveel mogelijk in de gemeenten gedaan wordt. Vandaar dat het Centrum voor Jeugd en Gezin een laagdrempelige instelling moet zijn, waar mensen makkelijk binnenlopen of waar zij toch al moeten zijn en waar zij een advies kunnen krijgen. Met name voor mensen die niet gewend zijn om de zorg te zoeken – dan hebben wij het vooral over mensen met een allochtone achtergrond – verwachten wij dat die drempel lager is zodra die Centra voor Jeugd en Gezin goed gepositioneerd worden. Naast het Centrum voor Jeugd en Gezin hebben wij natuurlijk onze bredescholen, waarbij ook vaak een adviesfunctie bij hoort. Je hoopt dat er al zoveel mogelijk werk in de gemeentelijke kring gedaan kan worden. Pas als dat allemaal niet lukt, kom je in de trajecten van Bureau Jeugdzorg en de zorgverlening. Ook daar zijn wij bezig om te kijken hoe wij trajecten korter kunnen maken. De heer Snyders suggereert dat je een indicatie achteraf kunt doen in gevallen waarbij je er heel zeker van bent dat een kind zorg nodig heeft en die zorg alvast krijgt. Dan wordt de administratie wel werkendeweg geregeld. Dat soort pilots lopen op dit moment. Wij hopen daarmee zoveel ervaring op te doen, dat wij ook aan de minister advies kunnen geven. De minister vraagt daar zelf om; hij heeft opdracht om regels te schrappen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Het decentraliseren is een lijn die wij van harte ondersteunen en die wij willen bepleiten om tijdswinst te maken. Als er een probleem is,

is de factor tijd meestal heel verwoestend in zo'n situatie.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Decentralisatie zit vooral in de grote aandacht voor preventie. Hoe verder je naar de voorkant gaat, hoe dichterbij het kind blijft. De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het nadrukkelijk ook over indicatiestelling.

De VOORZITTER: Ik stel voor dit verder te bespreken in de commissie. Als het te technisch wordt, kan niemand het meer volgen.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Integrale indicatiestelling is een van de zaken, waarmee wij volop bezig zijn: "Eén kind, Eén plan". Je hoort vanuit het veld dat men in een keer alles geregeld wil hebben. Je ziet steeds meer dat partijen bij elkaar komen om te kijken hoe zij met elkaar een versnelling kunnen aanbrengen. Dit zijn allemaal stappen, waarmee wij volop bezig zijn.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Haak heeft uitgebreid stilgestaan bij de centrale rol van het kind, het gezin, de ouders. Ik vroeg specifiek naar de Eigen-krachtconferenties. In Utrechtse Jeugd Centraal en in het beleidskader is daarvoor veel waardering. Ik mis echter een concrete aanpak. Ik refereer bijvoorbeeld aan de provincie Noord-Holland, waar men zegt zoveel vertrouwen te hebben in dat instrument, dat zij een aantal van dat soort Eigen-krachtconferenties financieren in 2009. Kunnen wij als de provincie Utrecht ook naartoe?

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel voor in de commissie daarop terug te komen. Ik heb daar nu geen beeld van. Ik ken echter wel de Eigen-krachtconferenties en heb daarbij een heel positief gevoel. Wij moeten even bekijken op welke manier wij dat kunnen realiseren.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag nog een reactie horen op de suggestie van cursussen voor opvoedingsondersteuning via bijvoorbeeld het onderwijs.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij een goed voorstel om dat ook eens in die bijeenkomst over de Centra

voor Jeugd en Gezin met de wethouders in te brengen. Ik ga ervan uit dat de gemeenten vooral verantwoordelijk zijn voor de Centra voor Jeugd en Gezin. Wij kunnen eens peilen bij de wethouders of daaraan behoefte is. Ik beloof de heer Bisschop daar in elk geval naar te kijken.

De heer BISSCHOP(SGP): Mijnheer de Voorzitter! In Zuid-Holland is in elk geval zo'n project gaande.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal laten nagaan hoe dat daar gebeurt.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb twee vragen gesteld. Op beide vragen heb ik nog geen antwoord gekregen.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel voor dat ik de tweede vraag van de heer Lutfula via een notitie zal beantwoorden. Ik weet niet precies wat het interim-management heeft gekost.

De afbouw van de AWBZ: ik vrees dat dit vooral iets is wat in de gemeenten zal neerslaan. Als er minder ondersteuning komt vanuit de AWBZ, dan vrees ik dat gemeenten aan de bak moeten om via de Wmo te bekijken of zij daarvoor ruimte zien. Dat het problemen zal opleveren, ben ik met de heer Lutfula eens. Zo gauw wij aanwijzingen krijgen dat het ook problemen oplevert voor jongeren die daardoor eerder in de zorg komen, dan zullen wij zeker daarop maatregelen nemen. Die aanwijzingen hebben wij nu nog niet.

Dan de moties. Wij hebben een aanbesteding gedaan voor het EKD. Daarin staan randvoorwaarden die opgesteld zijn samen met alle gemeenten. Daar zullen niet heel veel voorwaarden verder nog in te brengen zijn. Het EKD is iets wat in eerste instantie vanuit Den Haag is opgezet. De aanbesteding doen wij nu dus zelf. De voorwaarden die in de motie worden genoemd, kunnen daarin nu niet meer worden ingebracht. De ruimte wordt bepaald door het ministerie.

Motie M13. In de zomerperiode komt inderdaad alles een beetje bij elkaar, want mensen in de instellingen hebben ook hun vakanties. Ook de scholen zijn dan gesloten, zodat jongeren die in de jeugdzorg zitten hun dagbesteding niet hebben. Dat levert een situatie op, waarin de instellingen niet zoveel ruimte hebben om nieuwe kinderen te laten instromen. Dat is het meest beroerde

moment dat je je kunt voorstellen. Er is weinig personeel en geen dagbesteding. Wij beschouwen dat toch een beetje als een natuurlijk moment, waarop de wachtlijsten wat oplopen. Wij hopen dan ook dat in de zomer de gezinssituaties zoveel mogelijk de zaak kunnen opvangen en dat wij na de zomer daarmee weer van start kunnen gaan. Ik begrijp dat de motie die daarvoor is ingediend, een behoorlijke inspanning zal kosten om voor die groep zoveel te organiseren dat het tot z'n recht kan komen.

De VOORZITTER: Wenst iemand woordvoering in tweede termijn?

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat kunnen wij dan doen om de negatieve invloed van de vakantieperiode te beperken? Welke maatregelen kunnen daarvoor genomen worden?

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik zeg toe dat ik daarnaar zal kijken. Ik ben het wel eens met de heer Lutfula dat het een onwenselijke situatie is. Nu hebben wij bijvoorbeeld al overbruggingshulpverlening op het moment dat kinderen nog niet naar een instelling kunnen, terwijl zij al wel die indicatie hebben. Ik zal eens kijken of daarin ruimte zit. Het blijft natuurlijk lastig rond de zomer, maar heel lastig voor iemand die zorg nodig heeft. Ik moet er wel bij zeggen dat er natuurlijk crisisopvang is. Als er in de zomerperiode echt een crisissituatie is, dan worden de kinderen zeker meegenomen in een zorgtraject.

De VOORZITTER: Dan ga ik over tot de besluitvorming. Mag ik concluderen dat u met het beleidskader en het uitvoeringsprogramma wenst in te stemmen?

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

De VOORZITTER: Dan ga ik over tot de afhandeling van de moties. Motie M12 betreft het EKD.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik trek motie M12 in. Het blijkt dat het landelijk bepaald wordt. Motie M13 zullen wij aanhouden.

De VOORZITTER: Dank u wel.

Sluiting

De VOORZITTER: Ik wil u allen danken voor uw inbreng. Een ding wil ik nog kwijt, omdat ik daar geen goed gevoel aan over houd. Dat treft dan een paar keer achter elkaar mevrouw Versteeg. Daaraan kan zij ook niets doen. Wij hebben echter met elkaar spreektijden afgesproken. Ik vind dat wij nog een keer in het seniorenconvent daarover moeten spreken. Dat zal dan de derde keer zijn. Ik probeer ieder tot zijn of haar recht te laten komen in de discussie. Het is niet in de verwijtende zin, maar laat ik het volgende voorbeeld nemen. D66 heeft 21 minuten spreektijd en gebruikt er 32. Dan kunt u niet zeggen dat ik niet coulant ben. Ik vind het echter onaangenaam dat dit een aantal keren is gepasseerd. Dat wil ik voorkomen. Ik wil daar dus nog een keer goed over spreken in het seniorenconvent.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil u even mijn excuses aanbieden dat ik op mijn strepen stond en mijn eigen spreektijd nam. U bent de voorzitter. Excuses daarvoor. Dat was niet juist.

De VOORZITTER: Goed, dan zijn wij het weer helemaal eens. Dat doet mij goed. Ik wijs u nog op het penningmeestersoverleg van de fracties met de griffier na afloop van deze vergadering in kamer A3.13. Ik meld u nog dat het Wapen van Utrecht, voorzover u daaraan behoefte heeft, open is.

Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 18.40 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 19 januari 2009.

De voorzitter,

De griffier,